

Екі айда бір шығатын, мектепке дейінгі сәби тәрбиесіне арналған, ғылыми әдістемелік, педагогтік журнал

№5, 6 (224) қазан-желтоқсан 2024 жыл
Журнал 1994 жылдан бастап шыға басталды

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

Бас редактор – Дуанбекова
Бейбіткүл Сатыбалдықызы
Бөлім редакторы – Әсем Ғабиденқызы
Дизайнер – Әмір Әбсадық

АҚЫЛДАСТАР АЛҚАСЫ:

Әбішқызы Сайраш
Бейсенбиева Күләш
Жұмабекова Фатима

Теруге жіберілген күні 25.11.2024
Басуға қол қойылған күні 10.12.2024
Таралымы 400
Қалпы 84x108
Компьютерлік басылым
Баспа табағы 4,0
Шартты баспа табағы 4,67
Тапсырыс 405
Индекс 75745

РЕДАКЦИЯНЫҢ МЕКЕН-ЖАЙЫ:

Алматы қаласы
Халиуллина көшесі 212/25
Ұялы тел: 8 701 258 89 26,
8 747 723 62 84

Электронды пошта:
duanbekova58@mail.ru

Журнал Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінде тіркеліп, №8955-Ж куәлігі берілген.

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:

«Отбасы және балабақша» ЖШС
«VEDA PRESS» баспаханасында басылды.
тел. +7 (727) 266 55 87
тел. +7 (727) 266 27 65
© «Отбасы және балабақша».
№5, 6 (224) қазан-желтоқсан 2024 жыл

МАЗМҰНЫ

ТӘРБИЕШІ, СІЗ ҮШІН: ОҚЫ, ҮЙРЕН, ҚОЛДАН

КАЛИМБЕКОВА Ж.Т. «Мектеп жасына дейінгі баланың танымдық қабілетін дамытудағы ойынның рөлі» 2
БАЛҒАБАЕВА Д.С. «Мектепке дейінгі тәрбие мен білім берудегі әдіскер жұмысының ерекшелігі» 3
ДАРИБАЕВА Д.Ж. «Ерекше білімді қажет ететін балалармен жұмыста тиімді әдіс-тәсілдерді қолданудың маңызы» 4
ТАЛХИЕВА Ғ.П. «Мектеп жасына дейінгі балаларды сауықтыру – бала денсаулығын нығайтудың тиімді жолы» 5

БІЗДІҢ БАЛАБАҚШАМЫЗДА

МУСИНА Г.А. «Мектеп жасына дейінгі баланың қабілетін дамытуда цифрлық білім беру технологияларының тиімділігі» 6
КУАНЫШШЕВА Г.Х. «Мектепке дейінгі білім беру жүйесіндегі интерактивті оқыту әдістері мен тәсілдері» 7
ТАЛАСБАЕВА А.А. «Ойын платформасын білім беру үрдісінде тиімді қолдану» 8
СУЛЕЙМЕНОВА К.К. «Ойын технологиясы арқылы баланың коммуникативтік-тілдік құзыреттілігін дамыту» 9
АХМЕТКАЛИЕВА Г.М. «Дәстүрден тыс шығармашылық әдістер арқылы баланың креативтілігін қалыптастыру» 10
НҮРЛЫБЕКҚЫЗЫ Қ. «Мектеп жасына дейінгі бала тәрбиесіндегі экологиялық мәдениеттің рөлі» 12
МУХАТОВА Ә.К. «Тәрбиедегі басты мәселе – баланың тұлға аралық қатынасын дәріптеу» 13
АЛИЕВА М.С. «Балабақша – тәрбиенің бастауы» 14
БУРКТИОВА Г. «Балабақша – бақыт баспалдағы» 15
ҰЗАҚОВА Г.С. «Киіз басу» 16
ЗАМЗАТОВА А.З. «Пішіндер әлеміне саяхат» 17
ТАЖЕНГАЛИЕВА Н.Б. «Құстардың тіршілігі» 18
АЙТКАЛИЕВА У.М. «Құстың ұясы» 19
АХМЕТОВА М.М. «Ормандағы жәндіктер» 20
ДУЙСЕШОВА А.Т. «Қыс қызығы» 22
ИСАТАЕВА Э.З. «Тастардың құпиясы» 27

БАЛАБАҚША ТЫНЫСЫ

ЕСКАЛИЕВА М.Н. «Бестемше» ойыны арқылы ерекше білімді қажет ететін балалардың қабілетін жан-жақты жетілдіру тәсілдері 28
ШОРМАНОВА А.А. «Ерекше білімді қажет ететін балаларды ойын арқылы жан-жақты дамыту» 29
КУКЕКБАЕВА К.А. «Артикуляциялық жаттығулардың орындалу әдістері» 30
ШАНДИЕВА Қ.Ж. «Ерекше білімді қажет ететін балалардың бейнелеу дағдыларын қалыптастырудағы заманауи тәсілдер» 31
ЖҰМАҒАЛИЕВА Г.Ж. «Бояулар еліне саяхат» 33
НУРМУХАММЕДОВА А.Н. «Балабақшада ұлттық би қимылдарын үйрету» 34
БЕРДИКУЛОВА Г.К. «Менің Отаным – Қазақстан!» 35
СЕЙТКАЗИЕВА А.А. «Қысқы әуен» 37
ДЕМЕЕВА А.И. «Қош келдің, Наурызым, ардақты!» 38
МЫҢЖАНОВА Ф.Ж. «Ғарыш әлеміне саяхат» 40
ДАУЛЕТОВА М.Б. «Түрлі түсті шарларға қолымызды созайық» 41
СЕРИКБАЕВА З.Ж. «Тапқыр болсаң, озып көр» 42
БАЙМБЕТОВА С.К. «Ұшқыр ой мен шешен тіл» 43
ОРИШАНОВА Ш.А. «Табиғат – біздің досымыз» 43
ЖИЕНБАЕВА Б. «Жануарлар әлемі» 45
ЖОЛДЫБАЕВА Л.Т. «Өрт – тілсіз жау» 46
КОБЕНШЕЕВА К.К. «Менің сүйікті ойыншықтарым» 47
УТЕПОВА Ж.С. «Бүгін бізде туған күн» 48

ТӘСІЛ НЕГІЗІ – ТӘЖІРИБЕ

ЖАЛГАСБАЕВА Б.К. «Мен Отаныммен мақтанамын!» 49
БУЖБАНОВА Г.Д. «Қазақстан – туған елім, ұлы өлкем» 51
ИБРАЙМОВА С.К. «Мен ғарышкер боламын!» 52
МАХАМБЕТОВА Ж.Н. «Ұлттық музыкалық аспаптар» 53
ШАТАНОВА Г.М. «7 санының қасиеті» 54
АЙМАҒАМБЕТОВА А. «Дәрумендер» 55
КУЗЕМБАЕВА Д.Ж. «Бакбакты алқап» 56
ҚАЙРОВА И.Б. «Жана жылда, жана нұр!» 57
САГАЛОВА Г. «Үй жануарлары» 59

ВОСПИТАТЕЛИ ДЕЛЯТСЯ ОПЫТОМ

ДОБРОВА Л.К. «Мой родной Казахстан» 60
СУЛЕЙМЕНОВА Г. «Казахстан моя Родина» 62
ГЕРДТ Д.В. «Страна геометрических фигур» 64

«МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАНЫҢ ТАНЫМДЫҚ ҚАБІЛЕТІН ДАМУДАҒЫ ОЙЫННЫҢ РӨЛІ»

КАЛИМБЕКОВА Ж.Т.,
Текелі қаласындағы
«№1 бөбекжай-балабақшасы»
МКҚК-ның меңгерушісі

Ойын – көп қырлы құбылыс, оны тәрбиенің ерекше формасы ретінде қарастыруға болады. Бала іс-әрекетінің ең маңызды түрі ойын. Оқу процесін педагогикалық басқаруда ойынмен бірге көптеген реңктер пайда болады. Ойын баланың дамуы мен тәрбиесінде үлкен рөл атқарады. Бұл мектеп жасына дейінгі баланың адамгершілік және ерікті қасиеттерін, тұлғасын қалыптастырудың тиімді құралы. Ойынның тәрбиелік мәні көп жағдайда тәрбиешінің кәсіби шеберлігіне, баланың психологиясын білуіне, олардың қарым-қатынасын дұрыс қалыптастыратын әдістемені басшылыққа алуына, барлық ойынды дәл ұйымдастырып жүргізуіне байланысты.

Мектепке дейінгі балалық шақ – тұлға дамуының қысқа, бірақ маңызды кезеңі. Осы жылдар ішінде бала өзін қоршаған өмір туралы алғашқы білімді игереді, адамдарға, еңбекке деген белгілі бір көзқарасы, дұрыс мінез-құлық дағдылары мен әдеттері қалыптасады. Ойын барысында баланың дене күші: зейіні, есте сақтауы, қиялы, ептілігі дамиды. Сонымен қатар ойын – мектеп жасына дейінгі кезеңге тән әлеуметтік тәжірибені меңгерудің ерекше тәсілі. Жеке тұлғаның барлық аспектілері ойында қалыптасады және психикасында елеулі өзгерістер орын алады. Дамудың жана, жоғары сатысына өтуге дайындалады. Мұны психологтар мектеп жасына дейінгі баланың жетекші әрекеті саналатын ойынның үлкен тәрбиелік әлеуеті деп түсіндіреді. Балалар шығармашылық немесе сюжеттік-рөлдік ойындарда ересектердің өмірі мен іс-әрекетіндегі, айналасындағылардың барлығын рөлдерде ойнайды. Шығармашылық ойын балалардың ең алдымен құрдастарымен қарым-қатынас жасайтын дербес әрекеті. Оларды ортақ мақсат, оған жету жолындағы бірлескен күш-жігер, ортақ мүдделер мен тәжірибе біріктіреді. Балалар ойынды өздері таңдап, өздері ұйымдастырады. Басқа ешбір қызметте мұндағыдай қатаң ережелер жоқ. Сондықтан ойын балаларды белгілі бір мақсатқа жетуге тәрбиелейді. Ойын барысында бала өзін ұжымның мүшесі ретінде сезініп, жолдастарының, өзінің іс-әрекетін әділ бағалауды үйренеді.

Шығармашылық ұжымдық ойын – балалардың сезімін тәрбиелеу мектебі. Ойын барысында қалыптасқан адамгершілік қасиеттер баланың өмірдегі мінез-құлқына әсер етеді. Балалардың бір-бірімен және ересектермен күнделікті қарым-қатынасы процесінде қалыптасқан дағдылар ойында одан әрі жетілдіріледі. Өмір тәжірибесін ойынға айналдыру – күрделі процесс. Ойын – баланың ақыл-ой тәрбиесінің маңызды құралы. Баланың мектепте және үйде алған білімі ойында әртүрлі оқиғаларды, ертегілер мен эпизодтарды жаңғырта отырып, практикада қолданады, дамытады, бала көргенін ой елегінен өткізеді.

Шығармашылық ойынды дидактикалық мақсаттарға бағындыру мүмкін емес, оның көмегімен ең маңызды тәрбиелік міндеттер шешіледі. Балалар өздерінің қызығушылықтары мен болашақ мамандығы туралы армандарына сәйкес ойын рөлін таңдайды. Олар әлі де балаша аңғал және бірнеше рет өзгереді, бірақ бұл орайда баланың қоғамға пайдалы жұмысқа қатысуды армандағаны маңызды. Бірте-бірте ойын арқылы балада еңбектің мәні мен әртүрлі кәсіптердің рөлі туралы жалпы түсінік қалыптасады. Қызықты ойындар көңілді, қуанышты көңіл-күй тудырады, олардың белсенді әрекетке деген қажеттілігін қанағаттандырады. Ойын барысында бала тұлғасы бірлік пен өзара әрекеттестікте қалыптасады. Үлкендердің еңбегін, игі істерін, қарым-қатынасын бейнелейтін ойындармен баурап алғанда ғана ұжымда тату, достықты құрметтейтін, ұйымдастырушылық қабілеті бар баланы тәрбиелеуге болады. Өз кезегінде, балалар ұжымын жақсы ұйымдастырғанда ғана әр баланың шығармашылық қабілетін, оның белсенділігін ойдағыдай дамытуға болады. Ойындардың көпшілігі ересектердің жұмысын көрсетеді; балалар анасы мен әжесінің үй шаруасына, тәрбиешінің, дәрігердің, жүргізушінің, ұшқыштың, ғарышкердің еңбегіне еліктейді. Демек, ойындар қоғамға пайдалы еңбектің бәріне құрметпен қарауға тәрбиелейді. Белгілі бір бейнеде ойнауға дайындалып жатқан балалардың қаншалықты ұзақ және ынтымен қолөнер бұйымын жасайтынын жиі байқауға болады. Теңізшілер кеме

жасап, құтқару құралдарын жасаса, дәрігерлер мен медбикелер емхананы жабдықтайды. Кейде бала нақты жұмысқа ойнақы бейнені енгізеді. Сөйтіп, печенье жасау үшін ақ алжапқышпен кондитер фабрикасының жұмысшысына айналады. Аланды тазалағанда сыпырушы болады. Ойын барысында балада адамгершілік қасиеттер қалыптасады. Тапсырылған жұмыс үшін ұжым алдындағы жауапкершілік, достық сезім, ортақ мақсатқа жетудегі әрекеттерді үйлестіруді меңгереді.

Мектеп жасына дейінгі балалардың көркем шығармашылығы – сурет салу, модельдеу, дизайнмен тығыз байланысты. Өмірден алған әсерлерді, ойларды, сезімдерді бейнелеудің әртүрлі құралдарына қарамастан, балалар іс-әрекеттің бұл түрінде жиі ән айтады, билейді, тақпақтарды еске түсіреді.

Сонымен, шығармашылық ойын балалардың жан-жақты дамуының маңызды құралы ретінде олардың іс-әрекетінің барлық түрлерімен байланысты.

Психологиялық-педагогикалық зерттеулер, балалардың шығармашылық қабілетінің дамуы ерте балалық шақпен салыстырғанда олардың іс-әрекетінің сипаты өзгертін мектепке дейінгі жаста болатынын дәлелдейді. Бұл жаста балалардың қиялдары белсенді

болады. Ойындарда өмірлік әсерлерді түрлендіру мен ассимиляциялаудың терең және күрделі процесі жүреді. Шығармашылық принцип ойдан да көрінеді – ойын тақырыбын таңдауда, сурет салуда, жоспарды жүзеге асырудың жолдарын іздеуде балалар көргенін көшірмей, үлкен шынайылықпен, бейнеленген затқа деген көзқарасын, өз ойын, сезімін жеткізеді. Балалар алдағы жұмысты немесе ойынды егжей-тегжейлі ойлай алмайды. Олар тек іс-әрекет процесінде жүзеге асырылатын жалпы жоспарды көрсетеді. Тәрбиешінің міндеті – баланың шығармашылық қабілетін, қиялын дамыту. Балалардың еліктеуге бейімділігіне сүйене отырып, олардың бойында шығармашылық іс-әрекет пен іскерлік дағдыларды сіңіру. Олардың дербестігін, білім мен дағдыларды қолданудағы белсенділігін арттыру, сыни тұрғыдан ойлау мен зейінді қалыптастыра білу. Балалардың шығармашылығы еліктеуге негізделген. Ол баланың дамуының, атап айтқанда оның көркемдік қабілеттерінің маңызды факторы ретінде қызмет етеді. Дұрыс дайындықпен балалардың шығармашылығы жоғары деңгейде жүргізілсе, баланың «ақылға қонымды шығармашылық әрекетінде» білім үлкен рөл атқарады. Осылайша, баланың шығармашылық іс-әрекетінің негізі қаланады.

«МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕ МЕН БІЛІМ БЕРУДЕГІ ӘДІСКЕР ЖҰМЫСЫНЫҢ ЕРЕКШЕЛІГІ»

**БАЛГАБАЕВА Дамегул
Сугирқызы,**
Ақтау қаласындағы ЖБҚ
«№24 бөбекжайы»
МКҚК-ның әдіскері

Мемлекеттік бағдарламаның жүзеге асуы мектепке дейінгі білім деңгейі мазмұнын ұйымдастыра алатын педагогикалық корпусстың басым шоғырының болуына байланысты. Мектепке дейінгі білім беру ұйымына қадам басқан кішкентай тәрбиеленушіні қалай тәрбиелесең, қандай білім берсең, оның болашағы соған тікелей байланысты болады. Сондықтан, ең алдымен, тәрбиеші өз жұмысын дұрыс ұйымдастырып, оқыту үрдісінде жаңа технологияларды, қызықты сценарийлерді, ойындарды, мағыналы тәрбие сағаттарын және т. с. с. қолданса, қазіргі заманға сай, өзгеріп отыратын әлемде өмір сүруге дайын, денсаулығын сақтай алатын, білімі мен машықтарын көрсете алатын, шығармашылығы кең, ақыл-ой өрісі дамыған, ойын сауатты жеткізе алатын, бәсекеге жарамды тұлғаны өсіре алатыны сөзсіз. Осы тұста, әдістемелік

кабинеттің әдіскерін – тәрбиешілер үшін жол көрсетін шамшырақ деуге болады. Ол өз алдына төмендегідей мақсаттар мен міндеттер қоюы керек: Педагогикалық үрдістің үздіксіз жүйесін қалыптастыруға жағдай жасау; Инновациялық білім беру ортасын, педагогикалық және басқару кадрларының потенциалын дамыту арқылы мектепке дейінгі білім беру ұйымының (МДБҰ-ның) кешендік жетілуіне көмектесу. Қалалық МДБҰ педагогикалық тәжірибелерінің нәтижесін айқындау, талдау, бағалау. Ғылыми-әдістемелік әрекеттің түрлі формалары арқылы әдістемелік бірлестіктер, мастер-класстар, мәселелік тәжірибелік семинарлар, ғылыми-тәжірибелік конференциялар мен педагогикалық шеберліктің дамуына бағытталған жұмысты жүргізу. Жаңа педагогикалық технологиялардың, ғылыми жетістіктердің, педагогика-

калық тәжірибе мен ақпаратты-коммуникациялық технологиялардың енгізілуіне қолдау жасау. Шығармашылық тұрғыдан белсене жұмыс атқаратын педагогтардың тәжірибелерін таратуға көмектесу: кәсіби сайыстарға, ғылыми-тәжірибелік конференцияларға қатыстыру. Оқыту мен тәрбиелеу үрдісінде қазіргі заманғы құралдарды қолдану.

Әдіскердің тағы бір міндеті – шығармашылық топ жұмысын ұйымдастыру, нәтижесін қадағалау. Топ жиналысында қала және облыс бойынша өткізілетін шаралардың жылдық жоспарын талқылап, әр мүшеге міндет жүктеу. Шығармашылық топ жұмысы әдіскерге көмегін тигізеді.

Шебер педагог – ойды, технологияны дайын күйінде қабылдамайтын – оларға қатыстыны өздігінен анықтайтын және өз шеберлігін қалыптастыра алатын маман. Тәжірибелі маман оқу қызметін өз қабілетіне қарай, тәжірибесіне сүйеніп өткізеді және өзінің «білім жиынтығын» қалыптастырады. Оны кәсіби

мәселелерді шешуге жұмсайды. Отандық мектепке дейінгі білім беру мекемелеріне қойылған мәселені шешу құралдарының бірі – әдістемелік көмекші құралдарды жариялау. Тәрбиешілердің жыл бойында өткізген ашық оқу қызметтерінің, ертенгіліктерінің сценарийлерін, ойындарды, санамақтарды, сергітулерді жинап «Тәрбиешілердің әдістемелік қоржыны» атты әдістемелік жинақ шығаруға болады. Бұл, біріншіден, тәрбиешілер мен әдіскерлерді шығармашылыққа талпынуға ынталандырады. Екіншіден, ұйымдастырылатын сайыстарға материалдары дайын тұрады. Үшіншіден, үздік материалдар бір жерде жинақталып оны әр жас маман, әр тәрбиеші өз жұмысында пайдалана алады. Әдіскер өз жұмысын жүйелі түрде ұйымдастырса, өз жұмысы да, тәрбиешілер жұмысы да нәтижелі болады. Ю.А. Конаржевский айтқандай: «Талдаусыз ақпарат өлі, ал мақсаты жоқ болса, бақылаудың да қажеті жоқ».

ЕРЕКШЕ БІЛІМДІ ҚАЖЕТ ЕТЕТІН БАЛАЛАРМЕН ЖҰМЫСТА ТИІМДІ ӘДІС-ТӘСІЛДЕРДІ ҚОЛДАНУДЫҢ МАҢЫЗЫ»

ДАРИБАЕВА Дина Жұмашқызы,
«Жұлдыз» бөбекжай- балабақшасының әдіскері

Бүгінгі таңда мүмкіндігі шектелген балалардың қазіргі қоғамдағы орнына, олардың мінез-құлық және жеке ерекшеліктеріне мән бермеу мүмкін емес. Дегенмен, «ерекше» балаларды оқыту мен тәрбиелеу және әлеуметтендіру күрделі мәселе болып отыр. Мүмкіндігі шектеулі балаларды өзгелермен бірдей оқыту мен тәрбиелеуге, яғни, қоғамдық араласуға құқық беру қажеттігі еш күмән келтірмейді. Дегенмен, мұны шынайы түрде іске асыру оңай еместігі белгілі.

Мемлекеттік жалпыға міндетті мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқытудың стандартына сәйкес қиындықтарға тап болған тәрбиеленушілер үшін арнайы жағдайлар жасалады. Ең алдымен, оқыту мен тәрбиелеудің балалардың қоғамдық тәртіп ережелеріне, белсенділіктерін дамытуға, коммуникабельдік дәрежесіне сәйкес келуі, сонымен қатар, барлық ұйымдастырылған іс-әрекеттері арасындағы байланыс, яғни, бір тақырыптың түрлі пәндерде қаралып, түсіндірулермен қатар, жағымды тұлға қасиеттерін қалыптастыруда еңбекке оқыту, еңбекке тәрбиелеу ерекше маңызды. Практика барысында балалардың әлеуметтік бейімделуіне қарай ұжымда бірлесе жұмыс істеу, еңбек етуге деген икем, жауапкершілік сияқты адамгершілік қасиеттері қалыптасады. Тәрбиеленушілерді

әлеуметтік тәрбиелеу мен оқыту барысында көрнекі құралдар негізгі тиімді әдіс болып табылады. Педагог мүмкіндігі шектелген балаларды экскурсия, сюжеттік рольдік ойындар, ертегі, театрландырылған қойылымдар арқылы сыртқы ортаның қасиеттерімен, құбылыстарымен таныстырады. Осындай процесс барысында балалар белсенділік көрсетіп, өз беттерінше жұмыс істеуге, түрлі жағдаяттарға сай әрекет етуге, өзін қатарластарымен тең ұстауға үйренеді.

Мүмкіндігі шектелген балаларда қоршаған орта туралы түсінік қалыптастыру көп жағдайда педагогтың түрлі әдістері мен формаларды қолдана отырып, дұрыс педагогикалық процессті ұйымдастырумен анықталады. Ерекше көзқарасты қажет ететін балалардың дамуы оқыту мен тәрбиелеу практикалық әрекет негізінде құрылады. Сондықтан, мұндай балаларды өмірге бейімдеу жұмысының экскурсия және ұйымдастырылған іс-әрекеттер, түрлі ойындар формасында жүргізілуі бала дамуында жетекші орын алады.

*Алматы облысы
Көксу ауданы
Балық би ауылы*

«МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫ САУЫҚТЫРУ – БАЛА ДЕНСАУЛЫҒЫН НЫҒАЙТУДЫҢ ТИІМДІ ЖОЛЫ»

ТАЛХИЕВА Ғалия
Пушкинқызы,
Атырау қаласындағы
№10 «Құлыншақ» бөбекжай-
бақшасының би жетекшісі

Денсаулық мәдениетін баланың кішкентай кезінен бастап бойына дарытып, жеке тұлғасын дамытуда «Денсаулық» білім беру бағытын жүзеге асырудың маңызы зор. Мектепке дейінгі тәрбие мен білім беру процесі баланың физикалық және психикалық қарқынды дамуына ықпал етеді. Сондықтан әр баланың денсаулығының жағдайын бақылауға, оның ағзасының ерекшеліктерін ескере отырып, профилактикалық шараларды дараландыруға негізделген денсаулықты жақсартудың жаңа әдістері мен тәсілдерін қолдану қажет. Балаларды сауықтыру ол бала денсаулығын нығайтудың ең тиімді жолы болып табылады. Білім беру бағдарламасына сай жас ерекшелігіне қарай дене тәрбиесі қызметінде баланы күн тәртібінде әртүрлі сауықтыру шараларымен шынықтыру көзделген. Бала үнемі қозғалыста болса, физикалық және эмоционалды жай-күйі қалыптасып, бала өз жасына сай тез дамиды. Бұл да тәрбиелеудегі ең маңызды факторлардың бірі. Баланы кішкентай кезінен бастап ең алдымен өзін дұрыс ұстауға, өзіне-өзі қызмет етуге, далада қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын сақтауға және дұрыс тамақтану мәдениетіне дағдыландырып, түрлі жолдармен сауықтыру қажет. Баланың денсаулығын және жергілікті жағдайларды ескере отырып, табиғи факторлар: ауа, күн, суды пайдалана отырып, шынықтыру шараларының кешенін жүзеге асыру тәрбиешінің міндеті. Алдымен баланы сауықтыру шараларының тәсілдеріне тоқталайық. Олар: ауамен шынығу – балалар үшін ең оңай және қол жетімді әдіс. Мысалы: мектеп жасына дейінгі балаларды ашық ауада киіндіріп, таңертеңгілік жаттығулар жасаудан бастап, бөлменің ауасын тазартып тұру қажет. Жазғы кезеңде балалардың кез-келген ауа-райында таза ауада көбірек уақыт өткізгені абзал. Сумен шынығу – шынығудың ең мықты факторы болып табылады. Гигиеналық мәннен басқа, қолды салқын сумен жуу шынығу рөлін атқарады. Тамақтанғаннан кейін тамақты салқын сумен шаю және 39 градус темпера-

турадан бастап аяғыңызға су құю тиімді. Әрі қарай әр екі-үш күн сайын суды 1-2 градусқа төмендетіп отыру қажет. Осы жерде су туралы мақал-мәтел де қолдануға болады. «Су-өмірдің бұлағы, тасып толған, тіршіліктің нәрі бұл, еріп-тоңған...» – деп, балаға судың маңыздылығын түсіндіруге болады. Сондай-ақ, жалаң аяқ жүру аяққа массаждық, бүкіл денеге сергіткіш әсер етеді. Көктемнің алғашқы күндерінен бастап балалар сыртта мүмкіндігінше ұзақ болуы керек. Балаларға жаздың жылы жаңбырында серуендегенде даладағы шөптермен, шалшықтармен жүгіруге немесе тіпті жаңбыр астында қалу қорқынышты емес – бұл олардың денесін шынықтырады. Сондай-ақ, күнге күйе де жақсы әсерін береді. Шынығу шараларын, сауықтыруды жүргізген кезде дұрыс тамақтануға, күнделікті серуенге, ауа және температура режиміне, бөлмені жиі желдетуге мән беру қажет. Осындай шаралардың нәтижесінде баланың физикалық және психикалық әл-ауқаты жақсарады. Жүйке жүйесі мен бұлшықеттер, сүйектер дұрыс дамиды. Ауру қоздыратын факторлардың әсеріне төтеп беріп, иммунитеті күшейеді.

Балаларды балабақшада қимылды ойындар арқылы да жан-жақты тәрбиелейміз. Ұлттық ойындарды ойнату, қауіпсіздік мінез-құлық ережелерін сақтаудың да бала тәрбиесінде алатын орны ерекше. «Ұлттық ойын – ұлт қазынасы» тақырыбына сай балаларға қазақ халқының ұлттық ойындарын ойнатып, қимыл-қозғалысын жетілдіруге, ептілікке, шапшаңдыққа, бірлікке, мейірімділікке тәрбиелейміз. «Қауіпсіздік ережелері» – жол қозғалысы ережелерін, тұрмыстағы, қоғамдық орындардағы, табиғаттағы өмірлік қауіпсіздік негіздерін, төтенше жағдай кезінде қауіпсіз мінез-құлық ережелерін балаға ерте жастан үйрету маңызды. Жас ұрпақты сауықтыру – олардың денсаулығын жақсартып, келешекте дені сау, ширақ, сымбатты, икемді, жігерлі, жан-жақты азаматтарды қалыптастыруға бағытталған.

«МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАНЫҢ ҚАБІЛЕТІН ДАМУДА ЦИФРЛЫҚ БІЛІМ БЕРУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫНЫҢ ТИІМДІЛІГІ»

МУСИНА Гулжан
Апанасқызы,
Атырау қаласындағы №36
«Нүрәлем» бөбекжай-
бақшасының директоры

Біздің бөбекжай-бақшамыздың педагогтары заман талабына сай, цифрлық білім беру технологиялары мен ойын платформаларын және жасанды интеллект мүмкіндіктерін өз жұмыстарында кеңінен қолданады. Заманауи жаңа технологиялар арқылы білім беру қызметінің тиімді жүзеге асырылуы педагогтың креативтілігіне, ізденісіне, шығармашылық қабілетіне байланысты. Сондықтан бөбекжай-бақшамызда цифрлық білім берудің талабына сай дамудың негізгі бағыттары белгіленді. Цифрлық білім беру құралдарына: аудио, видео құралдар, компьютер, интерактивті тақта, интернет, мультимедиялық құрал, электрондық оқулықтар, мен оқу әдістемелік кешендер, инновациялық ақпараттық банк, инновациялық сайт және тағы басқалары жатады. Қазіргі таңда көптеген интерактивті бағдарламалық бөлімдер, қозғалмалы объектілер құруға мүмкіндік беретін векторлық және графикалық жабдықтар, голограмма мен жасанды интеллект көптеп шығып, қолданыс табууда. Осындай құралдарды бөбекжай-бақшаларда кеңінен пайдалануда тәрбиеші әр оқу іс-әрекеттерінде жиі көрнекіліктер ауыстырмай, білім беру платформалары арқылы уақытты тиімді және ұтымды пайдаланады.

Бөбекжай-бақшадағы заманауи инновациялық технологиялар дегеніміз – оқыту мен тәрбиелеудің жаңа әдістерін енгізу. Негізгі мақсат – барлық білім беру үдерістерін жаңғырту, яғни, тәрбиешілер мектеп жасына дейінгі балалардың интеллектуалдық және эмоционалдық дамуы мен тәрбиесінде тың әдістер мен үлгілерді өзірлеу. Тәрбиешінің міндеті әр баланың жеке қабілетін ашуға және оны дамытуға жағдай жасау.

Мектеп жасына дейінгі балалармен педагог түрлі ойындарды ұйымдастырып, оның ішінде заманауи инновациялық технологияларға негізделген ойындар арқылы олардың EQ және IQ қабілетін дамыта алады. Баланың өздігінен ізденіп жұмыс жасауына мүмкіндік береді. EQ және IQ қабілеті баланың интеллектуалдық деңгейін көтеретін болғандықтан әр оқу іс-әрекетінде

тапсырмаларды түрлендіріп, түрлі платформаларға сала отырып, қолдану қажет. Біздің бөбекжай-бақшада балалардың EQ және IQ қабілетін дамытуда тәрбиешілер мынадай талаптарды басшылыққа алады: Оқу іс-әрекетіне балаларды түгелдей қамту. Жеке қасиеттерін ескеру. Іс-әрекетке қызықтыра білу. EQ және IQ қабілетін дамытатындай ойындарды түрлендіру. Арнайы платформаға негізделген ойын тапсырмаларын қолдану.

Мектеп жасына дейінгі балалардың IQ және EQ қабілеттерін бірден дамыту мүмкін емес. Сол себептен логикалық, ойын-жаттығулар немесе заманауи инновациялық әдістер негізінде құрылған SMART тапсырмалар мен ойындарды жүргізу кезінде балалардың бойында мынандай өзгерістер байқалды: Тапсырманы қате орындаймын-ау деген мазасыз ойлар төмендейді. Тұрақтылық пен сенімділік арта түседі. Білім сапасы бұрынғыдан жақсарып, бала бағдарлама материалын жеңіл игере бастайды.

Жаңа инновациялық технологиялар негізінде құрылған ойындар мен ойын-жаттығулардың балалар үшін маңызы зор. Өйткені, оқу іс-әрекетінде балалар өз ойларын қорытуға, логикалық ойлауға, шығармашылықпен жұмыс істеуге, топ ішінде бір-бірімен сыйласуға, ынтымақтастыққа, жауапкершілікке, ұйымшылдыққа, барлық мәселелерді бірлесіп шешуге үйренді. Көп сөйлемейтін балалардың өзі топта топтық, ұжымдық тапсырмаларды орындаған кезде белсенділік танытады. Өздеріне берілген тапсырманы басқалардан қалмай жауапкершілікпен орындауға тырысады. Балаларға заманауи инновациялық технологиялар негізінде құрылған ойындар мен ойын жаттығулар қатты ұнайды. Қазір балалар өздерін оқу іс-әрекетінде еркін сезініп, ойларын еркін жеткізеді. Қорытындылай келе, бала өміріне немқұрайлы қарамай, қазіргі заман талабына сай, мағыналы білім берсек қана, біздің бүлдіршіндеріміздің болашағы жарқын болмақ. Біздің басты мақсатымыз баланы жан-жақты тұлға ретінде тәрбиелеу.

«МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ ИНТЕРАКТИВТІ ОҚЫТУ ӘДІСТЕРІ МЕН ТӘСІЛДЕРІ»

КУАНЫШЕВА Гульмира
Хисметуллақызы,
№36 «Нұрәлем» бөбекжай-
бақшасының әдіскері,
педагог-зерттеуші

Заманауи білім беру жүйесінде интерактивті оқыту әдістері балалардың білім алу процесіне жаңаша көз-қараспен қарауға мүмкіндік береді. Мектепке дейінгі кезең — балалардың когнитивтік, әлеуметтік және эмоционалдық дамуы үшін шешуші кезең. Бұл кезеңде балалар тек ақпаратты қабылдап қана қоймай, сонымен қатар оны тәжірибе арқылы меңгереді. Интерактивті оқыту әдістері балалардың қызығушылығын арттыруға, ойлау қабілетін дамытуға және оқу мотивациясын күшейтуге бағытталған. Интерактивті оқыту — балалар мен педагогтар арасындағы белсенді қарым-қатынасқа негізделген оқыту формасы. Бұл әдістер балаларға оқу процесіне белсенді қатысуға мүмкіндік береді. Олардың ойлау қабілетін, шығармашылық дағдыларын және әлеуметтік қарым-қатынасын дамытуға көмектеседі. Интерактивті оқыту әдістеріне ойындар, топтық жұмыс, рөлдік ойындар, диалогтық әдістер және технологиялық құралдар жатады.

Интерактивті оқыту әдістерінің бірнеше маңызды артықшылығы бар. Олар:

Қызығушылықты арттыру: Балалар интерактивті оқыту барысына белсенді қатысқанда, оқу материалын қызықты әрі есте қаларлықтай қабылдайды. Ойындар мен практикалық жаттығулар балалардың назарын аударады.

Топтық жұмыс: Балалар топта жұмыс істегенде, бір-бірімен тәжірибе алмаса отырып, әлеуметтік дағдыларын дамытуға мүмкіндік алады. Топтық жұмыс арқылы балалар пікір алмасып, бір-бірінен үйренеді.

Шығармашылықты дамыту: Интерактивті әдістер балалардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға мүмкіндік береді. Олар өз идеяларын жүзеге асырып, проблемаларды шешу жолдарын іздейді.

Кері байланыс: Педагогтар балалармен интерак-

тивті әдіс арқылы жұмыс жасағанда, олар өздерінің жетістіктері мен қиындықтары туралы дереу кері байланыс ала алады. Бұл балалардың оқу процесін жақсартуға мүмкіндік береді.

Интерактивті оқыту әдістері балалардың білім алуы мен дамуына оң әсер етеді. Біріншіден, балалардың оқу мотивациясы артады, себебі олар өздері қатысатын процесс болғандықтан, оқу материалын қызығушылықпен меңгереді. Екіншіден, интерактивті әдістер балалардың сын тұрғысынан ойлау қабілетін дамытады. Олар проблемаларды шешу, шешім қабылдау және өз пікірін білдіру дағдыларын жетілдіреді. Сонымен қатар, интерактивті оқыту әдістері балалардың эмоционалдық дамуына да ықпал етеді. Олар топта жұмыс істеп, бір-бірімен қарым-қатынас орнатқанда, өз эмоцияларын білдіру, басқалардың пікірін құрметтеу және ынтымақтастық жасау дағдыларын дамытады.

Мектепке дейінгі білім беру жүйесінде интерактивті оқыту әдістері балалардың білім алуына үлкен әсер етеді. Олар балалардың білімге деген ынтасын арттырып, әлеуметтік және эмоционалдық дағдыларын дамытуға көмектеседі. Интерактивті әдістер арқылы балалар белсенді қатысушыға айналады, бұл олардың білім алуға деген қызығушылығын арттырады. Сондықтан педагогтар интерактивті оқыту әдістерін пайдалана отырып, балалардың функционалдық сауаттылығын, шығармашылық қабілеттерін дамытуды мақсат етуі тиіс. Сондай-ақ, балалардың қажеттіліктерін ескеріп, олардың белсенді қатысуын қамтамасыз ету маңызды. Ойындар, топтық жұмыс, диалогтық әдістер мен технологиялық құралдарды тиімді қолдану арқылы балалардың әлеуметтік және эмоционалдық дағдыларын дамытуға ықпал етуге болады.

«ОЙЫН ПЛАТФОРМАСЫН БІЛІМ БЕРУ ҮРДІСІНДЕ ТИІМДІ ҚОЛДАНУ»

ТАЛАСБАЕВА Асел
Ашығалиқызы,
№36 «Нұрәлем» бөбекжай-
бақшасының тәрбиешісі,
педагог-модератор

Әлем өркениетінде болып жатқан жаһандық тенденциялар білім беру саласында жаңа мүмкіндіктердің пайда болуына түрткі болды. Көптеген мемлекеттер қашықтан білім арудың әртүрлі платформаларын игерді. Сөйтіп, технология, технократия, цифролизация саласындағы жаңа бетбұрыс, жаңа мүмкіндіктер білімді дамытудың алғы шарттарына айналды. Жаһандық тенденциялардың жедел дамуы әсерінен білім саласында көптеген тәжірибелер пайда болды. Осыған орай Мемлекет басшысы Қ.Тоқаев «XXI ғасыр – білім мен біліктің дәуірі. Әр адам өзін үздіксіз жетілдіріп, жаңа кәсіптерді игеріп, үнемі заман ағымына бейімделу арқылы ғана бәсекелік қабілетін арттыра алады. Білім мен технология, жоғары еңбек өнімділігі ел дамуының басты қозғаушы күші болуға тиіс» – деп атап өтті.

Заманауи білім беру ресурстарының бірі – ойын платформалары болып табылады. Мектепке дейінгі кезеңде баланың есте сақтау қабілеті, зейін аудару мүмкіндіктері, таным процестері, қоршаған ортадағы заттардың, табиғи құбылыстардың мәніне үңілу механизмдері жақсы дамиды. Сондықтан да баланың табиғи ерекшеліктерін ескере отырып, баланың дүниетанымын, сыни ойлауын, ақпараттық сауаттылығын ойын платформалары арқылы қалыптастыру маңызды. Ойын – мектепке дейінгі жастағы бала қызметінің жетекші түрі, тиімді технологиясы. Баланың танымдық белсенділігін қалыптастыруда ойынның маңызы ерекше. Баланың қоршаған ортаны тануы, дүниетанымы, еңбекке қатынасы, психологиялық ерекшеліктері ойын үстінде қалыптасады. Осы орайда педагог, заманауи инновацияларды, ақпараттық коммуникациялық технологияларды, ойын платформаларын, электронды ресурстарды тиімді қолдануы қажет. Ол балалардың қызығушылығын дамытуға мүмкіндік береді. Цифрлық ойындар

компьютерді, ұялы телефондарды, цифрлық құрылғыларды қолдану арқылы жүзеге асады. Платформалар топтық, жұптық және жеке тапсырмаларды орындау барысында қолданылады. Степ – платформаны қолдану арқылы кіші жастағы балалардың қимыл-қозғалысын дамытуға болады. Олар аэробикалық қимылдарды көре отырып, оларды қайталайды. Бұл балалардың физикалық, эмоционалды, психологиялық дамуына мүмкіндік береді. Балалар ән айтып, қимылдарды белсенді қайталайды. Бұл платформаның ерекшелігі балалар жануарлардың, табиғат құбылыстарының бейнесін, қимылын қозғалыстар арқылы келтіреді. Бұл балалардың табиғат, жануарлар әлемі туралы білімдерін, танымын, интеллектісін кеңейтеді. Ойын платформалары арқылы баланың қиялын дамытуға болады. Ойын платформалары ерекшеліктеріне қарай әртүрлі болады. Баланың тілін дамытуға бағытталған логопедиялық ойындар; Шығармашылық қабілетті дамытуға бағытталған ойындар; Мектепке дайындалуға арналған ойындар; Ертегі сюжеттеріне арналған театрлық ойындар; Дидактикалық ойындар; Танымдық ойындар; Жасанды интеллект ойындары.

Ойын балалар үшін айналаны танып-білу тәсілі. Ойын кезінде бала өзін еркін ұстайды. Мысалы, дидактикалық ойындарға арналған платформаларды қолдану арқылы балалар қоршаған ортадағы заттармен танысып, қасиеті мен сапасын ажыратуға, әртүрлі құбылыстардың ерекшеліктерін білуге талпыныс жасайды, өзіне қажетті көптеген мәліметтер жинайды және олардың сөздік қорлары, танымы кеңейеді. «LearningApps», «Wordwall» платформалары әртүрлі ойындарды баланың қажеттілігіне, жас ерекшеліктеріне сәйкес қолдануға мүмкіндік береді. Бұл платформалар сюжеттік, рөлдік ойындарды құрастыруға көмектеседі.

Қазіргі қоғамда бала заманауи технологияларсыз

көптеген ақпараттардан қалыс қалады. Сондықтан да педагогтың тәжірибесінде жаһандық технологиялардың трансформациясы жасалуы маңызды. «Kahoot» платформасы балаларға жұмбақтар, жаңылтпаштар мен викториналық сұрақтар, ертегілер кейіпкерлерінің сюжеттерін бейнелеуге бағытталады. Суретті аяқтау, оны бояу, машиналарды орнына орналастыру, геометриялық фигураларды жинау, табиғаттың құбылыстары мен мезгіліне арналған суреттерді салу т.б. тапсырмалар балалардың танымын, мотивациясын, ойлауын, қиялын қалыптастырады. Ойын платформалары баланың есте сақтау, қабылдау, ойлау процесінің дамуы мен қалыптасуына алғышарт болады. Ойын арқылы бала қоршаған ортамен, адаммен, олардың еңбегімен, қарым-қатынасымен танысады. Сөздік ойындары балалардың ойлау, есте сақтау қабілеттері мен танымын дамытады. Мысалы: «Не өзгерді?» ойынында бала қандай затты жоғалғанын, бөлмеде қандай өзгерістер болғанын, сондай-ақ, ол затты

көрмесе де негізгі белгілері бойынша сипаттайды. Бұл баланың танымдық белсенділігін дамытуға мүмкіндік береді. Компьютер арқылы бейнеленген бөлменің жабдықтарынан ажыратуды үйренеді. Заттардың атын атайды және оны бөлмеге орналастырады. Баланың дизайн ойлау қабілеті қалыптасады. «Kids Smart» платформасындағы ойындар баланың жас ерекшеліктеріне сәйкес қолданылады. Математиканың қарапайым белгілерін, әріптер жүйесін, сағат тілін, заттар мен құбылыстардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарын салыстыру, заттарды белгісіне қарап, орналастыру т.б. тапсырмаларды логикалық тұрғыда орындауға мүмкіндік береді. Қорыта айтқанда ойын платформалары арқылы балалар ақпаратты талдауға, салыстыруға, шешім табуға үйренеді. Баланың шығармашылық мүмкіндігі дамиды, оның қиялы, арманы ойын үрдісінде көрініс табады. Ойын платформалары педагогикалық үрдісті дамытудың, жетілдірудің негізгі бағыты болып табылады.

«ОЙЫН ТЕХНОЛОГИЯСЫ АРҚЫЛЫ БАЛАНЫҢ КОММУНИКАТИВТІК-ТІЛДІК ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ДАМУЫ»

СУЛЕЙМЕНОВА Койсын Каримқызы,
№36 «Нұрәлем» бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі

Өркениеттің жаңа кезеңіне көшу еліміздің экономика, әлеуметтік, саяси, мәдени және білім беру саласын өзгертті. Инновациялық технологиялардың қарқынды дамуы нәтижесінде ақпарат индустриясының мүмкіндіктері артты. Бұл жалпы әлемдік жанару, жаһандық тренд. Инновациялық технологияларды қолдану, оны жетілдіру, тәжірибеге енгізу шебер педагогтардың еншісінде. Педагогикалық үрдісті тиімді ұйымдастыру, жаңа әдістер мен технологияларды қолдану маңызды аспектіге айналды. Бұл жаңа дағдының қалыптасуына әсер етеді. Бүгінгі заманауи қоғамда технологияны меңгермеу мүмкін емес. Осы орайда еліміздің ҚР білім беруді және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған Мемлекеттік

бағдарламасында «Болашақта ұлттың табысты болуы оның табиғи байлығымен емес, адамдарының бәсекелік қабілетімен айқындалады. Сондықтан, әрбір қазақстандық, сол арқылы тұтас ұлт ХХІ ғасырға лайықты қасиеттерге ие болуы керек. Мысалы, компьютерлік сауаттылық, шет тілдерін білу, мәдени ашықтық сияқты факторлар әркімнің алға басуына сөзсіз қажетті алғышарттардың санатында — деп көрсетілген. Бұл білім беру үрдісіне көптеген міндеттер жүктейді. Бүгінде мектепке дейінгі білім беру жүйесінде жаңа инновацияларды енгізу, тәжірибе алмасу, дамыған мемлекеттердің белсенді әдістерін, жаңалықтарын енгізу өзекті мәселелердің біріне айналуға соның бірі — ойын технологиясы арқылы баланың

тілін дамыту. Мектеп жасына дейінгі балалар көргендерін, байқағандарын, айналасынан естігендерін ойын кезінде қолдануға тырысады. Ойын айналадағы болмысты бейнелейді. Ойын барысында балалар дүниені тани бастайды, өзінің күш-жігерін жұмсап, сезімін білдіруге мүмкіндік алады. Адамдармен араласуды үйренеді, тілдік дағдылары қалыптасады. Ойын технологиясы баланың тілін дамытуда жиі қолданылады. Саусақ ойындары ежелден келе жатқан қазақ халқының ойыны. Ол арқылы баланың тілі, шығармашылығы дамиды. Ертегі кейіпкерлерінің образдарын саусақты қолдану арқылы бейнелеуге талпыныс жасайды.

Баланың тілін дамытуда қолданылатын ойынның бірі – «Қуырмаш». Бұл ойын баланың зейінін тұрақтандырады, дыбыстың, сөздің мағынасын түсінуге көмектеседі. Балалар өленді қайталау арқылы, тілін жаттықтырады. Сонымен қатар баланы сергітіп, зейінін бір арнаға тоғыстырады. Бала белсенді әрекет етеді.

Мектеп жасына дейінгі балаларда сөйлеуді қалыптастыру маңызды міндет болып табылады. Бұл мәселені сәтті шешу балаларды алдағы мектепке дайындау үшін де, басқалармен ыңғайлы қарым-қатынас жасау үшін де қажет. Баланың тілін дамытуда ұлттық ойындарды қолдануға болады. Мысалы, «Асық» ойынын алатын болсақ, ол баланың қимыл-қозғалысын, белсенділігін және тілін дамытады. Асықтың маңызын, атауын және соған байланысты халықтың тарихи да-

муында пайда болған аңыздарды келтіруге болады. Сюжетті-рөлдік ойындарды қолдану балалардың шығармашылық мүмкіндіктерін ашады. Ертегі кейіпкерлерінің рөлдерін бейнелеу арқылы балалар қарым-қатынас жасайды. Баланың тілін дамытуда жұмбақ ойындарының маңызы ерекше. Жұмбақ жасыру арқылы баланың логикасын, сөздік қорын, шапшаңдығын дамытуға болады. Бұл ойын топта өте қызықты өтеді. Балалар халқымыздың ауыз әдебиеті мұраларымен танысады. Жұмбақ шешімін табуға әрекет етеді. Бір-бірімен жарысады. Бұл заманауи оқыту жүйесінде бәсекелестік органы қалыптастыруға мүмкіндік береді. Баланың тілін дамытуда ұстанатын қағида, сөздік қорды байыту, сөйлем құру ережелерін менгеру, диалог құру, сұраққа жауап беру, сөз бен сөзді байланыстыру. Бөбекжай-бақшада дидактикалық ойындарды қолдану баланың ойын, зейінін, тілін, дүниетанымын қалыптастырады. Дидактикалық ойындар үшке бөлінеді: заттық-дидактикалық, үстел үстіндегі және сөздік ойындар. Қоршаған орта, табиғат құбылыстары, айналамыздағы заттар туралы ақпарат жинайды. Математикалық ойлауы, түстерді ажыратуы, пішіндердің көлемін салыстыруды игереді. Бұл ойындар тіл дамыту оқу іс-әрекеттерінде жиі қолданылады. Қорыта айтқанда, ақпараттық қоғамның қарқынды дамуы нәтижесінде білім беру үрдісінде жана талаптар мен мүмкіндіктер пайда болды. Ол өз кезегінде педагог шеберханасын жаңартуды, жетілдіруді қажет етеді.

«ДӘСТҮРДЕН ТЫС ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ӘДІСТЕР АРҚЫЛЫ БАЛАНЫҢ КРЕАТИВТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ»

**АХМЕТКАЛИЕВА Гульшатай
Максутқызы,**
№36 «Нұрәлем» бөбекжай-
бақшасының тәрбиешісі

Инновация үрдісі дамыған сайын білім жүйесі шығармашылыққа жаңа мүмкіндіктер ашады. Бұл өз кезегінде шығармашыл ойлай алатын, зерттеу ортасында шешім қабылдайтын, жан-жақты дамыған жеке

тұлғаны қалыптастыруды қажет етеді. Бұл қасиеттер ерте жастан баланың бойында қалыптасады. Баланың жан-жақты дамуына балабақша әсер етеді. Осы орайда еліміздің президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы

Токаев үздіксіз білім беру аясында «Жас ұрпақ өкілдері шығармашылықпен айналысулары қажет. Қазіргі уақыт балалар үшін соншалықты қауіпті, сондықтан олардың энергиясы мен қызығушылығы дұрыс бағытқа бағытталуы керек» — деген. Сондықтан жас ұрпаққа өнегелі тәрбие мен сапалы білім беру біздің басты мақсатымыз. Балабақшадағы «Дәстүрден тыс сурет салу техникасы» пайдаланылған бейнелеу іс-әрекеті түрлерінде балалар түрлі жабдықтардың сапасы мен мүмкіндіктері туралы терең білім алады, эстетикалық эмоциялық сезімдері дамиды, еңбекке деген талпынысы артып, шеберлік ерекшеліктерін меңгеруге ынталанады. Тек балабақша төңірегінде ғана қалып қоймай, отбасы жағдайында ол жалғасын табуы қажет. Ол үшін бала жұмыстары фотоға түсіріліп олардың: немен, қандай құралмен, жұмыс жасап отырғандары ата-аналарға көрсетілуі тиіс. Бала, балабақшада жасаған, көрген білгенін үйде міндетті түрде қайталайды. Бала ес біле бастағаннан-ақ, өзі жете түсінбейтін жарқын, тартымды нәрсенің бәріне ұмтыла бастайды. Мәселен, жылтыраған ойыншықтарды, әдемі гүлдер мен заттарды көрсе қуанады. Осының бәрі оның рахаттану, қызығу сезімін туғызады. Жиі ән, ертегі тындап, суреттерді қараған балалардың өнері қуаныш сезімдерінің қайнар көзіне айналады. Эстетикалық тәрбие алған балалар жарқын, әсем атаулының бәріне жәй ғана ұмтылып қана қоймай, сұлулықты жан дүниесімен қабылдайтын болады.

Сурет салудың әртүрлі әдістерін, оның ішінде дәстүрлі емес тәсілдерді қолдана отырып, тәрбиеші бейнелеу өнеріне деген сүйіспеншілікті, сурет салуға деген қызығушылықты оятады. Балабақшада дәстүрлі емес сурет салудың әртүрлі әдістері мен тәсілдерін қолдануға болады. Көптеген ғалымдар дәстүрлі емес сурет салудың барлық түрлерін балаларды техниканың ерекшеліктерімен таныстыра отырып, жас кезінен бастап енгізуге болады деп санайды. Бір ғана айырмашылық тәрбиешінің сурет салу процесіне қатысу дәрежесінде. Дәстүрлі емес сурет салудың көптеген әдістері бар, олардың ерекшелігі — балаларға қажетті нәтижеге тез жетуге мүмкіндік береді. Дәстүрлі емес материалдар мен әдістерді қолданатын бейнелік іс-әрекет баланың дамуына ықпал етеді: Қолдың ұсақ моторикасы және тактильді қабылдау; қағаз парағында кеңістікті бағдарлау, көз бен визуалды қабылдау; зейін мен табандылық; ойлау; ұсақ дағдылар мен дағдылар, бақылау, эстетикалық қабылдау, эмоционалды жауап беру.

Себебі, шығармашылық қабілеттің маңызды бөлігі сурет арқылы дамиды. Бүгінгі таңда 3D құрылғылар бүкіл дүниежүзіне танымал. Олар кино, өнер саласында кеңінен қолданылады. 3D қаламдар қазіргі

таңда өте танымалдыққа ие болуда. Онымен жұмыс жасағысы келетіндердің саны күн санап артуда.

Қолданылуы: 3D қаламды тоқ көзіне қосып ОН батырмасын басамыз. Өзіңізге қажетті түстегі пластикті жіпті кіретін портқа қоямыз. Қажетті температураға қойып, қажетті суретімізді саламыз. Сурет салып болған соң, OFF режимін басып, пластикті жіпті арнайы батырманы басып электр көзінен ажыратамыз.

Балаларға көркем ойлаудың қарапайым дағдыларын меңгерту, эстетикалық талғамын ояту, өнердің түрлерінен мағлұмат беру маңызды мәселе болып табылады. Сурет мазмұнын салу арқылы баланың шынайы өмірді бейнелеуі, заттар мен құбылыстарды тануы жүзеге асады. Қыл қаламмен жұмыс істеу нәтижесінде баланың қиялы дамиды. Бояулардың түстерін таңдау арқылы баланың көңіл-күйі көрінеді. Балалар бояу, қағаз қолдану арқылы сурет салуға талпыныс жасайды. Балалардың суретке деген қызығушылықтары оянады. Креативті идеялар мен қиялдарды санада бейнелеуге мүмкіндік береді. Пейзаждағы түстік үндестік керемет ұлттық колорит қалыптастырып, баланың қиялы мен арманын шыңдайды. Тылсым табиғат әлемінің тұңғық сыры мен шынайы болмысын сурет өнері арқылы жеткізу баланың дүниетанымын, табиғатқа деген ерекше қасиетін қалыптастырады. Сабақтың мақсаты: балаларға табиғат пен адам арасындағы қарым-қатынасты, табиғатқа деген сүйіспеншілікті қалыптастыру. Шығармашылық тапсырмаларды орындау балалардың креативті ойлау мүмкіндігін дамытады. Бейнелеу өнерінің құралдары арқылы балалар әртүрлі тапсырмаларды орындайды. Сондықтан да мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында алақанмен сурет салуды қолданудың маңызы зор. Ол балаға өзінің шығармашылық қабілетін ашуға мүмкіндік береді. Алақанмен сурет салу бейнелеу, мүсіндеу, музыка өнерінің элементтерін қолдану арқылы ұйымдастырылады. Осындай ойындар олардың шығармашылық қабілетін дамытады.

Мектеп жасына дейінгі балаларды ұйымдастырылған іс-әрекет барысында дәстүрлі емес тәсілдермен сурет салуға үйрету қазіргі кезде маңызды болып табылады. Дәстүрлі емес сурет салу баланың шығармашылық әлеуетін ашып, көркемдік қызметке қызығушылығын артырады. Ақыл-ойын дамытады. Бұл техника балаларға өзін неғұрлым еркін, батыл сезінуге, қиялын дамыта отырып, өзін көрсетуге толық мүмкіндік береді. Мектеп жасына дейінгі оқыту үрдісінде бейнелеу өнері жұмыстарында жаңа технологияларды тиімді қолдану арқылы балалардың шығармашылық қабілетін жетілдіруге болады.

«МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛА ТӘРБИЕСІНДЕГІ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МӘДЕНИЕТТІҢ РӨЛІ»

НҰРЛЫБЕКҚЫЗЫ Қаламқас,
№36 «Нұрәлем» бөбекжай-
бақшасының тәрбиешісі

Мектеп жасына дейінгі кезең балалардың жеке тұлғасының қалыптасуы мен дамуындағы ерекше маңызды кезең болып табылады. Осы кезеңде балалар салт-дәстүрлерді, ұлттық құндылықтарды меңгеріп, олардың негізінде өз ұлттық санасын қалыптастыра бастайды. Бұл процесте табиғатқа деген қатынас, экологиялық мәдениетті қабылдау маңызды рөл атқарады. Экологиялық мәдениетті қалыптастыру – балалардың табиғатқа, оның құбылыстары мен заңдылықтарына деген терең білім мен түсінік негізінде ұлттық дәстүрлер мен құндылықтарды сақтай отырып, табиғатқа жауапкершілікпен қарау қасиеттерін дамыту процесі. Бұл процесс балалардың патриоттық сезімін қалыптастыруға ықпал етеді.

Ұлттық экологиялық мәдениеттің негізгі компоненттері:

Табиғат пен оның құбылыстары туралы терең білім; Табиғатты қорғау, оған жауапкершілікпен қарау. Табиғатқа деген эстетикалық қатынас.

Мектеп жасына дейінгі бала тәрбиесіндегі экологиялық мәдениеттің рөлі: Ұлттық дәстүрлерді табиғатты қорғау ісіне енгізу арқылы балаларды табиғатты қорғап, оған жауапкершілікпен қарауға тәрбиелеу. Табиғатқа деген эстетикалық қатынасты дамыту. Балалардың табиғат туралы терең білім алуына ықпал ету.

Мектеп жасына дейінгі балалардың экологиялық мәдениетін қалыптастыру үшін келесі тәсілдерді қолдануға болады: Ұлттық салт-дәстүрді пайдалану. Табиғатты қастерлеу, оған ұқыпты қарау. Ұлттық дәстүрлерді балалармен бірге жүзеге асыру. Ұлттық ойындар, жыр-анындар, ертегілер арқылы табиғатты сүйе, оны қорғауға тәрбиелеу. Табиғатпен тікелей танысу. Табиғатқа серуендер, саяхаттар ұйымдастыру. Табиғатқа бақылаулар жүргізу, табиғат құбылыстарын зерттеу. Өсімдіктер мен жануарлар әлемімен танысу. Шығармашылық қызметті ұйымдастыру. Табиғат бейнелерін салу, аппликация, табиғат материалдарынан көркем бұйымдар жасау. Экология тақыры-

бында рөлдік ойындар ұйымдастыру. Ата-аналармен тығыз ынтымақтастық. Отбасылық экологиялық іс-шараларды ұйымдастыру. Ата-аналарды балаларымен бірге табиғатты қорғау қызметіне тарту. Экологиялық білім беру бойынша ата-аналарға кеңес беру. Ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізу. Балаларға табиғат туралы білім беру. Балаларды қоршаған ортаны қорғау мәселелері бойынша ақпараттандыру. Экологиялық мәдениетті қалыптастыру бағытындағы шараларды насихаттау.

Бұл тәсілдерді кешенді түрде қолдану арқылы мектеп жасына дейінгі балалардың ұлттық экологиялық мәдениетін тиімді қалыптастыруға болады. Бұл процесс балалардың ұлттық дәстүрлер мен құндылықтарды меңгеруіне, табиғатқа жауапкершілікпен қарауына ықпал етеді.

«ТӘРБИЕДЕГІ БАСТЫ МӘСЕЛЕ – БАЛАНЫҢ ТҮЛҒА АРАЛЫҚ ҚАТЫНАСЫН ДӘРІПТЕУ»

МУХАТОВА Әлияжан
Көпжасарқызы,
 №36 «Нұрәлем» бөбекжай-
 бақшасының
 қазақ тілі пәні маманы

Бүгінгі қоғам алдында тұрған жауапты міндет – жас ұрпақты адамгершілік қасиетке тәрбиелеу, тиянақты білім беру. Адам бойында адамгершілік құндылықтар болмаса, олардың орнын ешқандай терең білім толтыра алмайтыны белгілі. Сондықтан балалардың бойына ерте жастан адамгершілік-рухани тәрбиені қалыптастыру керек. Сонда ғана олар нағыз толыққанды тұлғаға айналады. Тәрбиедегі басты мәселе – баланың тұлға аралық қатынасын дәріптеу, өз құрбы-құрдастарымен, отбасы мүшелерімен қарым-қатынасын орната білу. Ол үшін бала әр адамның даралық ерекшелігін жасына, ұлтына қарамастан саналы түсініп, өзіне сын көзбен қарап, көңіл-күйіне, атқарған іс-әрекетіне өзіндік баға беріп, тек педагог берген білімді игеріп қана қоймай, оны әрі қарай өзінің белсенді, дарындылық іс-әрекетімен сабақтастыра білуі тиіс. Балаға біз ұлттық тәрбие беруіміз керек. Өйткені, ұлттық құндылық адамды тәрбиелеудегі ең негізгі құрал болып саналады. Сондықтан болар бабаларымыз: Баланды өз тәрбиенмен тәрбиелеме, өз ұлтыңның тәрбиесімен тәрбиеле, -

деген. Ұрпақ жалғастығымен адамзат баласы мың жылдар жасап келеді. Сәт сайын өзгеріп, өрлей дамыған саналы тірлік жалғасуда. Адамзат еншісіне ғана тиісті сол тірліктің негізі – тәрбие. Тәрбие – аға буынның кейінгі ұрпаққа мирас етіп табыстар озық тәжірибесі, үлгі-өнегесі, әдет-ғұрып, рухани байлығы болса, халық педагогикасы – қазақ халқының сан ғасырдан бері атадан балаға қалдырған бай мұрасы. Қоғамымыздағы кездесетін кейбір келеңсіз жағдайларға тосқауыл болатын жол – халық педагогикасына сүйенген ұлттық тәрбие жолының болашағы зор. «Адамзат ұрпағымен мың жасайды», – де-

гендей ұрпақ тәрбиесі – қай кезде де халықтың мәселесі болған. Тәрбие жетілген сайын, халық соғұрлым бақытты болатындығын адамзат тарихи тұрғыдан дәлелдеген. «Тәрбие – халықтың ғасырлар бойы жинақтап, іріктеп алған озық тәжірибесі мен ізгі қасиеттерін жас ұрпақтың бойына сіңіру, дүние танымын, өмірге деген көзқарасын және соған сай мінез-құлқын қалыптастыру», – делінген тәлім-тәрбие тұжырымдамасында. Тәрбиенің ең маңыздысы – алдымен өз халқын, өз Отанын сүйуден басталуы да ерекше. Менің түсінігім бойынша – педагог мамандығы жасандылықты қаламайды, уақыт талабынан қалыс қалуға төзбейді. Балалар біздің болашағымыз. Ұстаз шәкіртін түсіне білуі керек. Сену керек. Дос болу керек. Ұстаз болу – қиын, бірақ ардақты іс. Шәкірт пен ұстаз арасында байланыс берік болуы қажет. Өз өмірін ұрпақ тәрбиесіне арнаған адамды, өз өнерін, бойындағы барлық қасиеттерін бала бойына дарытқысы келетін адамды нағыз ұстаз деп атауға болады.

«БАЛАБАҚША – ТӘРБИЕНІҢ БАСТАУЫ»

**АЛИЕВА Мейрамгул
Сатымбекқызы,**
№36 «Нұрәлем» бөбекжай-
бақшасының әдіскері,
педагог-модератор

Адамның бойына ең тамаша қасиеттер балалық шағынан қалыптасады. Балабақшаға аттаған алғашқы қадамынан баланың болашағы қаланады. Мұндағы балалардың бірі тілалғыш, бірі айтқанды тыңдамайтын, бірі көңілшек, бірі ашық жайдарлы болады. Яғни, әр бала ортаға әртүрлі бейімделеді. Балабақшада түрлі мерекелік шара, күнделікті өткізілетін іс-әрекеттер жоспары болады. Әр топ балалардың жас ерекшеліктеріне қарай бөлінеді. Балабақшада балалар өздері тамақ ішіп, өздері киініп, тиянақтылыққа, бір-бірімен дос болуға, үлкенді сыйлап, кішіге қамқор болуға тәрбиеленеді. Бала біздің болашағымыз. Әр баланың өсіп, толыққанды тұлға болып жетілуі ең алғаш ана құрсағында жатқан сәтінен қалыптасады. Одан кейінгі бастау балабақшада басталады. Баланың намысты, қайратты, өжет болып өсуіне үлес қосатын ол отбасы мен балабақша. Тал бесіктен бастау алған тәрбие ғана жемісті болмақ. Демек, баланың тәрбиелі ұрпақ болып жетілуіне бірден-бір ықпал ететін орын – балабақша. Бала тәрбиелеу – біздің ең маңызды міндетіміз. Сондықтан балаларды ерекше күтіп, тәрбиелеп, ұлттық құндылықтарды ерте жастан бойларына сіңіруіміз қажет. Саналы, білімді, әдеп-ғұрып, салт-дәстүрді құрметтейтін ұрпақ тәрбиесіне аса мән беруіміз қажет. Ата-бабамыздан сан ғасырлар бойы

ұрпағына азық болған ақыл-кеңес, өсиеттері, асыл мұрасы, ұлттық рух, намыс, тілі мен мәдениетін жас ұрпақ бойына сіңіру баршаамыздың парызымыз. Ұлттық тәрбиені бала бойына сіңіруде мектепке дейінгі мекемеде атқарылатын жұмыстың орны ерекше. Баланы білім теңізінің балабақша атты кемесінде ұлттық құндылықтарымызбен жетілдіру өте маңызды. Балабақшаға ұлттық тәрбие енгізу арқылы біз ұлтжанды, парасатты ұрпақ өсіретініміз айдан анық. Рухы асқақ, іргесі берік ел боламыз десек, ең бастысы, ұрпақ тәрбиесі мен біліміне сергек қарауымыз қажет.

Қазақ баласын қасиетті үш сөзбен-ақ тәрбиелеген. Олар – ұят болады, обал болады, жаман болады. Ұят боладысы – кемел иманын, обал боладысы – мейірімін, жаман боладысы – ізгілікке бастар жол екенін сөзсіз түйсінесін, әрі сүйсінесін. Тәрбиенің тал бесігі – балабақша табалдырығынан бастау алып, ізгілік пен парасаттылыққа жол көрсетер бала тәрбиесінде маңызды рөлін есімізден шығармағанымыз абзал. Тағлымды тәрбиенің тәлімін бала бойына қалыптастыратын, ұлтжандылық пен адамгершілікті жүрегіне ұялататын тәрбие ошағының қазіргі таңда бәсекеге қабілетті жас ұрпақ тәрбиелеуде өзіндік орны мен үлесі зор.

«БАЛАБАҚША – БАҚЫТ БАСПАЛДАҒЫ»

БУРКТИОВА Гүлнар
Бақтығалиқызы,
№36 «Нұрәлем» бөбекжай-
бақшасының тәрбиешісі

Балабақша – білім мен ортаға бейімделудің тірегі, бастамасы десек, ал тәрбиеші – сол балабақшаның жүрегі, яғни, оларға баланың тағдыры сеніп тапсырылады. Біздің мамандығымыздың ерекшелігі – күн сайын көз алдымызда өсіп, дамып келе жатқан жас ұрпақпен жұмыс істеу. Өмірге келген әрбір нәресте отбасында ата-анасынан бастап барлық туған-туыстардың махаббатына бөленіп өседі. Әр отбасында тәлім – тәрбие алып 2 жасқа толған сәбиін ата-аналар балабақшаға әкеледі. Әрбір кішкентай ғана бүлдіршінді өмірге енді аяқ басқан сәттен көңілінің кілтін тауып, олардың тұлға болып қалыптасуына сүбелі үлес қосатын алтын ұяда аса сабырлықты, шыдамдылықты, жылулықты қажет ететін үлкен кәсіп иелері жұмыс атқарады. Өйткені, осынау мамандық иелеріне еш нәрседен хабары жоқ, кішкентай ғана бүлдіршіндерге жан-жақты тәрбие мен білім беру міндеті жүктелген. Балабақшада баланың дамуының іргетасы, тұлғаның «Мені» қаланады. Одан әрі қарай өмірдің өсу сатысында білім мен тәрбие ұйымдарында қалыптасқан бір ізділік жүйе арқылы олар өз көзқарастарын қалыптастырып, жеке тұлға ретінде қоршаған ортада өз орындарын табады.

Бақшадағы оқу қызметтері бес сала бойынша іске асып, барлығы ойын түрінде өтеді. Мұнда баланың тілін дамытып, ортаға бейімдейміз. Қарапайым математикалық ұғымдарын қалыптастыру арқылы оң мен солын, ұзын-қысқа, үлкен-кішіні ажыратуға, жапсыру, мүсіндеу, сурет салу арқылы шығармашылыққа баулимыз. Түрлі ойындар арқылы табиғат құбылыстарымен жақын таныстырамыз. Балалар өздері түрлі рөлдерді сомдай отырып, салмақтауды үйренеді. Сонымен қатар бірге шынығып, салауатты өмір салтын ұстанудың алғы шарттарын үйренеді. Тәрбиеші балаларға білім беру арқылы ойлау дағдыларын, таным белсенділігін арттырады. Менің қиындығы мен

қызығы мол еңбек жолымдағы педагогикалық ұстанымым – үнемі жаңалыққа ұмтылып, алдыңғы қатардан көріну. Әр баланың бойындағы қабілетін дамытып, бұлақтың көзін ашу арқылы биік мақсаттарға жетелеу. Қазіргі заман талабына сай өнерлі, шығармашылыққа бай, жан-жақты дамыған, өздерінің жағымды жақтарын көрсете білетін, өз ойларын ашық айтатын ұрпақ тәрбиелей білсек, бала мектепке барғанда саналы түрде сапалы білім алуға тырысады. Соның нәтижесінде елін сүйген азамат болып өседі. Біз, тәрбиешілер, түрлі болашақ маман иелерін тәрбиелейміз десем, артық болмас. Болашақ заңгерлерді – әділдікке үйрету, дәрігерлерді – жауапкершілікке баулу, мейірімділікке үйрету, құрылысшыларды – нақтылыққа тәрбиелеу – барлығы тәрбиешінің қолында. Сондықтан да өз бойымызда әділдік те, мейірімділік те, жауапкершілік те болуы қажет.

Балабақша – баланың жүйелі түрде білім-тәрбие алатын ең алғашқы қоғамдық ошағы. Балабақшада балаға берілетін тәлім-тәрбиесінің қаншалықты мықты болуы, сонда қызмет ететін педагогикалық ұжымға, нақтырақ айтар болсақ, ұстазға байланысты. Сондықтан тәрбиешілер бүгінгі күннің жаңалығынан сырт қалмай, үнемі ізденіс үстінде жүруі керек. Мектепке дейінгі тәрбие саласында ұлттық тәрбиенің негізгі міндеттерінің бірі-халқымыздың ежелден келе жатқан салт-дәстүрлерін ана тілінде түрлендіріп, сол арқылы баланың тілін дамыту. Әрбір бөбектің өз ана тілінде тілі шығып, осы тілде ойлау қабілетінің дамуы ұлттық мінез-құлықтың қалыптасу жолы. Ана тілінің қадір-қасиетін жастайынан түсініп өскен баланың жақсылыққа жаны құмар, таза, пәк, инабатты, биязы болып өсетініне өмір тәжірибесі куә. Сондықтан, алдымызға келген әрбір бүлдіршінге балабақшадан бастап тәлім-тәрбие беріп ұлтжандылыққа тәрбиелейік.

«КИІЗ БАСУ»

ҰЗАҚОВА Гүлжайнар Сагинғалиқызы,
№36 «Нұрәлем» бөбекжай-бақшасының би маманы

Вариативтік компонент: «Кел, балалар билейік».

Мақсаты: Балаларды қазақ биінің қимылдарын үйрену арқылы ұлттық құндылықтардың элементтерімен таныстыру. Музыкалық ырғақ бағытына сәйкес, жеңіл және әдемі қазақ биінің қозғалыстарын үйренуді жалғастыру. Мәнерлі орындау дағдыларын жетілдіру.

Жүру барысы: Балалар залға көтеріңкі көңіл-күйде әуен ырғағына сәйкес марш адымымен кіреді. Би маманымен сәлемдескеннен соң, вариативтік компонентті бастамас бұрын балалар түрлі жаттығу жасап, денелерін шынықтырады. Балалардан жыл мезгілі мен оның ерекшеліктері сұралады. Күзгі пейзаж, коллаж суреттері интерактивті тақта арқылы көрсетіледі. Өткен оқу іс-әрекеті бойынша үйренген би қимылдарының 1-2-3 позициясын балалар қайталайды.

Таңғажайып сәт: «Киіз үйге саяхат»

— Балалар, біз сиқырлы кілемше арқылы қазақ бөлмесіне қонаққа барамыз. Мына сиқырлы кілемшеде көздеріңді жұмып тұрып,

Бір, екі, үш,

Сиқырлы кілем үш — деп, сиқырлы сөздер айтсаңдар, қалаған жерлеріңе апарады. (Балалар сиқырлы сөздерді қайталайды. Олар лезде киіз үйдің ішіне тап болады. Киіз үйде ата мен әже үстел басында тамақтанып отырады. Балалар амандасқаннан соң, жердегі ерекше бір төсенішті көріп, ол жайлы әжеден сұрайды. Әже балаларға түсіндіреді).

Әже: Балалар, мен сендерге киіз басуды үйретейін. Ол үшін ең алдымен төрт түлік малдың ішіндегі қойдың жүнін алып, жақсылап жуып, күннің көзіне кептіреміз. Кепкен жүнді қолымызбен жақсылап түгіп, шидің үстіне жүнді қойып, сабаумен сабаймыз. Тазаланған жүннің жартысын бояумен бояп, шидегі жайылған жүннің үстіне боялған оюды киіздің бұрыштарына бастырып, сәндеп әрлейміз. Сонан соң, оның сыртынан жіппен орап, байлаймыз да, домалатып киіз біріккенше және жіп босағанша қайта-қайта шайқаймыз. Шиді ашып, киіздің өзін екі жағынан қарама-қарсы отырып, білектейді. Киізді домалақтап орап, аяқпен таптайды, сонан соң киізді

ашып, екіге бүктеп, тігіп, ауамен қарпимыз. Киізімізді күннің көзіне кептіреміз. (Балалар әжеден барлық мағлұматты біліп алғаннан соң, ұлттық ойын ойнайды).

Ұлттық ойын: «Тақия тастамақ».

Ойым бар бір ойын бастамақ,

Аты оның «Тақия тастамақ».

Шеңбер болып отыра қалыңдар,

Ым қағып жүрмесін қас қабақ.

Әже көрсеткен киіз басу бойынша балалар қимылдарды би маманының көмегімен қайталап жасайды. Аяқ позициясы мен қол позициясын үйренеді. Әуенді тыңдай отырып, үйренген би қимылдарын әуен ырғағына сәйкес, қайта қайталайды. Қол қимылы кезінде басты, көзді бұру, яғни, қол қимылына қарау және бір аяқтың ұшымен тұрып қалу секілді қимылдарды үйренеді. Үйренген қимылдарын әже мен атаға көрсетеді. (Би маманы оқу іс-әрекетін қорытындылап, балаларды мадақтайды).

«ПІШІНДЕР ӘЛЕМІНЕ САЯХАТ»

ЗАМЗАТОВА Алтынай
Замзатқызы,
 №36 «Нұрәлем» бөбекжай-
 бақшасының тәрбиешісі,
 педагог-модератор

Дағды: «Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту».

Мақсаты: Балалардың ой-өрісін кеңейту, геометриялық пішіндерді бір-бірінен ажыратып, атай білуге үйрету. Ұқыптылыққа, топпен жұмыс жасауға тәрбиелеу. Балалардың ойын арқылы ойлау қабілеттерін, зейінін дамыту.

Пайдаланылған ресурстар: Пішіндер, сандар, суреттер, үлестірмелі материалдар, автобус, ғажайып кілемше.

Әдіс-тәсілдер: Саяхат, дидактикалық ойындар, сұрақ-жауап. Топпен жұмыс.

– Қайырлы күн, балалар. Саяхатқа шыққыларың келе ме? (Иә).

– Олай болса, барлығымыз автобуспен саяхатқа барайық. (Балалар алдын ала кассадан сатып алған, билеттерін алады. Тәрбиеші балаларға жолдағы қауіпсіздік ережелерін, бағдаршамның түстерін түсіндіреді. Бағдаршамның жасыл түсі жанғанда автобус жүреді. Балалар көңілді әуенмен саяхатқа шығады).

– Ал енді балалар, жақсы көңіл-күймен оқу іс-әрекетімізді бастайық. Алдымен, жыл мезгілдерін еске түсіріп алайық, күз мезгілінің неше айы бар? (Үш айы бар).

– Міне, біз «Пішіндер әлеміне» саяхатқа келдік. (Таңғажайып сәт).

– Балалар, мына кереметті қарандар, қандай әдемі қораптар мен пішіндер. Қане, қораптарды ашып көрейік. Үлкен қораптың ішінен 3 түсті шар шықты. Шардың түсі мен пішіні қандай? (Балалардың жауабы).

– Екінші қораптың ішінен тотықұс шықты. Торда неше тотықұс бар? Олардың қанатының түсі, тордың көлемі, пішіні қандай? (Балалардың жауабы).

– Балалар, сұрақтарға дұрыс жауап бердіңдер. Жарайсындар! Енді кассадан алған билетіміздегі пішіндерге қарай топқа бөлінейік. (Балалар үшбұрыш, төртбұрыш, дөңгелек пішіндер болып топқа бөлінеді).

– Балалар, «Пішіндер әлеміне» қош келдіңдер!

1-тапсырма: «Өз орныңды тап».

Шарты: 1-ден 3-ке дейін тура және кері санау, пішіндерді атау, оларды өз ұяшығына орналастыру.

2-тапсырма: «Өз түсінді тап».

Шарты: Балалар өздері таңдаған пішін арқылы кедергіден секіріп өту.

3-тапсырма: «Ғажайып кілемше».

Шарты: Көздерін жұмып, сипап сезу арқылы қандай пішін екенін табу, атау.

– Ал енді, бәріміз ортаға шығып, дөңгеленіп шеңберге тұрайық. Біздің тапсырмаларымыз әлі біткен жоқ. Балалар, бізге тотықұсымыз торда тоңып қалғанын, қыс мезгілінің келгенін айтып, өзіне жылы ұя жасап беруімізді сұрайды. Тотықұсқа жылы ұя жасап береміз бе? (Иә).

1-топ: Құстың ұясын траферат әдісі арқылы гуашьпен бояйды.

2-топ: Апликация бойынша: пішіндерден тотықұсқа ұя жасап береді.

3-топ: Түрлі түсті түтікшелермен құстың ұясын құрастырады.

Педагог балалардың жұмысын бақылап, бағалайды, көмек қажет болған балаларға көмектеседі.

– Балалар, тотықұсымыз енді өзінің тоңбайтынын, жылы ұясы бар екенін айтып сендерге ризашылығын білдіруде. Біз де көтеріңкі көңіл-күймен бүгінгі іс-әрекетімізді қорытындылаймыз. (Балаларды ынталандырып, мақтау, мадақтау).

«ҚҰСТАРДЫҢ ТІРШІЛІГІ»

ТАЖЕНГАЛИЕВА Нургул Багитжанқызы,
№36 «Нұрәлем» бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі, педагог-модератор

Мақсаты: Балалардың сөздік қорын, ой-өрісін, дамыту. Құстар туралы білімдерін кеңейту. Олардың тіршілігін, ортақ қасиеттерін, айырмашылығын ажыратуға үйрету. Құстарға қамқор бола білуге, қорғауға, табиғатты сүюге тәрбиелеу. Сұраққа толық жауап беруге, сөйлем құрастыруға баулу.

Әдіс-тәсілдер: Көрсету, түсіндіру, әңгімелесу, сұрақ-жауап, ойын.

Шаттық шеңбері.

– Сәлеметсіңдер ме, балалар. Көңіл-күйлерің қалай? (Жақсы).

– Олай болса, апайлармен амандасып алайық. (Балалар амандасады). Үн таспадан құстардың дыбысын тыңдату.

– Балалар, бұл ненің дыбысы? (Құстың дыбысы).

– Сендер қандай құстарды білесіңдер? (Қарға, қарлығаш, тауық, торғай т.б.).

– Балалар, бүгін құстардың тіршілігімен танысамыз. Құстар үй және дала құстары болып екіге бөлінеді. Үй құстарына жем шөп береміз. Ал дала құстары қоректерін өздері тауып жейді. Күзде жылы жаққа ұшып кететін құстар бар. Олар салқынға төзбейді. Қыстап қалатын құстар төзімді. Сендер айналамыздан қандай құстарды көріп тұрсыңдар? (Қарға, торғай, сауысқан, көгершін, тоқылдақ т.б.).

– Біз құстарға қамқорлық жасауымыз керек пе? (Иә).

– Құстардың ерекшелігі олар ұшады, жемін тауып тұмсығымен шоқып жейді. Ағаштарға қонып, табиғатқа көрік береді. Құстар әдемі ме? (Иә).

Ойын: «Қане, қане, көрсетші».

– Көгершіннің дене мүшелерін атаңдаршы? (Басы, аяғы, тұмсығы, қанаты, құйрығы).

– Мына балапанның түсі қандай? (Сары).

– Мынау ненің суреті? (Қаздың. Оның мойны ұзын, екі аяғы, екі қанаты бар).

– Қаз қалай дыбыстайды? (Га-га-га).

– Балалар бұл құстар немен қоректенеді? Мына суретке қарайықшы, мына бала су беріп, қыз болса жем шашып жатыр. Құстар су ішіп, жем жейді. Су, жем беріп құстарды бағып, күтсек, олардың бізге берер пайдасы көп.

Балалар, сендер құстарды көргілерің келе ме? (Иә).

– Олай болса, тауық фермасына саяхатқа барайық.

Апай: Сәлеметсіңдер ме, балалар. Менің құс фермама қош келдіңдер! Мұнда құстардың көптеген түрлері өсіріледі. Сендердің алдарында тұрған қаз. Балалар, сендер құс фермасы туралы білгілерің келе ме? (Иә).

Апай: Құстардың адамға тиігер пайдасы өте зор. Мынау тауықтың жұмыртқасы. Оның түсі ақ, пішіні сопақша. Құстардың қауырсыны бізге өте пайдалы. Одан жастықтар және көрпелер жасаймыз. Құстар ауырмас үшін не істейміз? (Құстарға жем, шөп беріп, күтіп баптаймыз).

– Балалар, құстар туралы көптеген мәліметтер білдік. Фермашы апайдың сендерге дайындаған тапсырмалары бар екен. Сол тапсырмаларды алып топқа қайтайық. Құс фермасы сендерге ұнады ма? (Иә).

– Ал енді фермадағы апайдың ойын тапсырмаларын орындайық. Ол үшін аймақтарда отырып жұмыс жасаймыз.

Ойын: «Қай құс қайда мекендейді?»

Мақсаты: Құстарды мекеніне және ұқсастықтары мен айырмашылықтарына қарай ажырата білуге үйрету.

Ойын: «Балапан».

Бояу арқылы балапанның суретін салу. Құс ферманың макетін құрастыру. Жұмыртқаны зерттеу.

Ойын: «Құстарды тап».

Қорытынды.

«ҚҰСТЫҢ ҰЯСЫ»

**АЙТКАЛИЕВА Улболсын
Маратқызы,**
№36 «Нұрәлем» бөбекжай-
бақшасының тәрбиешісі,
педагог-модератор

Мақсаты: Триз технологиясын бірнеше бағытта қолдану. Балаларды ойындар мен тапсырмалар арқылы ұжымдық әрекетке, қарым-қатынас жасай білуге үйрету. Құрылыс материалдарының негізгі түрлерімен таныстыру. Қарапайым құрастыру іскерліктерін дамыту. Балалардың ойлау қабілетін дамыту арқылы құстың ұясын құрастыруға үйрету. Ұйымшылдыққа, бірлесіп еңбек етуге тәрбиелеу.

Қолданылған материалдар: Көрнекілік суреттер, үйшікті құрастыру үшін кубиктер, құстың ұясының макеті. Мультимедиалық суреттер, слайд көрсету.

Шаттық шеңбері.

– Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (Көктем мезгілі).

– Көктемде айналамызда, табиғатта қандай өзгерістер болады? (Күн жылынады, қар еріп, шөптер, гүлдер шығады. Ағаштар бүршік жарады. Құстар жылы жақтан ұшып келеді).

– Балалар, тақтадан нелердің суретін көріп отырсындар? (Құстардың).

– Бірінші суреттегі құстарды атайықшы. (Тауық, қаз, үйрек).

– Екінші суреттегі құстарды атайықшы. (Қарға, сауысқан, торғай, шымшық).

– Балалар, құстар үй құстары және дала құстары болып екіге бөлінеді. Үй құстарын қолдан тамақтандырып, жем, су, шөп беріп, жылы қорада ұстайды. Ал дала құстары жемтіктерін өздері тауып жейді. Жылы жақтан ұшып келген құстардың бірі былтырдан қалған ұясын дұрыстаса, ал енді бірі жаңадан ұя салады. Ал, енді бірі ағаш бұталарының арасына ұсақ ағаштардан өріп өздері ұя жасайды. (Өріп жасалған ұяның макетін көрсету). Олар осы ұяларына жұмыртқаларын салып басады. Балапандары өскенше осы ұяда тұрады. Олар өсіп, қанаттары қатайғаннан кейін ұшып кетеді. Енді біз сабағымызға байланысты осы құстардың ұясын жасап көрейік.

Тосын сый: Білімпаз атайдың келуі. (Сәлемдесу. Тапсырмалар).

Жұмбақ шешу.

Алшаң-алшаң басады,
Бірін-бірі көрсе қанқылдасады. (Қаз)

Қыңқ-қыңқ етеді,
Кезіп жүріп көшені.

Жата қалса орнына,
Ақ доп тастап кетеді. (Тауық)

Бұрап қойған сағаттай,
Айқайлайды таң атпай. (Әтеш)

Барқыттай жүні құлпырған,
Жем тілеп ылғи ұмтылған.

Тауық емес, тегі ұксас,
Сақалы бар салпиған. (Күрке-тауық)

Судан шықса баладай,
Тәй-тәй басып қалады-ай. (Үйрек)

1-тапсырма: Триз технологиясы бойынша құстың ұясын салу.

2-тапсырма: «Құстардың іздерін табу». Дидактикалық ойын.

3-тапсырма: Слайд. Суретпен жұмыс.

– Балалар, тақтадағы құстар тобына назар аударайық. (Құстардың түстерін, кескінін, дене бөліктерін, атау. Құстардың дыбысын тындау).

Такпақтар.

Амирхан:

Мен торғаймын, торғаймын,
Кел сенімен ойнаймын.
Ұлпа мамық жинаймын,
Аязда да тонбаймын.

Каусар:

Торғай, торғай, торғайсың,
Жақын келіп қонғайсың.
Жем шашайын теріп ал,
Сонда аязға тонбайсың.

Асан:

Ала канат сауысқанмын,
Жауыр атқа жабысқанмын.
Ұзын құйрық сауысқанмын,
Құртты шұқып тауысқанмын.

Жігер:

Тотықұс, тотықұс,
Сөйлейсің бір тоқтамай.
Қайталайсың сөзімді,
Әдемісің сен қандай?

4-тапсырма: Д/Ойын: «Көленкесін тап».

Жаңылтпаштар.

Малика:

Аппақ қарға,
Қара қарға.
Ала қарға,
Қонып отыр.

Дарын:

Қара қарға,
Ала қарға,
Тоңып отыр.

5-тапсырма: Д/ойын «Құстардың орнын тап».

6-тапсырма: Д/ойын «Сөйлемді аяқта».

Ойынның шарты бойынша тәрбиеші сөйлемді бастайды. Балалар аяқтайды.

- Құстар ұша алады, өйткені ...
- Құстар қоректенеді ...
- Көктемде қайтқан құстар ...
- Аяздан қорықпайды ...
- Үй құстары ...
- Құстар қорғайды ...
- Құстар бір-біріне ұқсайды ...

Құстың ұясын жасау. (Балалардың жұмысы).

Қорытынды.

«ОРМАНДАҒЫ ЖӘНДІКТЕР»

АХМЕТОВА Мейрамгуль Мухабдинқызы,
№36 «Нұрәлем» бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі, педагог-модератор

Мақсаты: Балаларға жәндіктер (қоныз, көбелек, құмырсқа, шыбын) туралы қарапайым түсінік беру.

Әдіс-тәсілі: Галлограмма әдісі бойынша әңгімелесу, сұрақ-жауап.

Шаттық шеңбері. Психологиялық көңіл-күй орнату.

Тәрбиеші балалардың көңіл-күйін білген соң, олардан жыл мезгілдері, олардың ерекшелігі жайлы сұрайды. Балалар сұрақтарға толық жауап береді.

– Жарайсындар! Балалар, бүгінгі ашық оқу қызметімізде орманға серуенге барамыз. Қане, көзімізді жұмайық. Әуен тоқтағанда көзімізді ашамыз. Міне, біз орманға жеттік. Қарандаршы, қандай әдемі, жа-

зық, кең алаңқай. Орманның өз тұрғындары бар. Сондықтан тыныштық сақтап жүреміз. Балалар, орманда неше түрлі жабайы жануарлар, жәндіктер өмір сүреді. Сендер мына жерден нелерді көріп тұрсындар? (Гүлдер).

– Қане, гүлдерді жинайық. (Балалар гүлдерді жинайды).

Осы сәтте бір дауыс естіледі. (Мұнда кімдер шулап жүр?)

– Балалар, тынышталайықшы. Сіз кім боласыз? Біз балабақшадан келдік.

Сиқырлы дауыс: Мен осы орманды күзетемін. Бәрін бақылап жүремін, мұндағының бәрін көремін,

ал өзiм көрiнбеймiн. Орманға келгендер шуламайды, тәрiптi бұзбайды. Ал сендер шулап, тәрiптi бұздыңдар. Ендi осы орманда қаласындар.

– Бұл қалай? Бiз бар болғаны гүлдердi жинадык қой.

Сикырлы дауыс: Мiне, тәрiптi бұзған деген осы.

– Сiз бiздi бiр жолға кешiрiнiз.

Сикырлы дауыс: Егер менiң жұмбақтарыма жауап берiп, тапсырмаларымды орындасаңдар мен сендердi үйлерiңе жiберемiн.

– Балалар, естiп тұрсындар ма? Тапсырмаларды орындаймыз ба? (Иә).

– Жарайды, бiз сiздiң тапсырмаларыңызды орындаймыз. (Орман күзетшiсi жұмбақтар жасырады).

Гүлдерге қонады,

Шырынын сорады.

Түр-түсi сары ала. (*Ара*)

– Балалар, аралардың түсi ақшыл сары, ала түстi. Олар балды гүлдерден жинап, мына жәшiкке әкелiп салады. Одан бiз бал аламыз. Бұл жәшiктi балалар омарта деймiз. Бал пайдалы болғанымен, араларға жақындауға болмайды. Шағып алады. Ол өте қауiптi.

Сикырлы дауыс: Көрдiңдер ме, балалар араның қандай пайдасы бар екенiн бiлмей, көп гүлдi жұлды.

– Кешiрiнiз, ендi қайталанбайды.

Сикырлы дауыс: Ал ендi келесi жұмбағымды шешiңдер.

Қызыл көйлек кигенi,

Ұсақ қара түймелi. (*Қанқызы*)

– Балалар, қанқызын жаулары өте көп. Ол өзiн ақ сұйық затымен қорғайды. Құстар мен басқа iрi жәндiктер сондықтан қанқызыды көрсе жақындамайды. Қанқызы бау-бақшадағы көкөнiстердi зиянды құрттардан қорғайды. Бұл жәндiктiң адамға еш зияны жоқ.

Сикырлы дауыс: Жақсы. Келесi жұмбағым:

Ол ұшып гүлге қонады,

Гүл бақшам гүлге толады. (*Көбелек*)

– Көбелек әдеми гүлдердi ұнатады. Гүлдерге қонып, оның тәттi шырынын мен нәрiн алады. Көбелектер барлық адамдарға ұнайды. Олардың түсi әртүрлi.

Сикырлы дауыс: Жарайсындар!

Екi басы жұдырықтай,

Ортасы қылдырықтай. (*Құмырсқа*)

– Құмырсқалар өте керемет жүйрiк жәндiктер. Көктемде олар нәзiк әлсiз болады. Өйткенi, қыс бойы ұйықтайды. Олар көп ұзамай қалпына келiп, еңбектенуге кiрiседi. Оларды балалар аяқпен басып өлтiруге болмайды.

Сикырлы дауыс: Жарайсындар! Келесi жұмбағым:

Ызындап ән салады,

Жүп-жұқа қанаты.

Тәттiге тамсанып,

Қоқысқа қонады. (*Шыбын*)

– Шыбын – жер шарында кең тараған. Олардың мұртшалары қысқа, үш бунақты. Денелерi жуан, аяқтары болмайды. Ол өте тынымсыз жәндiк.

– Балалар, бiз сикырлы дауыстың жұмбақтарын шешу арқылы жәндiктермен таныстық. Олардың ортақ белгiсi мен бiр-бiрiнен айырмашылығын бiлдiк.

Сикырлы дауыс: Жарайсындар! Мен сендерге ризамын. Сау болыңдар.

Сергiту сәтi.

Ұзын мұртты құмырсқа,

Келе жатты жұмысқа.

Алды допты қолына,

Қойды допты орнына.

Онға, солға қарады,

Үлкен тау деп ойлады.

Жұмбақ:

Белең-белең ат,

Белi нәзiк күрең ат.

Тауға мiнсе таймас ат,

Талау тiсе өлмес ат. (*Құмырсқа*)

Құмырсқаларды бақылау.

– Құмырсқа қандай жәндiк? Оның қандай пайдасы бар? (Балалардың жауабы).

– Құмырсқалар еңбеккер, талмай өздерi еңбек етедi. Қыстық қорларын мол жинап алады. Құмырсқалар зиянкес жәндiктердiң көзiн жойып, пайдалы жәндiктерге тиiспейдi.

Дидактикалық ойын: «Құмырсқаның илеуi».

Шарты: Құмырсқаға илеуiне барар жолды табуға көмектесу.

Балалар кнопкалар арасымен резеңкелердi тарту арқылы құмырсқаға жол ашып, өз үйiне баруға көмектеседi.

«ҚЫС - ҚЫЗЫҒЫ»

(Спорттық ойын-сауық)

**ДУЙСЕШОВА Ақтолқын
Тлекқызы,**
№36 «Нұрәлем» бөбекжай-
бақшасының дене шынықтыру
нұсқаушысы

Мақсаты: Балаларға қыс мезгілі туралы түсінік беру. Қысқы табиғат ерекшелігін айыра білу арқылы, ақыл-ой қызметін дамыту. Қысқы ойын түрлерімен таныстыру.

Көрнекілік: Қыс мезгілінің суреттері, қарлар, ақ-қала, сыйлық.

Жұмбақ:

Аяз қысып, өрнек сызып,
Терезенді торлайды,
Бөбектерім, айтындаршы,
Бұл қай кезде болады. (Қыс)

– Дұрыс. Міне, көптен күткен қыспен бірге көңілді ойындар келді.

Қыс қызығы басталды,
Ойнап асыр салайық.
Сазды әуенмен мәнерлеп,
Ырғақты кимыл жасайық.
(Есіктің ар жағынан дауыс естіледі).

– Ой-ой-ой, ол кім айқалаған?

Аққала: Көмектесіңіз, мен сәтсіздікке ұшырадым! Мені шығарындар.

– Бұл аққала ғой! Оған көмектесуім керек. (Нұсқаушы балалармен бірге арқанның ұшын есіктен лақтырады (аққалаға), ал екінші ұшын тарта бастайды, бір, екі, үш...).

Аққала: Сәлеметсіздер ме. Мен сіздерге қонаққа келе жатып, шұңқырға түсіп кеттім. Мені құтқарып қалдыңыздар. (Алақанына үріп тоңып қалдым, деп жылытады).

– Балалар, Аққаланы жылыту үшін бәріміз ән ырғағымен жаттығу жасайықшы. Аққала, бізге қосыл. (Ән ырғағымен жаттығу жасалады).

Аққала: Балалар, мен жылынып қалдым. Рахмет! Сендер серуендегенді ұнатасындар ма? (Иә).

Аққала: Серуенге шығарда тез киінесіңдер ме? (Иә).

Аққала: Мен сендерді қазір тексеремін.

Ойын: «Кім серуенге тезірек киінеді?».

Ойын шарты: Балалар екі командаға бөлінеді. Мұғалімнің белгісі бойынша алғашқы ойыншылар бас киім мен шарфты киіп, артқа жүгіріп келіп, киімді басқа ойыншыға береді. Ойын барлық ойыншылар тапсырманы орындағанға дейін жалғасады.

Аққала: Жарайсындар! Сендер шынымен тез киінеді екенсіңдер.

– Ал, ендеше балалар біз келесі ойынымызды ойнайық.

Ойын: «Қар домалату».

Ойын шарты: Алда қойылған кеглдер арасымен қарды домалату.

– Жарайсындар! Сендер жылдам екенсіңдер. Олай болса, ойынымызды әрі қарай жалғастырамыз. Келесі ойынымыз «Қармен жүгіру».

Ойын шарты: Қолымызға қарды ұстап, жерге түсіріп алмай жүгіріп келіп, келесі балаға береміз. Ойын осылайша жалғасады.

– Ал, енді маған мына сұраққа жауап беріңіздерші, қыста қандай құбылыстар болады? (Балалардың жауабы).

Сергіту сәті:

– Қар жауады. (Таза ауамен дем алу).

– Жел болады. (Ырғалып тұру).

– Боран болады. (Ш-ш-ш-ш-ш-ш).

– Аяз болады. (Беттерін, қолдарын қыздырады).

Демалу гимнастикасы: «Қарды үрлейміз».

Шарты: Әр баланың қолына қағаздан жасалған қар беріледі. Балалар жібінен ұстап қарды үрлейді.

Аққала: Балалар, сендермен қоштасатын уақыт келді. Барлықтарың қысқы ойындарға жақсы қатыстындар. Мен сендерге құр қол келген жоқпын. Өз сыйлығымды ала келдім. (Балаларға әуе шарларын таратып береді).

– Жарайсындар, балалар! «Қыс қызығы» атты ойын-сауық кешені өз мәресіне жетті. Рахмет сендерге. Деніміз сау болсын, ауырмандар!

*МУСИНА Гулжан Апанасқызы,
Атырау қаласындағы №36
«Нұрәлем» бөбекжай-бақшасының директоры*

*АЛИЕВА Мейрамгул Сатымбекқызы,
№36 «Нұрәлем» бөбекжай-бақшасының әдіскері,
педагог-модератор*

Атырау қаласындағы №36 «Нұрәлем» бөбекжай-бақшасының ұжымы

*КУАНЫШЕВА Гульмира Хисметуллақызы,
№36 «Нұрәлем» бөбекжай-бақшасының әдіскері*

Атырау қаласындағы №36 «Нұрәлем» бөбекжай-бақшасының тыныс-тіршілігінен көріністер

«ТАСТАРДЫҢ ҚҰПИЯСЫ»

ИСАТАЕВА Эльмира
Зинелқарапқызы,
Орал қаласындағы
№12 «Бұлбұл» бөбекжайының
педагог-зерттеушісі

Мақсаты: Балалардың қарапайым зерттеуге қызығушылығын ояту. Тастың құпиясы туралы білімдерін қалыптастыру. Тастың құрылымын тамашалау. Оларды қасиетіне қарай топтастыру. (Сырты, салмағы, жүзгіштігі т.б.).

Қажетті құралдар: Суреттер жинағы, тастар жиынтығы, ыдыстағы су.

Шаттық шеңбері.

— Балалар, мен сендерге жұмбақ жасырамын. Сендер шешуін табындар.

Өртесең ерімейді,

Тот басып шірімейді.

Өн бойына су сінбейді,

Ылғал тартып, ірімейді.

Ол не балалар? (Тас)

— Дұрыс айтасындар. Балалар, тас ежелден келе жатқан құрылыс материалының бір түрі. Оның түрлері өте көп. Үлкен, кіші тастар болады. Тасты зерттейтін адамдарды геолог деп атайды. Қазақтың тұңғыш геологы Қаныш Имантайұлы Сәтбаев атамыз геолог ғалым. Бүгін мен сендерге геолог болуды ұсынамын. (Бейнеролик, балық, аквариум, тастарды көрсету).

— Тасты зерттеу үшін зертханаға барайық. Балалар, менің қолымда сиқырлы тас бар. Қолымызды тастың үстіне қойсақ, бір сиқыр болады. (Балалар қолдарын тастың үстіне қойып 1, 2, 3 деп санайды. Зертхана киімін киіп тұрады).

— Зертханаға қош келдіңдер. Зерттеу жұмысын бастамас бұрын, мына ережелерді естеріңе сақтап алыңар. Жұмыс барысында бір-біріңе кедергі жасамандар. Тасты ауызға салуға болмайды. Түсінікті ме, балалар. (Иә).

1-ші тәжірибе: Балалар оң қолына үлкейткіш әйнекті, сол қолына тасты алып мұқият қарайды. Тәрбиеші балалардан тастардың бетінен не байқағандарын сұрайды. (Қара дақтар, сызықтар т.б.).

2-ші тәжірибе: Балалар алдарындағы ағаштарды суға салады. Ағаш жеңіл болғандықтан суға батқан жоқ. Ал тас ауыр болғандықтан суға батып кетті.

3-ші тәжірибе: Балалар құм салынған ыдысқа су құяды. Су құмға сіңіп кетті. Бос ыдысқа тасты салып, үстінен су құйғанда ол суды сіңірмейді.

— Балалар, сендердің алдарында түрлі түсті тастар бар. Біз үлгідегі заттарды жасаймыз. (Менің тасымнан аюдың суреті шықты. Менің тасымнан көбелектің, қоянның, гүлдің суреті шықты).

— Ал енді тастарды алып бір-біріне соғып көріндерші. Не байқадыңдар? (Табиғи тастар қатты дыбыс, жасанды тастар жәй дыбыс шығарады).

— Тастарға жапсырма жапсырсақ, не шығады? Енді, соны байқайық. (Балалар өздерінің тасқа жапсырған суреттерін талқылап, ризашылығын білдіреді).

«БЕСТЕМШЕ» ОЙЫНЫ АРҚЫЛЫ ЕРЕКШЕ БІЛІМДІ ҚАЖЕТ ЕТЕТІН БАЛАЛАРДЫҢ ҚАБІЛЕТІН ЖАН-ЖАҚТЫ ЖЕТІЛДІРУ ТӘСІЛДЕРІ

ЕСКАЛИЕВА Молдир Наушабайқызы,
«Балауса» бөбекжайы»
ЖБҚ МКҚК-ның дене шынықтыру нұсқаушысы,
педагог-сарапшы

Мақсаты: «Бестемше» ойыны арқылы балалардың ұлттық ойынға деген қызығушылығын арттыру.

Әдіс-тәсілі: Ой толғаныс, салыстыру, топтау, диалог, Раунд-Робин, бағалау.

Қатысушылар: Ұстаздар.

— Сәлеметсіздер ме, әріптестер. Мен сіздермен қазақ халқының қайтадан жаңғырған ұлттық зияткерлік ойыны «Бестемше» туралы ой бөліскім келеді. Осы ойын арқылы ерекше білімді қажет ететін балалармен дамыта оқыту технологиясының әртүрлі әдіс-тәсілдерін қолдана отырып, олардың ой-өрісін дамытып, ойлау қабілеттерін жетілдіруімізге болады. «Бестемше» ойыны барысында жеңіске жету жолында миға шабуыл жасалады. Балабақшаға арналған «Алаңдағы бестемшеде» топтау әдісі жүргізіледі. Балалар жүріс кезінде отаулардағы тастарды санап, жұп немесе тақ екенін айырып, ойын соңында ұтқан тастарын санап салыстырады. Раунд-Робин әдісін қолданып, балалардың бестемше туралы түсініктерін нақтылауға болады. Бестемше қазір тек біздің елде ғана емес, бүкіл әлемге танымал ұлттық ойындардың біріне айналып отыр. Алғаш 2015 жылы Чехия мемлекетінде халықаралық жарыс ұйымдастырылды. Қазіргі таңда бұл зияткерлік ойыннан көптеген семинарлар мен фестивальдар өтеді.

Ойын сипаты: Бестемше ойыны арнайы тактада, екі адам арасында ойналады. Ойын тактасы - 2 қазан, 10 отау, 50 шардан тұрады. Қазанға ұтып алынған құмалақтар салынады. Ойын басында әр ойыншыға 1 қазан, 5 отау және 25 шардан тиесілі болады. Шарлар әр отауға бес-бестен салынады. Алғашқы жүріс жасаған ойыншыны – бастаушы, қарымта жүріс жасаған ойыншыны – қостаушы деп атайды. Ал ойынның шартын Дүниежүзілік тоғызқұмалақ федерациясының вице-президенті, Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген жаттықтырушысы, филология ғылымының кандидаты, тоғызқұмалақ жайлы бірнеше кітаптың авторы, Шотаев Мақсат Есенбекұлының бейне жазбасынан тамашалаймыз.

Ойын шарты: Ойыншы өз қазанына 25-тен көп құмалақ жинау керек. Ол мақсатқа жетудің екі жолы бар. Олар: өз қазанына әртүрлі әдіс жасап, 26 құмалақ ұтып салу немесе қарсыласына жүріс жасайтын мүмкіндік қалдырмай өз жағындағы құмалақтарды қазанға салу. Жүріс ойыншылар тарапынан кезектесіп жүріледі. Жүрісті кімнің бастайтыны әртүрлі тәсілдермен анықталады. Жүріс жасау үшін өз жағындағы отаулардың бірінен, шарлардың біреуін ғана қалдырып, қалғанын түгел қолға алып, солдан оңға қарай көрші отаудан бастап, бір-бірлеп таратады. Тарату кезінде шарлар өз отауынан артық қалса, оны қарсыласының отауына салады. Соңғы шар қарсыластың тақ санды шары бар отауына түсіп, ондағы шарды жұп етсе (2, 4, 6, 12), сол отаудағы шарлар ұтып алынады. Егер тақ болса, онда шар ұтып алынбайды. Отаудағы жалғыз шардың көрші отауға жүргенде орны бос қалады. Тақ санды құмалағы бар отаулар – ашық отаулар, ал жұп санды құмалағы бар отаулар – жабық отаулар деп аталады. Осыған байланысты жүрісті бастамас бұрын отаудағы құмалақтарды көзбен есептеп алу керек. Ойын аяқталуға жақындаған сайын әр ойыншының отауындағы шарлар таусыла бастайды. Ойыншылардың бірі отауларындағы шарды бірінші тауысып алып, жүріссіз қалуы – атсырау деп аталады. Осындай жағдайда қарсыласы өз отауындағы барлық шарды өз қазандығына салады.

— Әріптестер, осы слайд арқылы түсіндірілген мәліметтерді пысықтау мақсатында «Паровоз» әдісін қолданып, ойынды нақтыласақ. Ол үшін ортаға 4 педагог шығып, паровоздың вагондарының тақырыпшаларына сай суреттерді жапсырып шығады. Әріптестер, бестемше туралы мәліметтерді түсіндік, енді осы ойынды ойнап көрейік. Ол үшін сандықшадан көзімізді жұмып бір асықты тандап аламыз. Асығымыздың түсіне қарай, екі топқа бөлінейік. (Үш-үштен алты ойыншы шығады).

Сұрақ-жауап әдісі: Бестемшенің сипатын жүріс бағыттарын сұрау. (Асықтарды отауларға бөліп салу).

— Ал енді ойынымызда бастаушыны анықтауымыз қажет. Ол үшін мына жерде қойылған шығыршықтардан секіріп, соңғы шығыршықтың ішінде тұрып, екі топ кезекпен-кезек бір сақинадан нысанаға лақтырып түсіруі керек. Қай топ бірінші түсірсе, сол топ ойынды бастаушы болады. Бейнежазба арқылы түсіндірілген мәлімет бойынша ойын шартын есімізге түсіріп, дамыта оқыту технологиясының әдістері бойынша жүрістің әртүрлі тәсілдерін ойлап табамыз. Миға шабуыл жасаймыз. Отаудағы асықтарымызды салыстырып, асықтарды не үшін алған, алмағанымызды түсіндіреміз. Ойын соңында жеңген топ анықталады.

— Жарайсыздар! Ойынға қатысқандарыңыз үшін көп-көп рахмет. Осы шебер сыныптан естелік ретінде «Бестемше» кітапшаларын сіздерге сыйға тартамыз. («Кім алғыр?») ойынын ойнату арқылы педагогтарды сергіту).

— Тақырыбымызды қорытындылау мақсатында

«Бестемше» сөзін дамыта оқыту технологиясының «Раунд-Робин» әдісімен айтып шығамыз. Ол әдіс бойынша барлық қатысушы Бестемше сөзін қосып, ойын туралы бір сөйлеммен осы шебер сыныптан түсінген ойларын айтып шығады. Бірін-бірі қайталауға болмайды. (Ойынға қатысушылар ойларын айтады).

— Ендігі кезекте балабақшамыздың «Қыран» тобының бүлдіршіндері Хантемір мен Хантәңірдің «Бестемше» туралы тақпақтарын және «Бәйтерек» тобындағы бүлдіршіндердің «Бестемше» биін тамашалаймыз. (Балабақаша бүлдіршіндері өз өнерлерін көрсетеді).

— Осымен «Бестемше» туралы шебер сыныбым аяқталды. Сіздерге көп-көп рахмет! Алған әсерлеріңізді «Батарейка» әдісімен бағалап жіберсеңіздер. (Берілген мәліметтерді қорытындылап, кітапшаларды үлестіру. Бұл ойынның балалардың ой-өрісін кеңейтуге өте пайдалы екенін насихаттау).

«ЕРЕКШЕ БІЛІМДІ ҚАЖЕТ ЕТЕТІН БАЛАЛАРДЫ ОЙЫН АРҚЫЛЫ ЖАН-ЖАҚТЫ ДАМЫТУ»

(Семинар)

ШОРМАНОВА Айзада
Айтбайқызы,
«Балауса» бөбекжайы»
ЖБҚ МКҚК-ның тәрбиешісі,
педагог-модератор

Мақсаты: Ойын арқылы ерекше білімді қажет ететін балаларды ортаға бейімдеу және ішкі сезімін ашу, қиялын дамыту. Өздігінен жұмыс істей білуін, ой белсенділігі мен тіл байлығын арттыру. Дағды мен шеберлігін меңгерту.

— Ерекше білімді қажет ететін балаларға білім беру еліміздің басты міндеттерінің бірі болып табылады. Біз әр балаға, оның қажеттіліктері мен өзге де жағдайларына тәуелсіз өз әлеуетін толық жүзеге асыруға, қоғамға пайдасын тигізуге, сонымен қатар оның толыққанды мүшесі болуына мүмкіндік беруіміз қажет. Ерекше білімді қажет ететін балаларды оқытуда заманауи педгогикалық әдіс-тәсілдерді қолданып, баланың шығармашылық қабілетін, ойын арқылы ақыл-ойын дамытып, өз алдына жеке тұлға ретінде қалыптастырудың маңызы зор. Сондықтан дидакти-

калық ойындар балалардың ойлау қабілетін, тірек-қимыл әрекетін жетілдіруге көп көмегін тигізеді. Баланың өмірінде ойынның мән-мағынасы ерекше орын алады.

Дидактикалық ойындар үш топқа бөлінеді: Заттық, сөздік, үстел үстінде ойналатын ойындар. Заттық дидактикалық ойындар ойыншықтармен және түрлі ойын материалдарымен ұйымдастырылады. Мұндай ойындардың мақсаты, балалардың түстерді білуге және ойынға қызығушылығын арттыру. «Түрлі-түсті жұлдызқұрт» ойынына түрлі түске боялған қақпақтар және жұлдызқұрттың суретін қолдануға болады. Жұлдызқұрттың әрбір буынына түстеріне қарай қақпақтарды орналастырады. «Сықырлы дөңгелек» ойынында балалар пішіндерді бір-бірінен ажыратып, түстерді шатастырмай дұрыс орналастыруға үйренеді.

Бұл ойынға керекті заттар: дискілер, түрлі-түсті қағаздардағы пішіндер, қыстырғыштар. Дискіге түрлі-түсті пішіндер жапсырылады. Қыстырғыштарға да дәл сондай пішіндер орналастырылады. Бұл ерекше білімді қажет ететін балалардың қол моторикасын, ойлау мен танымдық қабілетін бірге дамытады.

Үстел үстінде ойналатын дидактикалық ойындарға көбіне құрастыру, қағаздармен жұмыс жатады. Мысалы, әртүрлі оюлар бөліктерінен кілем құрастыру, әртүрлі аңдардың сұлбасын қолдарына кигізіп, жүрісін, қимылын қайталауға болады. Түрлі түске боялған бұршақ, күріштерді суреттің үстіне орналастыруға болады. Сөздік дидактикалық ойындар балалардың өз ойын ашық білдіріп, сөйлемді құрастырып айту, сөздік қорын молайту мақсатында жүргізіледі. Мысалы: «Өз үйін тап», «Балық аулау» ойындарын алуға болады. «Балық аулау» ойынының мақсаты: берілген суреттерді атап, сөйлем құрау қажет. Қажетті заттар: балықтар суреті, себет, әртүрлі суреттер. Балалар ауланған балықтың артында жасырылған суретте не бейнеленгенін айтып, соған байланысты сөйлем құрауы қажет. Мұндай ойындар баланың айналы зерттеуге қызығушылығын оятады, ой-өрісін кеңейтеді, зат бейнесін көру, есту арқылы елестетеді. Яғни, зейінін шоғырландыруға жағдай жасайды.

Ерекше білімді қажет ететін балаларды біркелкі жұмыс тез жалықтырады. Сондықтан олардың зейінін үнемі қажетті бағытқа аудару үшін ұйымдастырылған іс-әрекеттерді үнемі ойын түрінде жүргізу қажет. Ойын кезінде бала ойланады, эмоциялық әсері ұш-

қындалады, белсенділігі артады. Қиялы, есте сақтауы, шығармашылық қабілеті дамиды.

Ойын: «Түстерді ажырату».

Мақсаты: Балалардың ой-өрісін, зейінін, түс туралы түсініктерін жетілдіру. Көру арқылы есте сақтау және қиял, ойлау қабілетін дамыту.

Ойын: «Көңілді көліктер».

Мақсаты: Балалардың ұсақ қол моторикасын дамытып, ептілікке үйрету.

Бұл ойында көліктер айналмалы қақпақтардың әсерімен жарысады. Мәреге бірінші жеткен көлік тек қақпақтарды айналдыру арқылы жеңе алады.

Ойын: «Мұздағы сиқырлы ойыншықтар».

Мақсаты: Мұздағы жасырылған ойыншықтарды құтқару арқылы баланың ұсақ қол моторикасын, есте сақтау қабілетін дамыту.

Ойын: «Қос нүкте».

Бұл ойында қызықты әрекет арқылы балалардың координациясын және танымдық дағдыларын дамытуға болады. Ойынның шарты бойынша балалардың қолдарына екі түсті білезік тағылады. Мысалы қызыл, көк. Сонымен бірге балаға осы түске сәйкес орналастырылған дөңгелектер жиынтығы беріледі. Бала қолына тағылған білезіктердің түстеріне қарай берілген дөңгелектердің үстінен басып шығады. Егер ерекше білімді қажет ететін балалармен түзету жұмысын уақытымен жүргізбесек, бала болашағында қиындықтар туындайды. Сол үшін ең алдымен әр балаға тән қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін анықтап алу керек. Дидактикалық ойын арқылы дамытуды барлық ұйымдастырылған іс-әрекетте үнемі пайдалану қажет.

«АРТИКУЛЯЦИЯЛЫҚ ЖАТТЫҒУЛАРДЫҢ ОРЫНДАЛУ ӘДІСТЕРІ»

КУКЕКБАЕВА Кунсулу Абдикеримқызы,
«Балауса» бөбекжайы»
ЖБҚ МКҚК-ның
логопед-дефектологы,
педагог-модератор

Мақсаты: Балаларды артикуляциялық жаттығулар арқылы «Л-Р» дыбысын сөзде, буында дұрыс айтуға машықтандыру, фонематикалық қабылдауын жетілдіру. Ойын тапсырмалары арқылы ойлау, танымдық қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту.

Зейінді, белсенді болуға тәрбиелеу.

Әдіс-тәсілдері: «Түтікше». «Төбешік». «Күрекше» артикуляциялық жаттығулары.

Шаттық шеңбері.

Бір, екі, үш,

Қарлығаш болып үш.

Төрт, бес, алты,

Қарлығаш болып қалқы.

Жеті, сегіз, тоғыз, он,

Қарлығаш болып қон.

Бет жаттығуы: Бет бұлшық еттерін босансытып,

ауыз қуысына арналған емдік уқалауды жасап, тілдің қимыл-қозғалысын жақсарту.

Дем шығару жаттығулары: «Түтікше», «күрекше». (Шар, сыбызғы ойыншықтарын үрлеу). Мұрынмен терең дем алып, ауыздан дем шығару. Ауызбен терең дем алып, мұрыннан дем шығару.

Артикуляциялық жаттығулар: Айна алдында мимикалық, ерінге, тілге арналған жаттығулар жасау. «Барабан», «ат шауып келеді», «тіс тазалау», «футбол», «тәтті тосап», «грибок-гормошка», «заборчик-трубочка», «алтыбақан», «жылан», «блинчики», «тарақ», «шар», «тостағанша», «сылақшы», «маса», «сағат тілі».

1-тапсырма: «Л-Р» дыбысының артикуляциясы. «Л» дыбысы дұрыс шығуы үшін тістердің арасы ашық тұруы керек. Тіл ұшы тістің түбіне немесе қызыл иегіне барып тіреледі.

«Р» дыбысының артикуляциясы – тісіміздің арасы ашық, тіл ұшы альвеолаға көтеріледі, вибрация жүреді, ауыздан салқын жел соғу керек.

– Тауық кімге келді? Пілге. Тауық пілге мұрнымен түтікшені үрлетеді.

«Түтікше» – тіл ауыздан шығарылады да, түтікше түріне енгізіледі. Жаттығулар алдымен жайлап, айна алдында жасалады. Сонан соң біртіндеп жоғары

ырғаққа көшу керек. Әрбір жаттығу 10 секундтан 6-8 рет орындалады.

– Піл мен тауық жолға шығады. Олар жолды білмейді. Сондықтан көмектесейік. Ол үшін келесі тапсырмаларды орындаймыз.

2-тапсырма: «Л-Р» дыбысын дұрыс, анық айт.

– Түлкі оларды күліп қарсы алады. Қолында күрегі бар.

«Күрекше» – тіл босаңсытылады, жалпақ күйге енгізіледі де, төменгі ерін үстіне қойылады. Осы қалыпта бірнеше секунд ұстап тұру керек.

– Түлкі, піл, тауық үшеуі жолға шығады. Жолда жазуларды кездестіреді, олар оқи алмайды. Қане, балалар сендер оқып беріңдерші!

3-тапсырма: «Мен бастаймын, сен аяқта».

– Буындарға «Л-Р» әріптерін қойып, оқимыз.

Ба Ша

Ша Сұ

Жа Қа

Ма Бо

Та То

Үйге тапсырма: Айна алдында «Түтікше». «Төбешік». «Күрекше» артикуляциялық жаттығуларын жасау.

«ЕРЕКШЕ БІЛІМДІ ҚАЗІТ ЕТЕТІН БАЛАЛАРДЫҢ БЕЙНЕЛЕУ ДАҒДЫЛАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУДАҒЫ ЗАМАНАУИ ТӘСІЛДЕР»

ШАҢДИЕВА Қымбат Жақсылыққызы,
«Балауса» бөбекжайы» ЖБҚ
МКҚК-ның бейнелеу өнері
маманы, педагог-модератор

Мақсаты: Ерекше білімді қажет ететін балалардың шығармашылық ойы мен қиялын, белсенділігін дамытудағы дәстүрлі емес тәсілдердің маңызын ашу. Балабақшадағы үйірмелер жұмысының өзектілігін көрсету. Педагогтарды дәстүрлі емес бояудың сан алуандылығымен таныстыру.

Даярлық кезең: Әртүрлі әдісте орындалған балалар суреттерінің көрмесін дайындау. Дәстүрлі емес әдісте қолданылатын материалдарды көрсету. Дәйексөздер.

Шығармашылық тұлғаны қалыптастыру – қазіргі кезеңдегі педагогикалық теория мен тәжірибенің

маңызды мәселелерінің бірі. Оны мектепке дейін дамыту тиімді. В.А. Сухомлинский айтқандай: «Балалардың мүмкіндігі мен дарындылығының бастамалары саусақтарының ұшында». Мен бірнеше жылдан бері мектепке дейінгі балалармен жұмыс барысында бейнелеу әрекеттерінің нәтижелеріне назар аудардым. Балалар келесі белгілер бойынша жақсы нәтижелер көрсетті: Штрихтау икемділігі, түрлі түсті қарындаштармен әртүрлі сызықтарды тартуы. Жіңішке және жуан қылқаламмен бояуды жаға білуі. Негізгі түстердің, бояудың реңктерін танып, оларды араластыра

білуі. Үлгі мен дақты жұмыста қолдана білуі. Өз жұмыс орнын жинай білуі. Сонымен қатар балалардың төмен қабілеттері де байқалды: Сабақ барысында, жауап айтқан кезде өзіне деген сенімсіздік, кідіріп қалушылық. Өздігінен бейнелеу құралдарын таңдауда, суретті паракқа орналастыруда әрекетсіздік. Дәстүрлі емес бояу әрекеттерін қолдану кезіндегі жаңғалақтық. Бейнелеу құралдарымен тәжірибе жасау барысында, танымал сурет салу әдісінде педагогтың анық түсіндіруін күту. Қиялын, көркем шығармашылығын байқату. Суретке жеке көзқарасын жеткізу. Нәтижесінде, балаларға өзіне деген сенімділік, елестеу, дербестік жетпейтінін байқадым. Осы мәселелердің шешімін табу үшін әдістемелік әдебиеттерді оқи бастадым. Өзім үшін келесі бейнелеу әрекетінің басқару критерийлерін айқын белгіледім. Олар: балалардың шығармашылық даму ерекшеліктерін ескеру, олардың өзгешілігін байқау, әдепті түрде баланың дербестігі мен ықыласын қолдау, қажетті дағдыларды меңгеруіне әрекет жасау. Балалар бейнелеу әдістерін қызыға игереді, сурет салу процессіне ерікті түрде қатыстырылады. Сабақтар суретшінің шығармашылық процессіне сай кезендерден өтетін алуан түрлі материалдар арқылы педагог пен балалардың жасампаз, шығармашылық жұмысына айналады. Бұл сабақтар қиял, шығармашылық, дербестік бұлағының рөлін атқарады.

Теориялық кезең.

Тақырыпты ашу. «Жасырын сурет» ойыны арқылы салатын суреттеріміздің тақырыбын анықтаймыз. Ол үшін сурет жасырылған қағаздарды береміз және арнайы дайындалған сиқырлы бояуымызбен қағазды бояймыз. Толық қағазды бояп шыққаннан кейін жасырынған суретіміз анықталады. Яғни, суретте «Гүлдің» суреті пайда болды. Яғни, сабақта гүлдің суретін дәстүрден тыс заманауи әдістермен салатын боламыз. (Заманауи триз техникалары).

Витраж. Әйнекке сурет салу.

Суреттеу құралдары: Реңктің ерекшелігі, түс.

Қажетті заттар: Орг-стекло (пластикалық әйнек), гуашь, қылқалам, дымқыл мата, гүлдің суреті.

Суреттің жасалу тәсілі: Бала гуашка қылқаламды малып, әйнекке берілген суретті көшіреді. Жүппен жұмыс жасау арқылы, бір бала суретті салса, әйнектің екінші жағындағы бала суретті қайталайды. Жұмыс жасап болған соң саусақтарды сүрткіштермен сүртеді. Қолы оңай жуылады.

Суға сурет салу. (Эбру техникасы).

Қажетті заттар: Қағаз майлықтар немесе екі жақты түсті қағаз, су құйылған ыдыс, эбру бояулар, қағаз, қылқалам.

Суреттің жасалу тәсілі: Бала қылқаламды бояуға батырып алып, су бетіне тамшылар тамызады. Керекті бояуларымызды тамызып болғаннан кейін, таяқшалардың көмегімен өзімізге қажет бейнелерді сызықтардың көмегімен жүргізіп, салып шығамыз. Суретті салып болғаннан кейін, судың бетіне қағазды қойып, батырып аламыз. Қағаздың бетіне дайын гүлдің суреті көшіріледі.

Суреттеу құралдары: Дак, фактура, түс.

Сергіту сәті: «Телефон ойыны».

Мақсаты: Балалардың сөйлеу қабілетін арттырып, диалог құруға дағдыландыру. Қолымыздағы телефонды музыка біткенше бір-бірімізге жалғастырып беріп отырамыз. Музыка тоқтап, телефон шырыл-

даған уақытта, телефонды ұстаған балақай қоңырау шалған адаммен сөйлеседі, сұрақтарына жауап береді. Осылайша ойынды әрі қарай жалғастырып ойнайды.

Сабақты қорытындылау. (Достық таңбасы).

Сергіп алған соң балалар сабақты қорытындылап «Достық» таңбасын жасайды.

Қажетті заттар: А3 форматты қағаз, гуашь, қылқалам.

Балалар педагогқа кезекпен келіп, қолдарын бояуға малып, алақанмен қағазға таңба басады. Осылайша

балалардың достық таңбасы пайда болады. Оны балалармен бірігіп рамкаға салып бақшамызға іліп қоямыз.

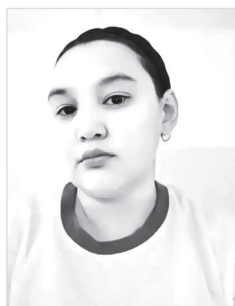
Күтілетін нәтиже:

Жасайды: Балалар үлкендердің көмегімен түрлі бейнелерді орындай алады.

Түсінеді: Алақанмен сурет салу, әйнекке, суға сурет салу тәсілдерін түсінеді.

Қолданады: Қылқаламмен сурет салу, суға бояу тамызу, алақанмен бастыру ережелерін қолданады.

«БОЯУЛАР ЕЛІНЕ САЯХАТ»

**ЖҰМАҒАЛИЕВА Гүлмира
Жусупбайқызы,**
«Балауса» бөбекжайы»
ЖБҚ МКҚК-ның тәрбиеші -
педагогы

Мақсаты: Балаларды негізгі төрт түсті топтастыруға үйрету. (Қызыл, сары, көк, жасыл).

Әдіс-тәсілдері: Түсіндіру, сұрақ-жауап, ойын.

Көрнекілік құралдары: Күннің суреті, түтікше т.б.

Шаттық шеңбері. Музыка әуенімен балалар билеп кіреді.

– Жарайсындар, балалар! Сендердің көңіл-күйлерің жақсы екен. Қане, келген қонақтармен амандасайық. (Балалар амандасады).

– Балалар, қарандаршы, мынау ненің суреті? (Күннің суреті).

– Дұрыс. Бірақ күннің шуағы жоқ, оны біз қолымызды бояуға батыру арқылы саламыз. (Балалардың жұмысы).

– Жарайсындар! Сурет өте әдемі шықты.

Ойын: «Көңілді күн».

Ойын: «Анамызға көмектесеміз».

Шарты: Балалар кір жуғыш машинаға кір киімдерді түсіне қарай салады.

Сергіту сәті.

Ойын: «Түсінді тап».

Тәрбиеші түстерді карточка арқылы көрсетеді. Балалар соған қарап секіреді.

– Балалар, сендер балмұздақты жақсы көресіңдер ме? (Иә).

– Олай болса, алдымен кедергілер арқылы жүруіміз керек.

Ойын: «Түсіне қарай орналастыр».

Балалар карточканың түсіне қарай балмұздақты орналастырады.

Қорытынды. Балаларды мақтап, мадақтау.

«БАЛАБАҚШАДА ҰЛТТЫҚ БИ ҚИМЫЛДАРЫН ҮЙРЕТУ»

НУРМУХАММЕДОВА
Аккенже Недирқызы,
«Балауса» бөбекжайы» ЖБҚ
МКҚК-ның хореографы,
педагог-модератор

Білім беру саласы: Шығармашылық.

Ұйымдастырылған іс-әрекет: Хореография.

Мақсаты: Ерекше білім беруді қажет ететін балалардың би өнеріне деген қызығушылығын арттыру. «Сілтеме», «Жыланша», «Шынтақ толқын» би қимылдарын орындау. Балаларды би қимылдарын әуенге сай орындауға, нақты әрі әдемі билеуге үйрету.

Көрнекіліктер: Интерактивті тақта, музыка, фортепиано.

Әдіс-тәсілдер: Көрсету, түсіндіру, үйрету, биді бірге билеу, дене бітімін дамытатын жаттығулар.

Мотивациялық-қозғаушылық: Балалар бірінен соң бірі негізгі би қадамымен музыка залына кіреді. Өз орындарына орналасады.

Сәлемдесу: Хореография жанрында қимыл көрсету арқылы сәлемдеседі.

– Балалар, көңіл-күйлерің қалай? (Жақсы).

– Олай болса, бүгін қазақ биінде кездесетін би қимылдарын үйренеміз. Әдемі билеу үшін қимылдарды дұрыс орындауымыз керек. Алдымен жаттығу жасап, қолымызды, аяқтарымызды би билеуге дайындап алайық. Музыкамен сүйемелдеу арқылы жаттығуымызды бастайық.

– Аяқты III-қалыпқа қойып, қолымызды алға, жоғары созамыз. Екі қапталымызға ашып, төмен түсіреміз.

– Оң қолды ашып жоғарыға көтеріп түсіреміз, сол қолды ашып жоғары көтеріп түсіреміз. Екі қолды бірге ашып жоғары көтеріп түсіреміз.

– Аяқты II-қалыпқа қойып, сәл отырып қолымызды алға созамыз, екі қапталға ашамыз. Жартылай отыру. (Демі плие).

– Алға еңкейеміз (созыламыз) қолымызды еденге тигізіп, жәймен денемізді тік ұстаймыз.

– Аяқты II-қалыпқа ашамыз, оң қолды солға, сол қолды оңға сәл қисайып басымыздан жоғары көтереміз. Енді, жеңіл би жүрісімен жүреміз, шеңберге дайындаламыз.

– Қолды белге қоямыз, аяқты жәй алға әдемі ашу арқылы би жүрісімен жүреміз.

– Қолды ашамыз, аяқтың ұшымен тізені көтеріп

жүреміз. Аяқтың ұшымен жеңіл жүгіреміз, орындарымызға тұрамыз.

– Аяқты VI-қалыпқа қоямыз, қолды белге қойып, сәл отырамыз. Тізе бүгіледі, қайтадан тізені тік ұстаймыз, аяқтың ұшына өкшені көтереміз.

– Оң аяқ пен сол аяқтың өкшесін кезек-кезек көтереміз, аяқтың ұшы еденде тұру керек.

– Сәл отырамыз, тізені бұғу арқылы тізеге жаттығу жасалады.

– Аяқтың ұшы, өкше, топылдатамыз, оң аяқ пен сол аяққа кезектестіріп орындаймыз. Аяқты алға қою. (battemend tendu).

Жеке орындауға қатарға жиналамыз:

– Қолды ашамыз, оңға бір қадам аттап, оң аяқты ашамыз сол аяқты артқа қоямыз. Сәл тізе бүгіледі. 1-ден 3-ке дейін орындалады, 1 рет айналамыз, қимылды жалғастырамыз. Кіші сермей. (battemend tendu jete).

– Жеңіл секіріп өту. Жүппен орындаймыз, екі қыздан бір-бірімізге қарап, қолымыздан ұстап, жеңіл секіреміз.

– Өте жақсы балалар, жарайсындар! Енді интер-активті тактаға қарайықшы.

«Сілтеме» қимылын үйрету.

– Балалар, қолымыздың саусақ буындарын жоғары-төмен қозғау арқылы орындалатын қимылды бәріміз бірге орындайықшы. Қолымызды созайық. Енді әуенге сәйкес қолымызды қимылдатамыз, бұл қимыл балалар «сілкіме» деп аталады. (3 рет қайталау).

«Сілтеме» қимылын әртүрлі тактіде әуенге салып орындалуы:

– қолды алға созып, қолды сілтейді (жоғары-төмен);

– қолды 2 қапталға ашып қолды сілтейді;

– қолды жоғары көтеріп, сілтеме қимылын орындайды;

– жәй ырғақпен төмен түсіріп, жоғары көтереді. Екі қолды қапталға ашып, оңға қарай оң аяқпен аттап, сол аяқ артқа қойылады. Қолдың басына «сілтеме» қимылы орындалады. (Солға қарай қайталау).

– Келесі суретті қараймыз: бұл қимылдың аты «Жыланша» деп аталады.

(3 рет қайталау). Қолымыздың саусақтарын иіу арқылы саусақтарымызды майыстырып жинап-жазып орындаймыз.

«Жыланша» қимылының әртүрлі тактіде әуенмен орындалуы.

– Екі қолды 2 жаққа ашып шынтақты жинайды, созады, аяқты III-қалыпқа қояды.

– Екі қолды алға, жоғарыға созып жинайды.

– Сол аяқты сәл алға қойып, оң аяқты артқа созып ұшына қояды, қолды алға созып, жыланша қимылын орындайды. (Денені созады).

– Тағы да тактаға қарайықшы. Балалар, бұл көрсетілген қимыл «Шынтақ толқын» деп аталады. Қимылды орындау үшін қолымыздың шынтағына қимыл жасау арқылы қолға жоғары-төмен толқын жасаймыз. Шынтақ қозғалып толқын қимылын көрсетеді.

«Шынтақ толқын» қимылын әуенге салып орындау:

– Аяқты III-қалыпқа қояды, оң қолды белге дейін көтеріп, түсіреді. Сол қолмен қайталаанады;

– 2 қолды бірге белге дейін көтеріп, түсіреді;

– Оң қолды жоғарыға көтеріп түсіреді, сол қолға қайталаанады;

– Алға қарай жүреді, қолды 2 жаққа ашып түсіреді (құстың қанат қаққаны) тоқтайды, сәл алға еңкейіп (созылып) қолды жоғары көтеріп қолды сырт жағына түйістіреді. Бұрылып артқа жүріп осы қимыл қайталаанады.

Қорытынды.

«МЕНИҢ ОТАНЫМ – ҚАЗАҚСТАН!»

БЕРДИКУЛОВА Гулшат

Косайқызы,

«Балауса» бөбекжайы»

ЖБҚ МКҚК-ның тәрбиешісі,

педагог-модератор

Мақсаты: Балаларда 25 қазан Республика күні туралы ұғым қалыптастыру. Балаларды елін, жерін сүйуге тәрбиелеу. Ән, жырға, биге қызығушылықтарын ояту, эстетикалық тәрбие беру. (Балалар залға музыка әуенімен кіреді. Қолдарына жалауша ұстап, би қимылдарын орындайды).

– Құрметті қонақтар, кішкентай бүлдіршіндер және бөбекжай ұжымы! Баршаңызды 25 қазан Республика күні Ұлттық мерекесімен шын жүректен құттықтаймын! Осынау кең байтақ елімізде, қасиетті мекенімізде тұратын әрбір адам өз Отанын жанындай сүйіп, оның көк байрағын көкке көтеруді мақтаныш тұтады.

Баршаңызға отбасылық бақыт, дендеріңізге саулық, еңбектеріңізге жеміс, мерекелік шат көңіл тілейміз.

Әнұран орындалады.

Қасиетті Қазақстан мекенім,

Ақиқаттың алтын бесігі екенсің.

Елім, жерім, Отаным – бақ-дәулетім,

Болашағым, өнер-білім, өркенім.

Балалардың Отан туралы такпақтары.

Ақбота:

Отаным менің Қазақстан,

Мәңгілік сенімен мақтанам.

Саянда жүрсем әрдайым,
Күлімдеп жүрем бақ табам.

Хантемір:

Айнымайды аспаннан,
Біздің тудың бояуы.
Оны халық қашанда,
Биікке іліп қояды.

Нурия:

Отаным менің — Қазақстан,
Ыстық қой сенің топырағың.
Орманьын, көлің, бау-бағың,
Қастерлеген қазағым.

М.Әмір:

Найзаның ұшымен қорғаған,
Халқым менің мықты ғой.
Ата-бабам әрқашан,
Салт-дәстүрін сақтаған.

Ән: «Егеменді Қазақстан».

(Осы сәтте ортаға басқа елден саяхатшы келеді).

Саяхатшы: Сәлеметсіздер ме?

— Сәлеметсіз бе, сіз кім боласыз?

Саяхатшы: Бұл жер қай ел екен, жөн сұрап білейін.

Мен ел аралап жүрген саяхатшымын. Сыңғырлаған балалардың күлкісін естіп, қай елдің бақытты балалары екенін білейін деп келдім.

— Қош келдіңіз! Бүгін бізде Республика күніне арналған ертенгілік өтіп жатыр.

Саяхатшы: Сендер көңілді, әрі бақытты балалар екенсіңдер. Сендердің Отандарын, қасиетті мекендерің қай Республика? (Қазақстан Республикасы).

Саяхатшы: Президенттерің кім? (Қасым-Жомарт Тоқаев).

Саяхатшы: Қазақстан Республикасының рәміздерін білесіңдер ме? (Әрине, көгілдір Туымыз, мағыналы Әнұранымыз, қасиетті Елтаңбамыз бар).

Балалардың тақпақтары.

Айжан:

Көк аспандай көкпенбек,
Қазақстан жалауы.
Көк емес ол тектен-тек,
Елдің ашық қабағы.

Мерейлім:

Елтаңбасы елімнің,
Неткен әйбат, әдемі.
Тұнығындай көңілдің,
Ортада аспан әлемі.

Әміржан:

Әнұраны елімнің,
Шақырады бірлікке.
Егеменді халқымның,
Болашағы бірлікте.

Әбілқайыр:

Жарқыраған әр танды,
Мемлекеттік Елтаңба.

Халқымыздың бейнесін,

Кең таныта өрлесін.

Би: «Мен, қазақпын».

— Балалар, сендер сүйікті Отанымыз туралы мақал-мәтелдер білесіңдер ме?

(Балалар мақал-мәтелдер айтады).

— Күлімде күн, күлімде!

Күлсін барлық бала шат.

Берекелі бүгіндей,

Бейбіт болсын болашақ!

Ән: «Қазақстан».

Тақпақтар:

Міржакып:

Жадыратып жанды бұл,
Нұр сыйласын арай, күн.
Құтты болсын бүгінгі,
Республика күні бұл.

Инабат:

Республикам асылым,
Жанға қуат беретін.
Мен балаңмын сен үшін,
Маржан сөзді теретін.

Әмір:

Республикам жырымсың,
Тұмарым қып тағатын.
Әуелетіп жүрепкен,
Шырқап әнге салатын.

Аниса:

Құтты болсын бүгінгі,
Республика күні бұл.
Әр қазақтың лүпілдер,
Жүрегінің үні бұл.

Ойын: «Шаңырақ».

Би: «Бипыл».

Оркестр: «Попури».

— Бүгінгі мерекеміз аяқталды. Әрдайым аспанымыз ашық, заманымыз тыныш болсын! Сау болыңыздар. (Балалар музыка әуенімен залдан шығады).

«ҚЫСҚЫ ӘУЕН»

СЕЙТКАЗИЕВА Алия
Амантайқызы,
«Балауса» бөбекжайы» ЖБҚ
МКҚК-ның ән-саз жетекшісі

Білім беру саласы: Шығармашылық. Таным. Қатынас.

Ұйымдастырылған іс-әрекет: Ән-саз.

Мақсаты: Балаларды музыка құдіретін, тілін түсіне білуге үйрету. Түрлі әуендерге сәйкес би қимылдарын қолдана білуге үйрету. Ән арқылы балаларды әдемілікке, әсемдікке баулу. Әннің мазмұнына көңіл бөлу. Әнді таза, түсінікті, көңілді айтуға тәрбиелеу. Музыка арқылы тілге деген сүйіспеншілігін арттыру.

Әдіс-тәсілі: Әңгімелесу, жаттау, сұрақ-жауап, ән орындау, түсіндіру.

Көрнекілігі: Слайд, карточкалар, шарлар, қар.

Залдың іші ашық оқу іс-әрекетіне сай безендірілген.

– Балалар, бүгін бізде ерекше күн. Біздің ашық оқу іс-әрекетімізге көптеген қонақтар келіпті. Қане, алдымен қонақтармен амандасып алайық. (Балалар қонақтармен амандасады)

– Жарайсындар, балалар! Айтындаршы, қазір жылдың қай мезгілі? (Қыс).

– Қыс мезгілінің айларын бірге атайықшы. (Желтоқсан, қаңтар, ақпан).

– Балалар, қыста қандай өзгерістер болады? (Күн суытады, қар жауады).

– Балалар, бұл ненің дыбысы? (Қардың).

– Енді бәріміз көзімізді жұмып, әнді тыңдайық. Көз алдымызда кең дала. Айналаның бәрі аппақ қар. Алдымызда көп ағаштар өсіп тұр. Оларды қар басқан. Ауа райы тамаша! Терең дем аламыз. (Релаксация).

– Қане, көзімізді ашайық. Айналамыз аппақ қар. (Залдың іші қарға толы).

– Ал енді біз бүгін жаңа әнмен танысамыз. Ән дегеніміз сөзі бар, әуені бар белгілі бір тақырыбы бар музыкалық шығарма. Музыканы түсіну үшін, оны басынан аяғына дейін зейін қойып тыңдау керек. Тыңдап отырғанда басқаға көңіл аудармау керек. Балалар, мен ән кітабымды таба алмай тұрмын. Сендер көрмедіңдер ме? (Жоқ).

Музыка әуенімен Әуен ханшайымы кіреді.

Әуен ханшайымы:

Көңілсіз мұңды әуендер,
Үнімді тербеп ағылар.

Әдемі әсем әуен де,
Бойымнан менің табылар.
Әуен ханшасы боламын,
Баршаңыз іздеп сағынар.

– Сәлеметсіз бе, Әуен ханшасы. Қош келдіңіз, төрлетіңіз.

Әуен ханшайымы: Сіздер кітап жоғалттыңыздар ма? Менде сиқырлы сандықша бар. Қазір кітапты табамыз.

– Қандай керемет! Енді «Аққала туралы» әнімізді үйренетін болдық.

Әуен ханшайымы: Аққала туралы ән бе? Бұл әнді Али мен Аия өте жақсы көреді. Қане, экранға назар аударайық.

– Балалар, ереже бойынша отырып, ән тыңдаймыз. Аққала дегеніміз ол қардан құрастырылып жасалған қар адамы. Бәріне түсінікті болу үшін Аққаланың суретін салып беремін. Алдымен ең үлкен бөлігін саламыз. Ол қандай болады? (Дөңгелек).

– Енді екінші және үшінші дөңгелекті, сосын, Аққаланың көздерін, мұрнын, аузын, қалпағын саламыз. Қане, Аққаланың дөңгелектерін үш тілде санаймыз. (Балалар үш тілде санайды).

Сергіту сәті.

– Жарайсындар! Енді әнімізді үйренеміз. Алдымен әнімізді жақсы орындау үшін даусымызды жаттықтырып аламыз.

Ма - ма - ма - ма - ма - ма.

Ля - ля - ля - ля - ля - ля.

Па - па - па - па - па - па.

– Өте жақсы! Енді дауысымызды экрандағы музыкант достарымызбен бірге жаттықтырамыз. Олар әнді ағылшын тілінде орындайды, ал біз тек қайырмасына қосыламыз. (Балалар қайырмасына қосылады).

– Балалар, сендерге әннің бір шумағын орындап беремін. Сендер мұқият тыңдап, сөздеріне мән беріңдер. Енді орнымыздан тұрып, әнімізді көңілді орындайық.

Ән: «Аққала»

1. Қыздырайық ойынды,
Көрсін бізді кең дала.

Суық шалмас бойымды,
Билесең шыр айнала.

Қайырмасы:

Кел достарым келіндер,
Би билейік шаттана.
Үйреніндер, көріндер,
Қардан соққан Аққала, Аққала.
2. Денеміз бар ақ қардан,
Мұрнымыз сәбізден.
Қалпағымыз шелектен,
Көзіміз бар көмірден.

Қайырмасы:

— Өте керемет! Ал бүгінгі ырғақты қимыл-қозғалысты біз Әуен ханшайымымен бірге жасап, «Аққала» биін билейміз. Қолымызға қолғап киіп, мойын орағышты орап, би қимылдарын орындаймыз.

Әуен ханшайымы: Балалар мен сендерге ризамын! Барлығың өте өнерлі балалар екенсіңдер. Әнді өте жақсы айтып, биді де жақсы биледіңдер.

— Балалар, бүгін біз ән салып, би билеп, ән тыңдап қана қойған жоқпыз. Аққаламен, оның пішіндерімен таныстық, санап үйрендік. Қане, бәріміз бірге оның пішіндерін санайық, қайталап айтайық. (Балалар қайталап айтады).

«ҚОШ КЕЛДІҢ, НАУРЫЗЫМ, АРДАҚТЫ!»

**ДЕМЕЕВА Ақжайық
Ибрагимқызы,**
«Балауса» бөбекжайы»
ЖБҚ МКҚК-ның тәрбиешісі,
педагог-модератор

Әсем безендірілген залда әуен ойнап тұрады. Балалар билеп кіреді.

— Күлімдеген шуақты көктеммен бірге қазақ даласына Жаңа жыл келді. Ұлы мерекелеріңізбен құттықтай отырып, дендеріңізге саулық, еңбектеріңізге табыс тілейміз. Ұлы мереке сіздерге бақыт, қуаныш, сыйласын! Наурыз мерекесі құтты болсын!

Келе жатыр жылымыз,
Мейрамдаймыз мұны біз.
Халқы сүйген мейрамды
Қарсы алайық Наурызды!
(Наурыз қыз музыкамен ортаға шығады).

Наурыз қыз:

Мен Наурыз қызбын,
Қыздарым да қасымда.
Ұлыс күнге жеттік міне асыға,
Келген жылым жақсылыққа басташы.
Қуанышпен әр үйдің,
Босағасын атташы.

— Рахмет. Төрлетіндер, дастарқан басына жайғасындар.

Наурыз жыл басы, қуаныш мерекесі.
Наурыз — бақыт пен шаттық мерекесі.
Наурыз — көктем мерекесі. Ендеше «Көктем» туралы ән шырқайық.

Ән: «Көктем келді».

— Наурыз тойын бастаймыз, бимен оны қостаймыз.

Би: «Вальс».

Балалардың тақпағы:

Ахмад:
Қош келдің, Наурызым, ардақты,
Халкым саған бар үмітін артады.
Жылда осылай келе бергін жасарып.
Гүлге бөлеп, нұрға бөлеп аймақты.

Тәуекел:
Келіндер наурыз тойға бәрің бүгін,
Аямас өнерпаздар ән мен жырын.
Тойлайық халық тойы Наурызымды,
Шуағын жерге төккен бақыт күнін.

Атина:
Әнім де саған биім де,
Құт қонақ өзің үйімде.
Қуаныш сыйлап еліме,
Күлімде, Наурыз күлімде.

Аружан:
Көркем тойы әніміз,
Көркем өнер сәніміз.
Өлең жырмен той сәнін,
Өрнектейміз бәріміз.

Акнүр:
Наурыз тойы тамаша,
Наурыз тойы жанаша.

Табиғат та тамаша,
Тамылжып тұр жараса,

Көзайым:

Наурыз тойы салтанат,
Наурыз тойы мархабат,
Әр жүректен ән тарап,
Шаттанады шартарап.

Жанерке:

Ата-бабам тойлаған,
Наурызым армысын.
Қызыққа еш тоймаған,
Дархан дала, қарлы шын.

Тілекші:

Наурызды халқымыз,
Жыл басы деп санайды.
Көнермеген салтымыз,
Көп елдерде тарайды.

– Халқымыздың ежелгі айтыс өнерін жалғастыруды өз парызымыз деп түсінген кішкентай айтыскерлерімізді қошеметтеп қарсы алайық.

Айтыс: «Ұл мен қыз».

Музыкамен Қанбақ шал домалап келеді.

Қанбақ: Ой, мен қайда келдім. Армысыздар, ағайын.

– Амансыз ба, Ата?

Қанбақ: Әлей болсын, балам! Мен балабақшада Наурыз тойы өтіп жатыр дегенді естіп, жолға шығып едім. Бір жел тұрып, мені ұшырып ала жөнелді.

– Е-е, ақсақал, Қанбақ шал деген ата сіз бола-сыз ба?

Қанбақ: Иә, иә тура өзімін.

– Бізде Наурыз тойы өтіп жатыр. Төрге шығыңыз, қонақ болыңыз!

Қанбақ: Рақмет! Мені осында келе жатып, жолда бір дәуді байқамай қағып кеттім. Сол мені қуып келе жатыр ғой деймін. Қорқамын.

– Енді не істейсіз?

Қанбақ: Білмеймін. Қазір көреміз. (Музыкамен Дәу келеді).

Дәу: Әй, сен қанбақ шал, мені неге қағып кеттін, тоқтамай. Алды-артыңа қарамай зырладың ғой.

Қанбақ: Ее, Дәуеке, қалыңыз қалай? (Қол алысып амандасады). Наурызыңыз құтты болсын! Жаңа бір жел тұрып, мені ұшырып, осында алып келді. Бұл Наурыз тойы. Наурызда ренжісуге болмайды, барлығы тату-тәтті болуы керек. Келші, бір құшақтайын. (Төс қағыстырып амандасады).

Дәу: Қандай Наурыз мерекесі?

Қанбақ: Наурыз – біздің жаңа жылымыз.

Дәу: Ассалаумағалейкум халайық, Наурыз тойларыңыз құтты болсын!

Жаңа жыл, жыл басы деген не?

– Оны біздің балалар түсіндіріп береді. Сіздер біздің қонағымыз болыңыздар, төрге шығыңыздар. (Дастарқан басына отырғызады).

Көрініс: «Жыл басына таласқан жануарлар».

Би: «Киіз басу».

– Әр адам келер жылдан үлкен үміт күтіп, оны ақ тілекпен, ақ ниетпен қарсы алады. Ақ кимешекті әжеміз наурыз көже әкеле жатыр. Қош келдіңіз!

Әже: Амансыздар ма, құрметті қонақтар, балалар, көктемнің тамаша мерекесі, Ұлыстың ұлы күні, Наурыз құтты болсын! Әр шаңыраққа береке, бірлік, мәртебе әкелсін. Ұлыс оң болсын, ақ мол болсын! Қайда барса жол болсын! Балалар, менің қолымдағы не? (Наурыз көже).

Әже: Дұрыс айтасындар. Наурыз мерекесін наурыз көжесіз елестету мүмкін емес. Сендерге сұрақ қоямын. Наурыз көжені неше түрлі тағам қосып дайындайды? (7 түрлі).

Әже: Қане, атап беріндерші? (Сүр ет, сүзбе, бидай, құрт, тары, май, тұз).

Әже: Дұрыс айтасындар. Наурыз көже ең дәмді, әрі тойымды, құнарлы тағамдардың бірі. Ал, қонақтар

жыл бойы тоқшылық болып, дастарқанымыз кең жайылсын! Еліміз аман, жұртымыз тыныш болсын!

Ән: «Әжетай».

Дәу: Қаңбақ шал, кел екеуіміз күш сынасайық. Кімнің күші көп екен?

Қаңбақ: Одан да, балалармен басқа ойын ойнайық.

Ойын: «Арқан тарту».

Кім арқанды өз жағына тартса, сол жеңімпаз болады. (Дәу мен Қаңбақ шал қоштасып шығып кетеді).

Ән: «Қыздар-ай».

Айтыс: «Жыл мезгілдерінің айтысы»

Би: «Текемет»

Оркестр: «Сазды әуен».

Ән: «Наурыз».

– Осымен Наурыз мерекесіне арналған ертенгілігіміз аяқталды. Ұлыстың ұлы күні Наурыз мерекесі құтты болсын!

Қорытынды.

«ҒАРЫШ ӘЛЕМІНЕ САЯХАТ»

МЫҢЖАНОВА Фариза Жалғасбайқызы,
«Балауса» бөбекжайы»
ЖБҚ МКҚК-ның екінші санатты тәрбиешісі

Мақсаты: Балалардың ғарыш, ғарышкерлер туралы түсініктерін кеңейту.

Әдіс-тәсілі: Көрсету, түсіндіру, сұрақ-жауап, сергіту сәті, әңгімелесу.

Көрнекі құралдар: Қағаздан жасалған ракета, планеталар, күн, ай, жұлдыздар, ғарышкерлер суреті.

Шаттық шеңбері:

Армысың, алтын күн!

Армысың, ашық аспан!

Сәлем баршаға,

Сәлем досыма!

– Балалар, біз бүгін ғарыш әлеміне саяхат жасаймыз.

Саусақ жаттығуы.

– Біздің ұлдар мен қыздар өзара дос. (Қолдың саусақтары өзара бірігеді).

– Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз. (Екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу).

– Бір, екі, үш, төрт, бес. (Саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу).

– Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес. Енді санауды аяқтадық. (Қолды төмен түсіреміз, демалтамыз).

– Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (Көктем мезгілі).

– Көктемде қандай өзгерістер болады? (Күн жылынады, құстар жылы жақтан ұшып келеді, қар ериді, ағаштар бүршік атады).

– Балалар, көктем мезгілінде үш ай бар. Наурыз, сәуір, мамыр. Қане, бірге қайталайықшы. (Балалар қайталайды).

– Көктемнің сәуір айында үлкен мереке бар. Ол Ғарышкерлер күні.

Ғарышкерлер дегеніміз, ғарышқа, аспан әлеміне ұшатын адамдар. Аспан әлемінде көптеген ғалам бар. Ал, біз жер бетінде өмір сүреміз. (Теледидар арқылы суреттер көрсетіледі).

– Балалар, сендер қандай әуе көліктерін білесіңдер? (Ұшақ-самолет, зымыран-ракета, тікұшақ-вертолет).

– Ғарышқа тұңғыш ұшқан ғарышкер Юрий Гагарин. Біздің еліміздің мақтанышы, ғарышкерлер Тоқтар Әубәкіров, Талғат Мұсабаев, Айдын Айынбетов ағаларымыз да ғарышқа ұшты. Балалар, сендердің де ғарышқа ұшқыларың келе ме? (Иә).

– Олай болса, мына зымыранға отырайық. Қане, ұшуға дайындаламыз.

3. 2. 1. Ұшар алдында дұрыс дем алуымыз керек. Ол үшін қолымызды ішімізге қоямыз, ауаны мұрнымызбен жұтып аузымыздан шығарамыз. Ал енді ұшамыз. (Теледидардан зымыранның ұшуға дайындалып, ұшқан көрінісі көрсетіледі).

– Міне, біз ғарыштамыз. Қарандаршы, қандай көп жұлдыздар, планеталар.

Сергіту сәті.

Ойын: «Зымыран». «Өз орнын тап».

Мақсаты: Балалардың есте сақтау қабілетін, зейіндерін, ұсақ саусақ моторикасын дамыту. (Суреттерді құрастыруды ұсыну).

– Жарайсындар, балалар! Сендер барлық тапсырмаларды өте жақсы орындадыңдар. Біздің бақшамызға қайтатын уақытымыз болды. Қане, енді ұшуға дайындалайық. 3, 2, 1 ұштық. Осында көргенімізді достарымызға, апайларымызға айтып берейік. Бүгін уақытымызды көңілді өткіздік.

«ТҮРЛІ ТҮСТІ ШАРЛАРҒА ҚОЛЫМЫЗДЫ СОЗАЙЫҚ»

ДАУЛЕТОВА Майра Багитжанқызы,
«Балауса» бөбекжайы»
ЖБҚ МКҚК-ның
педагог-психологы,
педагог-модератор

Мақсаты: Баланың зейінін дамытып, эмоциялық қалпын жақсарту.

Психолог әртүрлі үрленген шарларды біріктіріп, балалардан түстерін сұрайды. Балалар шарлардың түстерін айтады.

– Балалар, қарандаршы, қандай әдемі түстер. Түрлі түсті шарлар бізге керемет көңіл-күй сыйлайды екен. Қане, бәріміз бір ойын ойнайық.

Ойын: «Сабын көпіршіктері».

Ойынның шарты бойынша балалар шеңбер болып, бір-біріне жақын отырады. Қолдарындағы сабын көпіршігін үрлейді. Үрленген сабын көпіршіктеріне қуана қол созады. Шарларды қуалап ойнайды. Ойын қайталанғанда, кейбір шарларды жарады.

Шар, үрлен!

Үлкен болып үрлен!

Осы бетте қалып,

«Жарылма».

Жаттығу: «Жас ағаш» .

Мақсаты: Топқа жағымды қатынас орнату.

Нұсқау: Реалаксация музыкасы ойналып тұрады. Жел бетімді еседі – қолымызды, бетімізді сыйпаймыз.

Ағаштар шайқалады – тербелеміз.

Жел барған сайын бәсендейді – жай тербелеміз.

Бұтақтар төмендейді – қол төмен түсіп, бала кілемшеге жатады.

Балалар, ойын ұнады ма? (Иә).

Қорытынды.

«ТАПҚЫР БОЛСАҢ, ОЗЫП КӨР»

СЕРИКБАЕВА Зина
Жайлауқызы,
«Балауса» бөбекжайы»
ЖБҚ МКҚК-ның тәрбиешісі,
педагог-модератор

Мақсаты: Балаларды заман талабына сай әр саладағы білімдерін кеңейте отырып, білім деңгейін байқау. Ұлттық мәдениет құндылықтарын бойларына сіңіре отырып, тұлғалардың тапқырлығын, шеберлігін, танымдық қабілеттерін айқындау. Сұрақтарға толық жауап беру дағдысын қадағалау. Ойлау қабілеттерін дамыта отырып, сөйлеу шеберлігін жетілдіру, белсенділігін арттыру. Жарысуға, жарыста жеңімпаз болуға ұмтылдыру. Көшбасшылық қабілетін ояту, білімді, дарынды, озық болуға, алған білімдерін қолдана білуге тәрбиелеу.

Керекті құралдар: Тапсырмалар бойынша слайдтар, суреттер, кілемшелер, әуенді музыкалар.

– Сәлеметсіздер ме, құрметті сайыс қонақтары, балалар. Бүгінгі интеллектуалдық сайысына қош келдіңіздер. «Білімді ұрпақ - ел тірегі» - дегендей, бүгін ересек тобындағы бүлдіршіндердің білім додасын бастауға рұқсат етіңіздер. Сайысқа қатысушыларды қарсы алайық.

1-топ: «Қыран» тобы.

Топ ұраны:

Қырандай қалықтаймыз,
Ізденуден жалықпаймыз!

Қатысушылар: Тілекші Қадіржанқызы, Ақнұр Аңсаатқызы, Зейнадин Талғатұлы, Қарақат Ерболқызы, Мүсілім Мирасұлы.

2-топ: «Тұлпар» тобы.

Топ ұраны:

Асау тұлпар желдей ескен арынды,
Оқу менен еңбекке сал барынды!

Қатысушылар: Аружан Аманжолқызы, Ислам Бақытжанұлы, Атина Ақарысқызы, Жанерке Бекжанқызы.

Жүргізуші:

Адам меңгермейтін білім бар ма?
Жойқын күшті тындырар күшің барда.
Оқы, үйрен, жас ұрпақ, бәрін меңгер,
Алға қойған мақсатың, ісің барда, — деп сайысымызды бастаймыз.

Бүгінгі сайысымыз 5 турдан тұрады:

I-тур: «Бәйге».

Мақсаты: Балалардың танымдық қабілетін, интеллектуалды ойынға қызығушылықтарын арттыру.

II-тур: «Ертегіні тап».

Мақсаты: Балалардың ойлау қабілетін, зейінін дамыту.

III-тур: «Бұл қай жыл мезгілі?».

Мақсаты: Балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін кеңейту, мезгілдердің атауларын үйрету.

IV-тур: «Тапқыр болсаң, тауып көр».

Мақсаты: Балалардың ойлау қабілетін, ой ұшқырлығын, ынтасын арттыру.

V-тур: «Кілемшені құрастыр».

Мақсаты: Балалардың ойындар арқылы логикалық ойлау қабілетін дамыту. Ұқыптылыққа, жылдамдыққа, шапшаңдыққа үйрету.

«ҰШҚЫР ОЙ МЕН ШЕШЕН ТІЛ»

БАЙИМБЕТОВА Светлана
Комекқызы,
«Балауса» бөбекжайы»
ЖБҚ МКҚК-ның тәрбиешісі,
педагог-модератор

Мақсаты: Балалардың білімін тереңдету. Тапқырлыққа, шапшаңдыққа баулып, белсенділіктерін арттыру.

Әдіс-тәсілдер: Сұрақ-жауап, пікірлесу, талдау, әңгімелесу, ынталандыру.

Көрнекілік: Слайд, әртүрлі суреттер.

Бәйгеге түсіп жарыспай,

Жүйріктің бағы жанар ма?

Білім мен өнер жарысып,

Тәрбие, тәлім табар мән!

Кім жүйрік, сол алда, – дегендей, бүгінгі сайыс түрінде өтетін интеллектуалды ойынымызды бастаймыз. Балалар осы уақытқа дейін алған білімдерін көрсетеді. Ортаға «Жалын» және «Жұлдыз» тобын шақырамыз.

Балалар 2 топқа бөлінеді. Әр топ өзін ұранымен таныстырады.

1-топ. «Жалын».

Біз бақытты баламыз,

Жалын болып – жанамыз.

2-топ. «Жұлдыз».

Жұлдыз болып жарқырап,

Біз жеңімпаз боламыз.

– Енді ойынымыздың I-айналымын бастаймыз.

1-ші айналым: Ойлан тап. Ертегілерді табу. (Балалардың ертегіге қызығушылығын арттырып, қиялын дамыту).

2-ші айналым: «Құпия асықтар». Ұлттық ойындар мен ұлттық аспаптарды табу. (Балалардың ұлттық аспаптар туралы білімін тексеру, ұлттық ойындарға қызығушылығын арттыру).

3-ші айналым: «Ұшқыр ой». Балалардың табиғаттағы өзгерістерге байқампаздығын арттыру. Табиғатты аялап, оған қамқор бола білуге тәрбиелеу.

4-ші айналым: «Кім жылдам?». Марблс тастарды орналастыру. Балаларды түстерді ажырата білуге дағдыландыру. Танамдық қабілетін дамыту. Ептілікке, шапшаңдыққа баулу.

Қорытынды.

«ТАБИҒАТ – БІЗДІҢ ДОСЫМЫЗ»

ОРИШАНОВА Шолпан
Аскарбайқызы,
«Балауса» бөбекжайы»
ЖБҚ МКҚК-ның тәрбиешісі,
педагог-модератор

Мақсаты: Балалардың табиғат, тіршілік, қоршаған орта арасындағы байланыс жайлы түсініктерін қалыптастыру. Өлі және тірі табиғат жөнінде мағлұмат беру. Табиғатқа сүйіспеншілікпен қарауға, оны қадірлеп, қамқорлық жасай білуге үйрету. Балалардың ойлау қабілеттерін дамыту.

Әдіс-тәсілдер: Саяхат, әңгіме, түсіндіру, көрсету, сұрақ-жауап.

Көрнекі-құралдар: Тақырып бойынша суреттер, видео-слайд.

Шаттық шеңбері.

Жұмбақ:

Бір жерінде ыстық,
Бір жерінде суық.
Бір жерінде күн,
Бір жерінде түн.

Керемет алып неткен. (Жер шары)

– Дұрыс айтасындар. Міне, мынау жер шары.

Балалар, біз қазір «Жер шары» ойынын ойнаймыз. Ойынның шарты бойынша мен қолымдағы допты бір балаға лақтырып, «жер шары» деп айтамын. Допты қағып алған бала жер шарында кімдер, нелер мекендейтінін жылдам айтып допты кері лақтырады. (Балалар ойынды қызыға ойнайды).

– Жарайсындар балалар! Адам, құстар, жануарлар, жәндіктер, аңдар, ағаштар, гүлдер, таулар, мұның барлығын бір сөзбен не деп айтамыз? (Табиғат).

– Дұрыс, біз бүгін осы табиғат ұғымымен тереңірек танысамыз.

Ғажайып сәт: Экраннан хатты оқу. (Балалар хатты мұқият тыңдайды).

– Балалар, хат табиғат аясындағы ақ қайың ағашынан келіпті. Оған көмек керек екен. Сендер мейрімді, ақылды, сүйкімді балаларсындар. Ақ қайыңға көмектесеміз бе? (Иә).

– Олай болса, табиғат аясына саяхатқа шығып, ақ қайыңға көмектесейік.

Табиғат аясында жүргенде айналаны ластамай тазалықты сақтауымыз керек.

Тыныштық сәті: Табиғат құбылыстарының дыбыстарын тыңдау.

– Балалар не естідіңдер? Бұл ненің дыбысы деп ойлайсындар? (Желдің үлін, жаңбырдың жауғанын, құстар мен жан-жануарлардың дыбыстарын естідік).

– Осының барлығы табиғат құбылыстарына жатады. Табиғат – бізді қоршаған орта, туған ел, ауа, күн мен жер және су, орман мен жануарлар. Табиғат тірі

және өлі табиғат болып екіге бөлінеді. Тірі табиғатқа: ағаш, шөп, гүл, адамдар, аңдар, құстар жатады. Олар өседі, дем алады, көбейеді. Өлі табиғатқа: су, тас, құм, ауа жатады. Олар өспейді, дем алмайды. Тірі табиғат пен өлі табиғат бір-бірімен тығыз байланысты. Оны саяхат барысында бақылап көреміз. (Жерде аңдардың іздері жатады).

– Балалар, қарандаршы, табиғат аясында неше түрлі аңдар жүреді екен.

(Интерактивті тақтадан жердегі аңның ізінің, қай андікі екенін түсіндіру).

– Экрандағы сылдырап ағып жатқан не? (Су).

– Судың бізге қандай пайдасы бар? (Балалардың жауабы).

– Су өлі табиғатқа жатады. Судың бізге пайдасы өте көп. Балалар, біз ақ қайыңға жеткенше әлі біраз жол жүруіміз керек. Мен сендерге тағы бір жұмбақ жасырамын мұқият тыңдандар.

Бар ма, жоқ па, оны анық білмейсің,

Ол жоқ жерде өмір сүріп жүрмейсің?

Ол не? (Ауа).

– Ауа не үшін керек? Ауаның түсі қандай? Қолмен ұстауға бола ма?

(Ауа бізге дем алу үшін керек. Оның түсі жоқ. Көзге көрінбейді. Қолмен ұстауға болмайды).

– Табиғат аясындағы ағаштар, әсем гүлдер, ауадағы шанды жұтып, бізге таза ауа жіберіп отырады. Біз өсімдіктерге қамқор болуымыз керек. Балалар, айналаға қарандаршы, біз ауаны көреміз ме? (Жоқ).

– Міне, біз табиғат аясындағы ақ қайыңға да көмектестік.

Ойын: «Таңдап ал да, атын ата».

Шарты: Ғажайып дорбаның ішінен өлі және тірі табиғат бейнелерін таңдап алып, атын атап, оларды фланеграфқа орналастыру.

«ЖАНУАРЛАР ӘЛЕМІ»

ЖИЕНБАЕВА Баян
Кенжебекқызы,
«Балауса» бөбекжайы»
ЖБҚ МКҚК-ның тәрбиешісі,
педагог-модератор

Білім саласы: Коммуникация. Шығармашылық.
Ұйымдастырылған іс-әрекет: Саусақ жаттығуы арқылы баланың тілін дамыту.

Мақсаты: Балалардың ұсақ саусақ моторикасын дамыту арқылы сөйлеу тілін жетілдіру, сөзді анық айтып, дұрыс сөйлей білуге баулу. Балалардың ықылас зейінін, сөздік қорын, есте сақтау қабілетін дамыту. Икемділікті арттыру.

Көрнекіліктер: Ойыншық жануарлар, резиналар, ермексаз, пластмасса таяқшалары, фольга қағазы, доп.

Билингвалдық компонент: Жануарлар-животные, кірпі-ежик, мысық-кошка.

Шаттық шеңбері.

Достарым бері келіндер,
Қолдарынды беріндер.
Шаттық толы шеңберге,
Қуанышпен еніңдер.

Саусақ жаттығуы:

Жалап ішті сүт Мысық,
Шоқиды жемді Тауық.
Пингвин жүгіріп келіп,
Көрсетті бізге Балық.
Маймыл бананды ашты,
Сәбіз жеп Қоян қашты.
Ит сүйекті мүжіп жейді,
Ал Сиыр көк шөп жейді.

1-тапсырма: «Тордағы жануар».

Шарты: Ойыншық жануарларды байланған резиналардан босатып, шешіп алу.

2-тапсырма: «Кірпі».

Шарты: Ермексаздан жасалған кірпінің тікендерін жасап, дәндермен толтыру.

Сергіту сәті:

Мен аюмын, аюмын.
Ормандарда жүремін.
Гүлден тәтті бал жинап,
Апаныма қайта кетемін.

3-тапсырма: «Кемпірқосақ».

Шарты: Түсті пластмасса таяқшаларды жіпке өткізу арқылы кемпірқосақ жасау.

Ойын: «Тосын сый». Көңілді әуенмен Тиін келеді. Ол балалармен амандасады.

Ойын шарты: Қорап ішінен фольгаға оралған заттардың не екенін тауып, атын атап, түр-түсін және пішінін ажырату керек.

Тіл жаттығу ойыны: «Допты сезіну».

Ойын шарты: Балалар допты алақанына алғанда бір-біріне жылы сөздерін айтады, жақсы көңіл-күйін білдіреді.

Қорытынды.

«ӨРТ – ТІЛСІЗ ЖАУ»

**ЖОЛДЫБАЕВА Ләззат
Тоғжанқызы,**
«Балауса» бөбекжайы»
ЖБҚ МКҚК-ның тәрбиешісі,
педагог-модератор

Мақсаты: Балалардың өрт қауіпсіздігі ережелері туралы білімдерін толықтыру. Қауіп төнген кезде өздерін қорғай білуге машықтандыру. Өрт сөндірушілердің жұмысын көрсете отырып, осы мамандықтың ерекшелігін түсіндіру. Үлкендердің еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.

Шаттық шеңбері. Додекаэдр әдісі бойынша.

– Балалар, бүгін біз өрттің қаншалықты қауіпті екендігін білетін боламыз. (Слайд арқылы балаларға өрт қауіпсіздігі жайлы әңгімелеу).

– Балалар, үлкендер жоқ кезде газды, пешті жағуға, сіріңкені жағып ойнауға болмайды. Жанып тұрған сіріңкені қокыс шелегіне тастауға, орманға серуенге шыққанда отты өшірмей кетуге, отшашуды адамдардың үстіне лақтыруға болмайды. Өрт шыққан жағдайда 101 нөміріне хабарласқан соң далаға шығып, қауіпсіз жерге тығылу керек. Отсыз – тіршілік жоқ. От – өмірімізге қуат беріп бойымызды жылытады. От жағылмаса тағамымыз піспейді, үйіміз жылымайды. Ал, тамақ ішпесек бойымызға қуат бітпейді. Қазақ халқы үйді отпен жылытқан. Алайда отпен ойнауға болмайды. Егер қауіпсіздік ережелерін сақтамасақ, өзіміздің ұқыпсыздығымыздан кейде өрттің қалай күш алып кететінін байқамай да қаламыз. Сондықтан өрт қауіпсіздігін естен шығармағанымыз жөн. Мен өткен аптада саябақта бір жағдайдың болғанын көрдім. Кәдімгі сіріңке от жағып жан-жағын өртеп тастады. (Осы кезде Сіріңке мен Маша келеді).

Сіріңке: Маша, өтінемін, менімен дос болшы. Менің үйім де, тұратын жерім де жоқ. Екеуіміз от жағып ойнаймыз.

Маша: Рас айтасың ба? (Маша сіріңкені қолына алады).

Сіріңке: Маша, зерігіп кеттім. Менің қалай жанатынымды көргің келе ме?

Маша: Әрине, ол үшін мен достарымды шақырайын, бәріміз бірге сені жағып ойнайық. (Маша достарымен бірге сіріңкені жағып ойнайды, осы кезде оның қолы күйіп қалады. Маша жылайды).

– Маша, мұның не? Сіріңкемен неге ойнайсың, саған отпен ойнама деп, қанша айтамын. «Ойыннан – от шығады» – деген сөз бар. (Тәрбиеші Машаның

қолын байлап береді. Бірақ ол қолының ауырғанын ұмытып ары қарай сіріңкемен ойнайды. Осы кезде айналаны от басады. Балалар қашайық, деп, айқайлайды).

– Жок, кашуға болмайды, от лаулап барады. (Сіріңке ортада билеп жүреді).

Сіріңке: Мені жеңе алмайсыңдар!

– Балалар, өрт сөндірушілер келгенше шелегімізбен отқа су шашайық.

Н.Әбілхайыр: 101-ге хабарласып өрт сөндірушілерді шақырайық. (Дабыл дыбысы естіледі. Өрт сөндірушілер келеді).

Міржақып: Бізді шақырдыңдар ма? Бұл не айқай, қайдан шыққан жалын? Біз қазір оны тоқтатамыз. (Матамен отты жабады).

– Бәрі басылды. (Кенет от қайта жана бастайды).

Н.Әбілхайыр: Қане, құтқарушылар тезірек отты өшіріңдер! Біз оған су шашып, тез жуып тастаймыз.

Маша: От сөнді, енді сіріңкені қолыма алмаймын, кешіріндерші мені.

Өрт сөндіруші: Біз әрқашан көмекке асығамыз. Отты өшіріп, адамдарды құтқарамыз. Араларыңда тағы кім түсінбей қалды? Сіріңке балалар үшін ойыншық емес. Отпен ойнамандар, от өте қауіпті. Осыны естерінде сақтап жүріңдер. Балалар, енді біз қайтайық сау болыңдар!

– Маша, сен балаларға енді сіріңкемен, отпен ойнамаймын деп, уәде бер.

Маша: Мен сөз беремін, енді ешқашан сіріңкемен де, отпен де ойнамаймын.

Инабат:

Балалар, балалар,
Сіріңкеге қараңдар.
Өзі кішкентай болса да,
Бойында алып күші бар.
Сіріңкемен ойнасаң,
Абайсызда өрт шығады,
Соны есте сақтаңдар.

Н.Әбілхайыр:

От жақпа күйерсің,
Өргеніп жүрерсің.
Сіріңкені ұстасаң,
Бәлеге сен түсерсің.

Асылым:

Отпен сен ойнама,
Өрт шалады айнала.
Ол тілсіз жау біліп қой,
Қызық көрем деп ойлама.

Айжұлдыз:

Үтікпен киім басады,
Сактық керек саған да,
Мұқият бол қашанда
Үйде жалғыз қалғанда!

А.Әмір:

Өрт пен түгін айнала,
Қарап тұрма жай ғана.

Тез хабар бер 101-ге,
Уақытты сен байлама.

Ойын: «Дұрыс және кері әсерлер».

Шарты: Балалар сурет бойынша әңгімелеп, Венн диаграммасы арқылы дұрыс және кері әсерлерді ажыратады.

– Балалар, от туралы мақал-мәтелдер айтып беріңдерші.

Қасиет: Отпен ойнама – күйерсің.

Хантемір: Ойын түбі – от.

Аниса: Өрт тілсіз – жау.

Ойын: «Көлеңкесін тап».

Қорытынды.

«МЕНИҢ СҮЙІКТІ ОЙЫНШЫҚТАРЫМ»

КОБЕНШЕЕВА Кенжегүл
Кобеншеқызы,
«Балауса» бөбекжайы»
ЖБҚ МКҚК-ның тәрбиешісі,
педагог-модератор

Білім беру саласы: «Коммуникация».

Ұйымдастырылған іс-әрекет: Сөйлеуді дамыту.

Мақсаты: Балаларды сүйікті ойыншықтары туралы әңгіме құрауға, олардың атын, түсін және қандай заттан жасалғанын, жекеше, көпше атауларын білуге үйрету. Балаларды сөзді анық айтып, дұрыс сөйлей білуге баулу, сөздік қорын дамыту. Ойыншықтармен қалай ойнау керектігін түсіндіріп, ұқыптылыққа, әдептілікке тәрбиелеу.

Көрнекіліктер: Түрлі ойыншықтардың суреттері.

Билингвальды компонент: Ойыншықтар-игрушки, доп-мяч, қуыршақ-кукла.

Әдіс-тәсілдер: Көрсету, түсіндіру, сұрақ-жауап, әңгімелеу.

Шаттық шеңбері.

Балалар залға көңілді әуенмен кіреді. Шеңберге тұрып кубик әдісі арқылы бір-бірімен амандасады. Жаксы тілектерін айтады.

– Балалар, мен сендерге бір өлең оқып берейін. Сендер сол өлең не жайлы екенін айтып беріңдерші.

Біздерде бар қуыршақ,
Бұзау, қозы, құлыншақ.
Ойыншықтар да тындайды.
Ақыл айтсақ бұйырсақ...

Өлең не туралы екен? (Ойыншықтар).

– Қандай ойыншықтар? Сендер ойыншықтарды жақсы көресіңдер ме? (Иә).

Ғажайып сәт. Көңілді музыка әуенімен Күлдірген келеді. Амандасады.

Күлдірген: Балалар, мен сендерге келе жатқанда жаңбыр жауып кетті. Мына қолшатырдың астына жасырған ойыным бар. Ойнағыларың келе ме? (Иә).

1-тапсырма: «Ғажайып қоржын» ойыны.

Шарты: Балалар қоржындағы жасырылған ойыншықтарды шамның көмегімен ажыратады.

2-тапсырма: «Ойыншықтар неден жасалған?»

Шарты: Ойыншықтардың неден жасалғанын ажырата білу.

– Балалар, ойыншықтар жұмсақ, қатты пластмасадан, матадан және ағаштан, резинадан жасалады. Мына керемет ойыншықтардың барлығы балалар ойнау үшін жасалған.

Міржақып:

Үлкенмін ғой міне мен,
Ойыншықтарды жинаймын.
Машинаға мінер ем,
Кабинаға симаймын.

Инабат:

Добым менің домалақ,
Токтамайсың домалап,

Үстел үстін бүлдірдің,
Тәрелкені сындырдың.

Жаныл:

Ойыншығым қуыршақ,
Не берсемде жемейді.
Еркелігі соншама,
Көтермесем жүрмейді.

Сергіту сәті.

Ойын: «Өз орнын тап».

Шапшандықпен сурет қиындыларын орнына орналастыру.

3-тапсырма: Түрлі-түсті қағазды желімдеу арқылы пирамида жапсыру.

Сөздік ойын: «Болады, болмайды».

Ойын шарты: Балалар жақсы сөз айтқанда қол шапалақтайды, ұнамайтын іс-әрекетке ренжіген кейіп танытады.

Қорытынды.

«БҮГІН БІЗДЕ ТУҒАН КҮН»

УТЕПОВА Жанылсын

Сабыркызы,

«Балауса» бөбекжайы»

ЖБҚ МКҚК-ның тәрбиешісі,

педагог-модератор

Мақсаты: Тәрбие жұмысында балалардың мерекелер туралы ұғымдарын кеңейту. Туған күнді мереке ретінде жағымды қабылдай білуге үйрету. Жақсы тілек айтуға дағдыландыру. Балаларды адамгершілікке, достыққа тәрбиелеу.

Әдіс-тәсілдері: Сұрақ-жауап, әңгімелесу, ойындар, тақпақтар.

Құтты болсын шаттық туған күнің,

Сен өмірге келген күн мына бүгін.

Есігін бұл дүниенің өлендетіп,

Ашқан күнің, інгәлап жатқан күнің!

– Адам өміріндегі айтулы сәттердің бірі жарық дүние есігін ашып, осы өмірге келген күні, яғни, туылған күні. Кешегі кішкентай сәбилеріміз бүгінде біздің балабақшамызда тәрбиеленуде. Ендеше, сол қуаныш иелерін әуенмен ортамызға шақырып, қарсы алайық!

Құтты болсын, туған күнің бүгінгі,

Азамат боп өсіндер қорғайтын еліңді.

Арнаймыз ән-жырдың барлығын,

Құттықтап біз бүгін сіздерді.

– Балалар, бүгінгі туған күн иелеріне қол соғып, қошемет көрсетейік! Бәріміз бірге туған күн иелерін құттықтайық. («Тұлпар», «Бәйтерек» ересектер тобы-ның балалары достарына тілектерін айтады. Осы сәтте музыка әуенімен қолына шарларын ұстап, залға Сайқымазақ кіреді).

Сайқымазақ: Мұнда не болып жатыр? Бәрің көңіліңдер ғой. (Бізде туған күн болып жатыр).

Сайқымазақ: Ой, қандай керемет! Менде туған күнді тойлағым келеді. Сендермен бірге болайыншы.

– Балалар, Сайқымазақты қатарымызға қосамыз ба? (Иә).

– Қош келдің, Сайқымазақ. Кел, біздің балалармен бірге ән айтып, би биле.

Ән: «Бүгін сенің туған күнің».

Бүгін сенің туған күнің,

Бетіңді мөлдір сумен жуған күнің.

Қадірлейміз әр жылда бұл күніңді,

Құтты болсын, құтты болсын туған күнің!

Жайнасын өмірлерін әр күн сайын,

Аспанда тұрсын күн мен айын.

Сайқымазақ: Ой, қандай өнерлі балалар. Маған сендердің әндерің ұнады. Енді сендермен бірге ойын ойнағым келеді.

Ойын: «Кім жылдам?»

Сайқымазақ: Рахмет, балалар. Менің көңілім көтеріліп қалды.

– Сайқымазақ, біздің балаларымыз өнерлі. Ортаға биші балаларды шақырайық.

Би: «Үнді биі».

Ойын: «Кедергілерден өту».

Ән: «Бал балалық».

– Балалар, туған күн иелеріне арнап тілектерімізді айттық, енді тақпақтарымызды айтайық.

Инабат:

Балдай тәтті баламыз,

Ақылдымыз данамыз.

Туған күнін достардың,
Бірге қарсы аламыз.

Әбілқайыр:

Туған күнін достардың,
Зор қуаныш көреміз.
Ортаға алып би билеп,
Ән де салып береміз.

Аяжан:

Туған күнді тойлаймыз.
Қызықты ойын ойнаймыз.
Қолдан жасап ойыншық
Досымызға сыйлаймыз.

Ойын: «Сыңарын тап».

– Балалар, енді ата-аналарымызбен ойын ойнайық.

Ойын: «Кенгуру».

Аспазшы: Балалар, менің әзірлеген тортым жоғалып кетті. Туған күнді тортсыз қалай өткіземіз. Енді не істейміз?

– Аспазшы, сабыр етіңіз. Қазір бәріміз бірге іздейміз. Сиқыршыға хабарласайын. Алло, сиқыршы, бізге сіздің көмегіңіз қажет. Балалардың туған күндеріне арналған торт жоғалып кетті. Соны тауып беріңізші.

Сиқыршы: Достар, көңілдеріңді түсірмеңдер. Қазір мен өз сиқырымның көмегімен көңілдеріңді көтеремін. Абрака дабрака. (Торт шығады).

– Міне, енді туған күн иелерін ортаға шақырайық.

Туған күнің құтты болсын балақай,
Қуаныш пен шаттық бағын аралай,
Ата-ананың сүйікті ұл мен қызы боп,
Алдарыңнан ақ күн тусын арайлай!

*Маңғыстау облысы
Бейнеу ауданы
Бейнеу селосы*

«МЕН ОТАНЫММЕН МАҚТАНАМЫН!»

**ЖАЛГАСБАЕВА Ботақоз
Каирбайқызы,**
№1 «Еркетай» Алға бөбекжай-
балабақшасының тәрбиешісі

Мақсаты: Балаларды Отанды сүйе, Қазақстан Республикасының рәміздерін қастерлеуге, еліне, туған жерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Сөздік қорларын молайтып, танымдық қызығушылықтарын арттыру.

– Құрметті қонақтар және балалар! Еліміздің Республика күні мерекесі құтты болсын! 25-қазан Республика күніне арналған «Мен Отаныммен мақтанамын!» атты мерекелік ертеңгілігімізді бастаймыз.

Толтырған гүлге даланы,
Жайнатқан ауыл, қаланы,
Ардақты атамекенім,
Отаным – Қазақстаным!
Әнұран орындалады.

– Қазақстан – егеменді байрақты ел,
Жердің жүзін мойындатқан қайратты ел.

Қазақстан – елдігімнің еңесі,
Қазақстан – қазақ елі, айбатты ел.

– Балалар, бүгінгі мерекемізді әсем әуенмен, керемет бимен бастаймыз. Сезім мен Диастың орындауындағы «Қазақстан» әнін, «Шұғыла» қыздар би тобының өнерін тамашалайық. (Балалар өз өнерлерін көрсетеді).

– Балалар, біреу есік қақты ғой. Мерекемізге мейман келген сияқты. (Ортаға ағылшын елшісі шығады).

Елші: Хелоу! Хай!

– Сәлеметсіз бе, Сіз кім боласыз? Біздің елге басқа жақтан келгенсіз-ау деймін.

Елші: Хэлоу май френд! Май нэйм ис Джейн. Мен ел аралап жүрген елшімін. Сыңғырлаған балалардың күлкісін естіп, қай елдің бақытты балалары екенін білейін деп келдім. Сендердің Отандарың, қасиетті мекендерің қай ел? (Қазақстан).

– Кенге толы қойнауы,
Төлге толы жайлауы.
Анамыздай тілеуі-ақ,
Отан бізде біреу-ақ.

Балалар: Ол біздің – Қазақстан!

Елші: Қазақстан. Естуім бар, бірақ бұл ел туралы мүлде білмейді екенмін.

– Біздің балалар Отаны туралы жаттаған тапқатарын айтып берсін.

Арсен:

Менің елім Қазақстан,
Бар ғой онда бәрі де:
Өзен де бар, көл де бар,
Орман да бар, тау да бар.
Жайнаған сансыз қаласы бар,
Жайқалған жомарт даласы бар.

Абылайхан:

Байтақ дала – туған жердің,
Қымбат маған әр тасы.
Өзен, көлі, самал желі,
Асқар тауы, баршасы.

Азиза:

Толтырған гүлге даланы,
Жайнатқан ауыл қаланы.
Ардақты атамекенім,
Отаным – Қазақстаным.

Азамат:

Отан – асыл анамыз,
Ана сүтін ақтаймыз.
Есейгенде ел болып,
Елді жаудан сақтаймыз.

Айлин:

Отан – менің ата-анам,
Отан – досым, бауырым.
Отан – өлкем, астанам,
Отан туған ауылым.

Ақнұр:

Біз Отанның гүліміз,
Туған жердің нұрымыз.
Тәуелсіз біздің еліміз.
Қазақстан байтақ жеріміз.

Елші: Менің Қазақстан туралы көп білгім келеді. Қазақстанның президенті кім?

Абылайхан:

Шықты тарап ой данадан,
Бері қарап жұлдыз беті.
Өзі қалап сайлап алған,
Елімнің президенті.

Балалар (хормен): Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев.

Елші: Қазақстанның астанасы қай қала?

Исатай:

Сәулетті зәулім үйлер көп,
Көрікті сондай жас қала.

Осында жаңа бастама,

Балалар (хормен):

Елордам менің – Астана.

Елші: Рәміздері қандай?

Асылай:

Көк аспандай көкпеңбек,
Қазақстан жалауы.
Көк емес ол тектен-тек,
Елдің ашық қабағы.

Айзере:

Елтаңбасы елімнің,
Неткен көркем әдемі.
Тұнығындай көңілдің,
Ортада аспан әлемі.

Диас:

Әнұраны елімнің,
Шақырады бірлікке.
Егеменді халқымның,
Болашағы бірлікте.

– Балалар, еліміздің рәміздерін тағы бір айта қойындаршы.

Балалар (хормен): Ту. Елтаңба. Әнұран.

Елші: Сенкью балалар. Бүгін мен ғажайып мемлекет – Қазақстан Республикасы туралы көп мағлұмат алдым. Енді өзімнің еліме барғанда достарыма сендердің мемлекеттерің жайлы айтамын. Балалар, мен сендерге келе жатып жолдан бір ғажайып зат тауып алдым. Бірақ бұл зат маған мүлде таныс емес. Мүмкін сендер білетін шығарсындар? (Асықты алып көрсетеді).

– Балалар бұл не? (Асық).

– Бұл асықпен балалар қазақтың ұлттық ойынын ойнайды.

Елші: Қандай керемет, енді мен де асықты білетін болдым.

– Олай болса, біздің балаларымыздың асықпен ойынын тамашалаңыз.

Ойын: «Асық ату».

Шарты: Асықтар тігіліп, балалар асық атып ойнайды. Аз асық жинаған бала айыбын өтейді.

Би: «Қаражорға».

Елші: Қандай өнерлі балаларсындар. Маған ойын да, би де өте ұнады. Міндетті түрде өз еліме барғанда, достарыма «Қаражорға» биін үйретемін.

Ән: «Біз Отанның бөбегі».

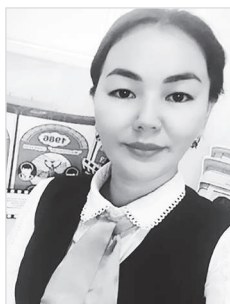
Елші: Балалар, сендерге көп рахмет. Мерекелерің құтты болсын! Сау болындар.

– Осымен Республика күніне арналған ертеңгілігіміз аяқталды. Қазақстан елінің келешегі сендерсіңдер балалар. Білімді, ақылды болсаңдар көк туымызды биікке желбірететіндеріңе біз сенеміз!

*Ақтөбе облысы
Алға қаласы*

«ҚАЗАҚСТАН – ТУҒАН ЕЛІМ, ҰЛЫ ӨЛКЕМ»

**БУЖБАНОВА Гулсезим
Дуйсенбайқызы,**
«Ернұр-Дин» жеке
балабақшасының тәрбиешісі

Мақсаты: Балалардың Отан, Қазақстан, туған жер туралы түсініктерін кеңейту. Отанды сүйуге, еліміздің рәміздерін қастерлеуге, достыққа, адамгершілікке, саналылыққа тәрбиелеу.

Шаттық шеңбері.

Тосын сәт: Күздің келуі.

Күз: Сәлеметсіздер ме, балалар. Сіздерде ашық тәрбие сағаты өтіп жатыр екен. Соған қатысу үшін өзіммен бірге айларымды ерте келдім.

– Балалар, бізге қонаққа күздің қыркүйек, қазан, қараша айлары келіпті. Осы айлардың ішінен қазан айына сөз берсек.

Қазан айы: Менің атым – қазан. Күзгі жиын-теріннің соңғы айымын. Мен еңбеккер елді той-думанға кенелтемін.

– Балалар, қазан айында қандай мерекелер бар? (Ұстаздар күні, Қарттар күні, Республика күні).

– Олай болса, 25-қазан Республика күніне арналған «Қазақстан – туған елім, ұлы өлкем» атты ашық іс-әрекетімізді бастаймыз.

Әнұран.

– Балалар, арайлаған таңды, алтын сәулені, кең даланы, ата-анасын, досын сүйетін, өз елінің болашағы кім? (Біз).

– Айтындаршы, Отан деген не? (Біздің туып өскен жеріміз, туған-туысқандарымыз, тұратын атамекеніміз).

– Біздің Отанымыз қалай аталады? (Қазақстан).

– Еліміздің бас қаласы қай қала? (Астана)

– Біздің президентіміз кім? (Қасым-Жомарт Тоқаев).

– Еліміздің қандай рәміздерін білесіңдер? (Ту. Әнұран. Елтаңба).

– Балалар, біздің елімізде көптеген ұлт өкілдері тұрады. Қане, соларды атап айтайықшы. (Орыстар, өзбектер, қырғыздар, татарлар, немістер...).

– Дұрыс. Әртүрлі ұлт өкілдерімен бір шаңырақ астында тату тұрамыз. Енді бір шаңырақ астында қалай тұратынымызды киіз үй құрып көрсетейік.

Қане, қане, тұрайық,

Сол қолымды көтердім.

Киіз үй біз құрайық,

Уықты мен көтердім.

Оң қолымды көтердім,

Киіз үйді тұрғыздық.

Уықты мен көтердім,

Жұмысты біз тындырдық.

– Балалар, Қазақстан туралы өлеңдер оқып, жақсы мақал-мәтелдер айтып, елімізді, жерімізді мақтан тұтып, бар өнерімізді ортаға салайық.

Айқаным:

Күнді құшқан қос қыран,

Аясында қалқыған.

Аспан түсті туым бар,

Көк теңіздей шалқыған.

Асылым:

Өзіндікі Туың да,

От пен ауа, суың да.

Жаса Қазақстаным,

Белді бекем буғында.

Нұрдаулет:

Отан от басынан басталады.

Отан оттан да ыстық.

Хор: Менің Отаным.

Үмітжан:

Жаса жаңа Астанам,

Өркен жая бастаған.

Болашақтың есігін,

Өз қолыңмен аш маған.

Әли:

Бұлт баспасын күнімді,

Таргылмасын өрісін.

Биік ұстау Туымды,

Қасиетті борышым.

Асылхан:

Заман жаңа, заң жаңа,

Күлімдейді кең дала.

Өз Астанам өз ордам,

Сүйенерім сен ғана.

Хор: «Қазақстан жалауы».

Нариман:

Қазақпын, мен қазақтың бөлшегімін,

Қажеті не, өзгенің өлшемінің.

Айбарлы елдің ұлымын, айтаңбалы.

Кейіпкері емеспін ертегінің.

Жәнібек:

Отан деген атамекең,
Отан деген туған жер.
Отан ана, Отан үлкен,
Қазақстан туған ел.

Ән: «Ана-тілім».

Адина:

Өзге елде сұлтан болғанша,
Өз елінде ұлтан бол.

Көзайым:

Туған жердей жер болмас,
Туған елдей ел болмас.

Көрініс: «Сөз бастаған шешендер».

Төле би:

Бір бала – әкесінен өтіп туады,

Бір бала – әкесіне жетіп туады,

Бір бала – кері кетіп туады.

Қазыбек би:

Біз мал баққан елміз.
Ешкімге соқтықпай жай жатқан елміз.
Басымыздан сөз асырмаған елміз.

Әйтеке би:

Бай болсаң халқыңа пайдан тисін,
Батыр болсаң, жауыңа найзаң тисін.

Хор: «Елтаңбасы елімнің».

Ойын: «Ғажайып қоржын».

Шарты: Қоржын ішіне жасырылған сұрақтарға жауап беру.

– Құрметті қонақтар, Республика күніне арналған «Қазақстан – туған елім, ұлы өлкем» атты ашық іс-әрекетіміз аяқталды. (Балаларды мадақтау).

«МЕН ҒАРЫШКЕР БОЛАМЫН!»

ИБРАЙМОВА Сауле Курмангазықызы,
«Ернұр-Дин» жеке балабақшасының тәрбиешісі

Мақсаты: Балалардың ғарыш, ғарышкер туралы түсініктерін қалыптастыру. Сөздік қорларын байыту. 12-ші сәуір «Ғарышкерлер күні» туралы түсінік беру. Айналаны қоршаған орта жайында білімдерін кеңейту. Үлкендердің еңбегін бағалай білуге, ұжыммен бірлесіп әрекет жасауға тәрбиелеу.

Көрнекілігі: Тақырыпқа байланысты бейнетаспа, ғарышкерлердің суреттері, ғаламшарлардан құралған үйшік, пазылдар.

Шаттық шеңбері.

Би: «Жұлдыздар».

Күн ханшайымы топ балаларымен ғарышқа ұшып келеді.

Күн ханшайымы: Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? Бұл мезгілде табиғатта қандай өзгерістер болады. Көктемнің неше айы бар? Сәуір айында қандай мереке бар, естеріне түсіріндерші? (Балалар сұрақтарға жауап береді).

– Иә, сәуір айында үлкен мереке бар. Ол – ғарышкерлер күні деп аталады.

Әңгімемізді бастамас бұрын, сендерден мамандықтар жайында сұрағым келеді. Сендер қандай мамандық түрлерін білесіңдер? (Балалардың жауабы).

Күн ханшайымы: Дұрыс айтасындар. Мұғалім, дәрігер, құрылысшы, жүргізуші, өрт сөндіруші, дүкенші,

шаштараз тағы басқа көптеген мамандықтар бар. Әрбір мамандық адамзатқа өте қажет. Мысалы: дәрігер адамдарды емдейді, мұғалім балаларды оқытады, жүргізуші көліктерді жүргізеді, өрт сөндіруші өрт сөндіреді. Ал бүгін біз ғарышкер мамандығымен танысамыз. Ғарышкер – ғарышқа, аспан әлеміне ұшатын адамдар. Балалар, аспан әлемінде 9 ғалам бар. Біз Жер ғаламында өмір сүреміз. Сендер қандай әуе көліктерін білесіңдер? (Зымыран).

– Ғарышкерлер ғарышқа зымыранмен ұшады. Оны ғарыш кемесі деп те атаймыз. Олар ғарышқа ұшып барып, аспан әлемін зерттейді. Біз бүгін ғарышкер ағалармен, аспан әлемімен танысамыз. (Зымыран суреті мен бейнетаспа көрсету).

– Адамдар ғарышқа ұшпас бұрын, алғаш рет Лайка деген итті ұшырған. Жерге қонғаннан кейін оған тексеру жүргізіп, ғарышқа адамның да ұшуына болатынын білген. Ең алғаш ғарышқа ұшқан Ресей азаматы Юрий Гагарин. Ол 1961 жылы 12 сәуірде тарихта тұңғыш рет «Восток» ғарыш кемесімен Байқоңыр ғарыш айлағынан ғарышқа ұшты.

1991 жылы ғарышқа Қазақстаннан алғаш рет казак ғарышкері Тоқтар Әубәкіров ұшты. Екінші болып Талғат Мұсабаев ұшты. Олар ержүрек, батыр, халық қаһармандары, еліміздің мақтанышы. Ал 2015 жылы

12-ші қыркүйекте Айдын Айымбетов ағаларың аспан әлеміне жол тартты. Яғни, ғарышқа ұшқан үшінші қазақ азаматы. Мынау Байқоңыр ғарыш айлағы. Ол Қазақстанның Қызылорда облысына қарасты Қармақшы ауданында орналасқан. Ғарышқа ұшар алдында ғарышкерлер осы жерде әртүрлі дайындықтан өтеді. Ғарышта адам демалатын ауа жоқ, көленке жағы суық, күн түсетін тұсы ыстық болады екен. Сондықтан ғарышкерлер арнайы киім киеді. Ол «скафандр» деп аталады.

Ойын: «Зиянды-пайдалы».

Тосын сәт. Ғарыштан Робот ағай ұшып келеді. Күн ханшайымына балаларға әкелген тапсырмаларын ұсынады.

Күн ханшайымы: Балалар, енді шығармашылық саласы бойынша үш топқа бөлініп, Робот ағайдың тапсырмаларын орындайық.

«Ай» тобы: Топпен жұмыс: «Жұлдызды аспан әлемін құрастыру».

«Зымыран» тобы: «Зымыран құрастыру».

«Жұлдыз» тобы: «Пазылдар құрастыру».

Сергіту сәті:

Аспан, аспан арайлым,

Саған жиі қараймын.

Үлкен болып өскенде,

Мен ғарышкер боламын!

— Балалар, ғарышкер болуды армандамайтын бала жоқ шығар? Ал ол үшін білімді, зерек, күш-қайраты мол азамат болып өсулерің керек. Өйткені, ғарышқа кез-келген адамды ұшыра бермейді. Сол үшін апайларыңды тыңдап, тәртіпті, шыныққан бала болуларың керек. Токтар, Талғат, Айдын ағаларың сияқты Қазақстанның бетке ұстар азаматтары болуларыңа тілектеспін! Ал, енді, ғарышкер туралы әнімізді орындайық.

Ән: «Мен ғарышкер боламын!».

Қорытынды.

«ҰЛТТЫҚ МУЗЫКАЛЫҚ АСПАПТАР»

МАХАМБЕТОВА Жанылган
Натиқызы,
«Ернұр-Дин» жеке
балабақшасының
ән-әуез жетекшісі

Мақсаты: Балаларды ұлттық аспаптармен таныстыру. Оларды бір-бірінен ажырата білуге үйрету.

Әдіс-тәсілдері: Сұрақ - жауап, қимыл жаттығуы, би қимылдары, аспаптарды таныстыру, тыңдау.

Шаттық шеңбері.

Балалар залға марш әуенмен кіреді.

— Сәлеметсіңдер ме, балалар. (До - ре - ми - фа - соль - соль - соль)

Балалар: Сәлеметсіз бе. (Соль - фа - ми - ре - до).

— Оң қолымда білезік,

Сол қолымда білезік.

Сәнді көйлек киелік,

Бәріміз бірге билейік.

(Қимылдарын мәнерлі ырғаққа сай орындауға назар аудару).

— Екі қолды алға созып, қолды ішке қарай бұрау, тізені бүгіп тұру; Екі қолды жоғары көтеріп, қол буындарын ішке қарай бұрау, тізені бүгіп тұру; Қолды екі жаққа созып, қол буындарын бұрап, бір орында айналу. (Балалар баяу музыкамен орындарына отырады).

Жұмбақ:

Ұзын мойын екі ішек,

Қатар-қатар тепкішек.

Басып калсаң бір-бірлеп,

Үн шығады күмбірлеп.

— Балалар, бұл жұмбақ қандай музыкалық аспап туралы? (Домбыра).

— Біз домбырадан басқа да аспаптарды білеміз бе? (Иә).

Ұлттық аспаптар туралы жалпы түсінік беру.

Домбыра — қазақтың ұлттық аспабы. Қос ішекті шертіп ойнайтын музыкалық аспап. Шеберлер домбыраны ерекше әсемдеп, жасаған.

Кобыз — ысқышпен ойналатын, қос ішекті көне музыкалық аспап. Халық арасындағы аңыздарға қарағанда, кобыздың пайда болуы күй атасы Қорқыттың есімімен тығыз байланысты.

Жетіген — жеті ішекті шертіп ойнайтын музыкалық көне аспаптардың бірі. Бұрауы жоқ. Сондықтан оның құлақ күйі жеті асықты ілгерілі-кейінді орналастыру арқылы келтіреді. Шанағы тұтас ағаштан ойылып жасалады.

Сыбызғы — үрлеп ойнайтын ескі музыкалық аспап. Бармақ басатын үш тетігі бар. Сыбызғы аспабының үні самал желдей майда, үні жұмсақ, ерекше әсерлі. Сыбызғы негізінен ағаштан және қурайдан

жасалады. (Композитор Н.Тілендиевтің «Ата толғауы» күйін ұнтаспа арқылы тыңдату).

– Күйді тыңдай отырып, қандай таныс аспаптардың үнін естідіңдер? (Домбыра, кобыз, сыбызғы т.б.).

Музыкалық дидактикалық ойын: «Аспапты тану».

Шарты: Ұнтаспа арқылы берілген аспаптардың үнін қимылмен көрсету.

– Балалар, домбыра аспабында қалай ойнайды? (Шертіп).

– Қобызды қалай ойнайды? (Ысып).

– Жетіген аспабында қалай ойнайды? (Шертіп).

– Сыбызғы аспабында қалай ойнайды? (Үрлеп).

Сергіту сәті.

Ойын: «Әуенін тап».

Шарты: Музыка жетекшісі ұнтаспа арқылы әртүрлі әуендерден үзінді тыңдатады. Балалар, сол әуендердің қандай ән екенін айтады.

Ойын: «Аспаптарды ажырат».

Ойынның шарты бойынша тақтаға ұлттық аспаптардың суреттерімен қатар, басқа да суреттер ілінеді. Балалар сол суреттердің ішіндегі ұлттық аспаптардан басқаларын бөлек алады.

Қорытынды.

*Қызылорда облысы
Арал ауданы
Сексеуіл кенті*

«7 САНЫНЫҢ ҚАСИЕТІ»

ШАТАНОВА Гули Мусақызы,

Сарыағаш қаласындағы ЖШС «Жан-Нурай»
бөбекжай-балабақшасының тәрбиешісі

Мақсаты: Балалардың танымдық, зияткерлік, коммуникативтік, шығармашылық дағдыларын және зерттеу іс-әрекетін дамыту. Балаларды 7 көлеміндегі санды тура және кері санай білуге үйрету. Кеңістіктегі заттардың орналасу қалпын білдіретін «үстінде-астында», «жоғары-төмен», «оңға-солға» ұғымдарын бекіту. Қарапайым есептерді «қосу», «алу» амалдарымен орындауға, оның мәнін табуға үйрету. Логикалық ойлауын, зейінін дамыту арқылы математикаға деген қызығушылығын ояту. Балаларды мақалдар айтуға, жұмбақтар шешуге дағдыландыру. Дәстүрлі емес түрде сурет салуға үйрету. Топпен жұмыс істей білуге, достыққа, мейрімділікке тәрбиелеу.

Іс-әрекеттер: Математика негіздері, көркем әдебиет, сурет салу.

Көрнекі құралдар: Демонстрациялық материал, карточкалар, суреттер, мнемокесте, шығармашылыққа қажетті заттар.

Шаттық шеңбері:

Күлімде, күн күлімде.

Күлсін барлық бала шат.

Берекелі бүгіндей,

Бейбіт болсын болашақ...

– Балалар, бүгінгі ашық іс-әрекетіміз ерекше болмақ. Өйткені, біз алған білімімізді ойын арқылы көрсетеміз. Сендер менен қашықта тұрсындар. Менің сұрақтарыма кезекпен жауап беріп, алға қарай секіріп, маған жақындайсындар.

Ойын: «Маған қарай жақында».

Ойын ережесі: Сұраққа жауап беріп, алға қарай секіріп, тәрбиешіге жақындайды. Бір-бірімен ерекше амандасады, тәрбиешіні құшақтайды.

– Бір жылда неше жыл мезгілі бар? Жыл мезгілдерін ата? Бір жылда неше ай бар? Күз мезгілінің айларын ата? Бір аптада неше күн бар? Апта күндерін ата? Бір тәулікте неше сағат бар? Тәулік бөліктерін

ата? ҚР-ның президенті кім? Балабақшамыздың меңгерушісі кім? Ауырғанда бізді емдеп жазатын кім? Дәмді астар дайындайтын маман иесі кім? Сияр, қой, жылқы, түйе – бір сөзбен не деп аталады? Түлкі, қасқыр, қоян, аю – бір сөзбен не деп аталады? Қияр, қызанақ, орамжапырақ, тәтті бұрыш – бір сөзбен не деп аталады? Алма, анар, банан, жүзім, алмұрт – бір сөзбен не деп аталады? (Балалар сұрақтарға толық жауап береді).

– Міне, балалар біз екі топқа бөліндік. Бірінші, «Қырандар» тобы, екінші топты «Тұлпарлар» тобы деп атайық. Қазір біз ойын ойнап ой жарыстырамыз. Қай топ жылдам, дұрыс жауап беріп, тапсырмаларды орындаса, сол топ бағалау көрсеткішінде алға жылжиды. Ойын соңында қай топ мәреге бірінші жетсе, сол топ жеңімпаз атанады. Жеңімпазға сыйлық бар.

Тосын сәт: Топқа Дымбілместің келуі.

– Дымбілмес, сәлеметсің бе. Біздің топқа қош келдің! Сен мұнда не істеп жүрсің? Әлде бізден білім алып, балалармен достасуға келдің бе?

Дымбілмес: Мен ойнап жүрмін. Білім алып қайтемін. Оның қажеті не?

– Біздің топта балалар ойнап жүріп үйреніп, білім алып мектепке барады. Мектепте үздік оқып, жоғарғы оқу орнында оқиды. Оны бітірген соң еліміздің танымал, мықты білімді, белгілі мамандық иесі болып, еліміздің дамуына үлес қосады. Сен де бізге қосыл. Ойын ойнай жүріп үйренесің.

Ойын: «1-ден 7-ге дейін тура және кері сана».

Ойын ережесі: Бірінші топ қолына 1-ден 7-ге дейінгі сандарды тура ұстап тұрады, екінші топ үш тілде санайды. Екінші топ 1-ден 7-ге дейінгі сандарды кері орналастырады, бірінші топ үш тілде санайды.

– Жеті – ерекше сандардың бірі. Біздің ата-бабаларымыз жеті санын кастерлеп, бірқатар таным-түсінігі мен аспан денелерін жеті санымен атап, салт-

дәстүріне арқау етіп келеді. Мысалы: Жеті қазына, жеті ата, жеті күн ұғымы бар. Тіпті наурыз көжеге де жеті түрлі дәм қосылады.

Жеті атасын білген ұл,

Жеті жұрттың қамын жер деген, – казак.

Қане, кім жеті атасын атап айтып береді? (Білетін бала айтады).

Ойын: «Сәйкестендір».

Ойын ережесі: Балалар өзіне берілген санмен таяқшаны сәйкестендіреді.

– Балалар, сендермен қызықты логикалық ойын ойнаймыз. Адамдар, әрбір жан-жануар, жәндіктер, уақыт өткен сайын өседі, өзгереді. Қазір сендерге берілген карточкадағы суреттерге қарап, сол өзгерістерді ойлап, ретімен орналастырыңдар. (Балалардың жұмысы).

Ойын: «Бірізділік».

Ойын ережесі: Суреттегі карточкаларды ретімен орналастыру. Мысалы: жұмыртқа, жұмыртқаны жарып шыққан балапан, шөже, тауық.

Ойын: «Мақал-мәтел айтып жарысайық».

Ойын ережесі: Топтар кезекпен еңбек, дос, білім туралы мақал-мәтелдер айтып жарысады.

Ойын: «Бұл қандай жұмбақ, шешуін кім табар?».

Ойын ережесі: Мнемокесте бойынша жұмбақтың жауабын табады.

Ойын: «Санның көршісін тап».

Ойын ережесі: Тақтада берілген сандардың көршісін тауып жазады.

Сергіту сәті. «Холи-доли». Музыка ырғағымен кимыл қозғалыстар жасайды.

– Балалар, менің қолымдағы қандай пішін? Түсі

қандай? (Балалар пішіндерді атайды, түстерін үш тілде айтып береді).

– Балалар, біздің оң қолымыз қайсы, сол қолымызды көтерейікші.

Ойын: «Кеңістікті бағдарла».

Ойын ережесі: Тәрбиешінің айту бағыты бойынша балалар пішіндерді орналастырады.

Ойын: «Мәселе есеп шығару».

Ойын ережесі: 1-ден 7-ге дейінгі сандарды «қосу», «алу».

Алақан және саусақ жаттығуы.

– Балалар, біз сендермен алақанымызға суджок добымен жаттығу жасайық. Ішіндегі сақинасын алып, барлық саусақтарымызға кигізіп, санамақ айтамыз.

Санамақ:

1-дегенім – бесік, шықтық содан өсіп.

2-дегенім – елім, далам, тауым, көгім.

3-дегенім – үміт, үміт артар жігіт.

4-дегенім – төзім, төзе білем өзім.

5-дегенім – бақыт, бағалайтын уақыт.

6-дегенім – ақыл, тыңдағаның мақұл.

7-деген – жалау, жүректегі алау.

8-дегенім – сенім, серт беретін кезін.

9-деген – тоқтау, елдің жоғын жоқтау.

10-дегенім – Отан, қорға оны ботам!

Шығармашылық жұмыс: «Сандардың көмегімен сурет салу».

Бір саны арқылы керіктің, екі санының көмегімен аққу, үш саны көмегімен көбелек салу. Қалай салу керектігін көрсету, түсіндіру. Балалардың өз бетінше жұмысы. Жеке көмек көрсету. Дайын жұмыстарды бағалау.

«ДӘРУМЕНДЕР»

АЙМАҒАМБЕТОВА А.,

«Қызғалдақ» бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі

Мақсаты: Балаларға дәрумендер және оның денсаулыққа тигізетін пайдасы жайында түсінік беру, логикалық ой өрісін, тілін дамыту. Баланың шығармашылық қабілетін арттыру. Жемістер мен көкөністердің пайдасын білуге, түстер мен пішіндерді ажырата білуге, тазалыққа баулу.

Күтілетін нәтиже: Денсаулықтарын күтуді, дәрумендерді үнемі пайдалануды, көкөністер мен жемістерді жуып жеу керектігін біледі.

Ресурстар: АКТ, додекаэдр, көкөністер мен жемістер муляждары, себеттер, құм терапиясы, қағаз, қарындаш, дүкен сәресі.

Әдісі: Түсіндіру, көрсету, жұмбақтар, шаттық шеңбер, ойындар, сергіту сәті.

Ойындар: «Дүкенші». «Додекаэдр». «Түстерді ажырат».

Шаттық шеңбері.

– Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (Күз мезгілі).

– Күз мезгілінде неше ай бар? (Үш ай бар. Қыркүйек, қазан, қараша).

– Күзде ауа райында қандай ерекшеліктер болады? (Күн салқындайды, жиі жаңбыр жауады. Ағаштардағы жапырақтар сарғайып, жерге түседі. Құстар жылы жаққа ұшып кетеді. Жемістер мен көкөністер піседі).

Жұмбақ:

Әрі қызыл, әрі тәтті,

Татқан жанды таңырқатты. (Алма)

Жаздай інге тығылып,

Жатқан қызыл түлкіні.

Әкелді әжем бір күні,

Құйрығынан суырып. (Сәбіз)

– Жарайсындар, балалар, енді интерактивті тақ-

таға назар аударайық. Берекелі күздің сыйы, көкөністер мен жемістерге тоқталамыз. Көкөністер мен жемістердің суретіне қарап аттарын атайық.

Көкөністер: Картоп, сәбіз, қызанақ, қияр, асқабақ, қызылша.

Жемістер: Алма, алмұрт, апельсин, банан, жүзім, ананас, өрік, құлпынай.

– Балалар, жемістер қайда өседі? (Жеміс ағаштарында өседі).

– Көкөністер қайда өседі? (Бақшада өседі).

– Көкөністер мен жемістер дәруменге өте бай. Көкөністерді тамақ пісіргенде қолданамыз. Ал жемістерді жейміз, тосап-шырын қайнатамыз.

Ойын: «Додекаэдр».

Мақсаты: Балалардың есте сақтау қабілетін дамыту.

Шарты: Жемістер мен көкөністерді ажыратып, пішінін, түсін айту. (Есік қағылып, ішке медбике кіреді).

Медбике: Амансындар ма, балалар. (Сәлеметсіз бе, медбике апай).

Медбике: Балалар, жылдың күз мезгілінде адам ағзасына түрлі дәрумендер қажет. Сондықтан, көкөністер мен жемістердің пайдасы өте көп. Сендерге олардың қандай пайдасы бар екенін айтып берейін:

А-дәрумені. Асқабақта, өрікте, қызанақта, айранда болады. Осы тағамдарды күнде пайдалансаңдар, көздерің жақсы көреді, бойларыңа күш-қуат береді.

В-дәрумені: Балықта, картопта, асбұршақта, жаңғақта, нан өнімдерінде болады. Бұл тағамдарды пайдаланған баланың ішкі құрылысы, қан айналымы жақсарайды.

Д-дәрумені: Жұмыртқада, балықтың майында, сүт

тағамдарында, яғни, ірімшікте, қаймақта болады. Бұл тағамдарды пайдаланған балалардың сүйектері мықты болып өседі.

С-дәрумені: Орамжапырақта, алмада, лимонда, апельсинде, алмұртта болады. Бұл тағамдарды пайдаланған балалар мықты, батыр болады. Ешқандай микробтар жоламайды.

– Балалар, медбике апай бізге ойын әкеліпті. Қане, ойнаймыз ба? (Иә).

Ойын: «Түстерді ажырат».

Шарты: Балалар көкөністер мен жемістерді түстеріне қарай ажыратып, себеттерге салады.

Медбике: Балалар, жарайсындар! Бүгін сендерге қандай тағамдарда дәрумендер бар екенін айттым. Күнделікті пайдаланып жүрсеңдер денсаулықтарың мықты болады. Ойынды да, жақсы ойнадыңдар. Енді менің кететін уақытым болды. Сау болыңдар. (Сау болыңыз, медбике апай).

Сергіту сәті.

Ормандағы аюдың құлпынайы көп екен,

Теріп, теріп алайық, себеттерге салайық...

– Жарайсындар! Енді шығармашылық орталыққа барайық. Біз мұнда көкөністер мен жемістердің бейнесін бояймыз. (Балалардың жұмысы).

Ойын: «Дүкен».

Шарты: Балалар көкөністер мен жемістер дүкенінде өздері сауда жасап, төлем жасайды.

Құм терапиясы: «Алма». (Пластикалық пішіндерден алма бейнесін жасау).

«Жемісті коктейль». Балалар жемістерден ағзаға пайдалы сусын дайындайды.

*Атырау облысы
Махамбет ауданы*

«БАҚБАҚТЫ АЛҚАП»

КУЗЕМБАЕВА Дина Жанадилқызы,

Атырау қаласындағы №8 «Ақбота»

санаторлық бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі

Ұйымдастырылған іс-әрекет: Сурет салу.

Мақсаты: Дала гүлдерін білу және атау. Қарапайым сюжеттік композициялар жасауға үйретуді жалғастыру.

Көрнекіліктер: Ақ қағаз, гуашь, пластмас шанышқы, мақта таяқшалары.

Балалар тәрбиешімен бірге өлең жолдарын айтады:

Жыл мезгілі шуақты,

Жердің беті нұрланған.

Сайды қуып су ақты,

Гүлдер өсті ырғалған.

– Жарайсындар, балалар! Көңіл-күйлерің қалай? (Тамаша).

– Олай болса, осы тамаша көңіл-күймен бүгінгі іс-әрекетімізді бастайық.

Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? (Көктем мезгілі).

Тәрбиеші балалармен бірге көктемгі табиғат ерекшеліктерін атайды. (Жер-ана оянады, күн жылына бастайды, құстар жылы жақтан ұшып келеді, ағаштар бүршік жарады. Көктемнің алғашқы гүлдері құлпырып шығады).

Ойын: «Дұрыс ата». (Суретпен жұмыс).

Ойын шарты: Слайд суреттер арқылы көктем гүлдерін атау. (Бәйшешек, қызғалдақ, сарғалдақ).

Мақсаты: Балалардың көктемгі табиғат ерекше-

ліктері туралы түсініктерін кеңейту. Көктемнің алғашқы гүлдерінің бірі, бақбақ гүлімен таныстыру.

Жұмбақ:

Көктем мен жаз шыққан да,

Басына сары қалпақ киеді.

Күзге қарай қалпағы,

Қалқи ұшып кетеді.

Бұл қандай гүл екен,

Кім тауып айтып береді? (Бақбақтың суреті көрсетіледі).

– Балалар, көктем мезгілінде бақбақ гүлі өседі. Бақбақ гүлі сәуір айынан бастап күзге дейін гүлдейді. Гүлінің түсі сары болғандықтан, алқап сары түске боянады. Гүлден ақ үлпек шыққанда алқап аппақ болады. Сондықтан ол гүлді «Үлпілдек» деп те атаймыз. Таза ауаға серуенге шыққан кезде осы гүлді көреміз. Естеріңе түсті ме? Бұл гүлдің аты – бақбақ.

Қызықты сәт: Көбелек ұшып кіреді.

– Сәлеметсің бе, көбелек. Сен неге көңілсізсің?

Көбелек: Сәлеметсіздер ме, балалар. Мен сыртта қонатын ешқандай гүл таппадым. Содан мен көңілсізбін.

– Көбелек, сен мұнайма. Біздің балалар сенімен ойын ойнап, көңіліңді көтереді. Сонан соң саған көптеген гүлдер салып береміз.

Ойын: «Мұқият бол».

Шарты: Бірнеше сөздердің ішінен бақбақ сөзі айтылғанда, балалар қолдарын шапалақтайды. (Қызғалдақ, тоқылдақ, бақбақ, шапалақ, тақпақ, балмұздақ, бақбақ, жапырақ, тақпақ, бақбақ, топырақ, қызанақ, бақбақ, сарғалдақ, қызғалдақ, бақбақ, шапалақ, тақпақ, бақбақ).

– Балалар, көбелекке бақбақ гүлінің суретін салып берейік.

Міндеті: Бақбақ гүлін салуда тік сызықтар мен қарапайым сюжеттік композицияны қолдану әдісін үйретуді жалғастыру. Дәстүрден тыс сурет салу арқылы балалардың қызығушылығын, ойлау қабілетін дамыту. Сурет салуда қауіпсіздікті сақтап, ұқыпты жұмыс жасауға баулу.

– Балалар, алдарыңдағы ақ қағаз бетіндегі бақбақ гүлінің сабағы мен жапырақтарының түсі қандай? (Жасыл).

– Біз бүгін гүлді қылқаламмен емес, дәстүрден тыс, мынадай құралмен саламыз. (Шанышқы көрсетіледі).

– Бақбақ гүлінің түсі қандай? (Сары).

– Шанышқымыздың басын сары түске малып жағу арқылы гүлді саламыз. Мына мақта таяқшасын пайдаланып, көлденең сызықшаларды сызып, гүлдің жапырақтары мен сабағының астына шөп саламыз. Ал түсінікті болса, жұмысымызды бастаймыз. Қауіпсіздік ережелерін сақтаймыз. (Балалар тапсырманы орындайды. Тәрбиеші қиынсынған балаларға өзінің үлгісімен көмек береді).

Сергіту сәті:

Шаршағанда ырғалып, (орнында тұрып тербелу).

Гүлге ұқсап дем алып. (терең дем алып, шығару).

Қанатымды бір қағып, (қолдарын екі жаққа қағады).

Гүлдей болып жайқалам. (қолдарын жоғары көтеріп тербелу).

– Балалар, салған суретіміз көбелекке ұнады ма? (Иә).

Көбелек: Балалар, сендер менің барлық достарыма жететіндей гүлдер салып бердіңдер. Мен достарымды шақырып келейін.

– Көбелек, тоқта. Біздің балалар тек сурет салып қана қоймайды. Олар сенің достарыңа жететіндей гүлді алқап жасап береді. Балалар, қараңдаршы, мына жасыл шөптің үстіне бақбақ алқабын жапсырып жасаймыз.

Ойын-тапсырма: «Бақбақты алқап».

Міндеті: Табиғатты аялап, жанашырлықпен қарай білуге тәрбиелеу.

Шарты: Жасыл түсті фетраның үстіне дайын тұрған бақбақ гүлдері салынған суреттерді орналастырып, жапсыру.

Көбелек: Қандай тамаша! Мен достарымды шақырып келейін. Кездескенше сау болыңыздар. (Көбелек ұшып кетеді).

«ЖАҢА ЖЫЛДА, ЖАҢА НҰР»

ҚАЙРОВА ИНДИРА Базарқызы,

№15 «Балбөбек» бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі

Балалар әуенмен ішке кіреді.

– Құрметті қонақтар, әріптестер, көптеп күткен мерекеміз Жаңа жылда келіп жетті. Жаңа жыл отбасымызға бақыт, береке, ынтымақ ала келсін!

Қандай жақсы шыршамыз,

Ән шырқайық, баршамыз.

Такпақ айтып, би билеп,

Жаңа жылды бастайық.

Ән: «Тамаша». (Хормен айтылады).

Балалардың тақпағы:

Олжас:

Сақалы аппақ күмістей,
Тістері аппақ күріштей.
Нұр жайнаған ажары,
Сағындық Аяз атаны.

Мерей:

Ақ қар жапты даланы,
Ақ жамылды айнала.
Жарқыратып шамдарын,
Шырша келді ортаға.

Ясмина:

Аппақ тонға оранып,
Базарлықты мол алып.
Келді алыс сапардан,
Аяз ата оралып.

Дәмир:

Жаңа жыл, Жаңа жыл,
Жаңа жылға жаңа жыр.
Жасыл шырша жарқырап,
Жанында оның бала жүр.
Музыка әуенімен залға секендеп қоян кіреді.

Қоян:

Ой, балалар, балалар, сүйінші, сүйінші!

Ау, жарандар, ал қарандар,
Жауып тұр қар себелеп.
Көкке толды, жерге қонды,
Сансыз аппақ көбелек.
Тым алыстан, Марстан,
Келіп Аяз атамыз,
Жылды тойлап,
Билеп-ойнап,
Көп қызыққа батамыз!

Секіріп билеп жүрген қоянның алдынан аю шығады.

Қоян: Амансыз ба, аю паң.

Аю:

Жаңа жылдың алдында,
Тойды еске алдым да.
Ұйқымды ашып, сергідім,
Ұйықтамаймын мен бүгін.
Жылды қарсы алайық,
Би билеп, ән салайық.
(Екеуі қол ұстасып, билейді).

«Қояндар» қойылымы.

– Балалар, енді Жаңа жылдық мерекемізге Аяз атаны шақырайық. Ол орманда жүріп адасып кеткен болар. (Аяз ата! Аяз ата! – деп шақырады. Есіктің сыртынан дауыстар естіліп, іле-шала залға Аяз ата мен Ақшақар кіреді. Аяз ата Ақшақарды қолынан тартып, жетелейді. Ол кіргісі келмейді).

Ақшақар: Ата, мені жіберіңізші. Кірмеймін, үйге кетемін.

Аяз ата: Айналайын, не болды саған, ауырып қалған жоқсың ба?

Ақшақар: Ауырып тұрған жоқпын. Ешқайда барғым келмейді.

Аяз ата: Қызым-ау, не айтып тұрсың. Қарашы, біз мерекеге келдік. Қане, балалармен амандасайық. Аяулы аналарға, ардақты ұл-қыздарға, бүлдіршін балаларға бір сәлем!

Қандай жарқын жүздерің,

Қандай әсем жырларың.

Асулармен алысқан,

Асау желмен жарысқан.

Аталарың сендерге,

Шаршап келді алыстан. (Балалармен амандасады).

Аяз ата: Рахмет, балаларым. Қане, қызым қонақтардан ұят болады. Басыңды көтер. (Ақшақар басын көтермейді).

Аяз ата: Қарашы, балалардың киімі қандай әдемі. Шырша да әсем безендірілген екен. Бәрі тым сұлуланып кетіпті.

Шырша шамын жағайық,

Жаңа жыл тойын ашайық.

(Осы кезде Ақшақар жылап тұрады).

Ақшақар: Шырша шамын жағатын сиқырлы таяғымды жоғалтып алдым.

Аяз ата: Сен жылама. Қазір мен өзімнің таяғыммен жағамын. Немесе, балалар тақпақ айтып береді.

Алихан:

Жасыл желек жамылған,

Асыл моншақ тағынған.

Міне сұлу шыршамыз,

Көптен күтіп сағынған.

Алина:

Жаңа жыл, Жаңа жыл,

Төгілді Жаңа нұр.

Сыйлығын сүйретіп,

Келді міне, Жаңа жыл.

Мұңтұрған:

Тамаша, тамаша!

Шыршамыз тұр жараса.

Басында әсем жұлдызы,

Көз тоймайды қараса.

– Ақшақар, сиқырлы таяғың қандай еді?

Ақшақар: Менің таяғым жылтырак, пішіні жүрекке ұқсайды.

– Бізге келе жатып, бір жерге түсіріп алған боларсың. Қане, аю, қоян, іздеп көріндерші. Мүмкін сендер тауып берерсіңдер.

Ән: «Жаңа жыл».

Аю мен қоян: Алақай, таяқша табылды!

Аяз ата: Жарайсыңдар!

– Қане, бізде шырша шамын жағуға көмектесейік, әнімізді айтайық. (Балалар қайырмасын айтып жатқанда, Аяз ата Ақшақарды қасына шақырып, шыршаны жаққызады).

Алинұр:

Келіндер, келіндер,

Өлең айтып беріндер.

Жомарт Аяз атадан,
Сыйлық алып кетіндер.

Ойын: «Кім көп қар түйірігін жинайды?».

Хор: «Аяз ата».

Аяз ата: Жарайсындар, балаларым! Мені бүгін бір қуантып, алыс жерден шаршап келгенде көңілімді көтердіңдер. Барлықтарың ақылды, білімді, өнерлі екенсіңдер. Киген киімдерің қандай әдемі. Солай емес пе, қызым? Біздің сыйлығымызға риза болындар. Ал енді біз жолға шығайық. Басқа да балалардың өнерін тамашалайық. Ал, балаларым, сендер өсе беріндер, өркендей беріндер! Аспандарың ашық болсын!

Келген Жаңа жыл құтты жыл болсын! Қош болындар!
(Қолдарын бұлап шығып кетеді).

– Қуанатын шақ болсын,
Достарымыз көп болсын.

Бізге келген Жаңа жыл,
Құт, береке, бақ болсын!

Құрметті қонақтар, балалар. Жаңа жыл құтты болсын! Отбасыларыңызға бақыт пен қуаныш әкелсін!

*Қызылорда облысы
Жалағаш ауданы
Т.Жүргенов ауылы*

«ҮЙ ЖАНУАРЛАРЫ»

САГАЛОВА Гүлден,
«Айналайын» сәбилер
бақшасының тәрбиешісі

Ұйымдастырылған кіріктірілген іс-әрекет.

Мақсаты: Балаларды төрт түліктің тіршілік ету ерекшеліктерімен таныстыру. Үй жануарларына күтім жасау және олардың пайдасы туралы түсініктерін кеңейту. Төрт түліктің төлдерін бір-бірінен ажыратып, атай білуге үйрету. Жануарларға қамқорлық жасауға тәрбиелеу.

Сөздік жұмыс: «Өнер көзі – халықта», төрт түлік, сиыр, жылқы, түйе, қой, ешкі, бәрекелді, тамаша сөздерін пайдалану.

Әдіс-тәсілдер: Ғажайып сәт, түсіндіру, баяндау, көркем сөз, миға шабуыл, дамыту технологиясы, кубизм әдісі, кері байланыс, сергіту сәті, төрт түлік малдың төлдері туралы бейнебаян көрсету, пысықтау, «Төлдерін ата» дидактикалық ойыны.

Көрнекі материалдар: Шаңырақ, төрт түлік малдың төлдері туралы мазмұнды суреттер, аудио жазба.

Үлестірмелі материалдар: Төлдер бейнеленген таң-балауыштар, макта, асық, сандар.

Шаттық шеңбері:

Бір шаңырақ астында,

Тату-тәтті жүреміз.

Бірге ішеміз асты да,

Бірге сайран құрамыз .

– Балалар, қазір жылдың қандай мезгілі? (Көктем).

– Көктем мезгілінде неше ай бар? (Үш ай бар).

– Балалар, сиқырлы шарлар арқылы қызықты тапсырмаларды орындағыларың келе ме. (Иә).

1-тапсырма: «Жұмбақтар». (Тақырыпқа байланысты жұмбақтардың жауаптарын айта отырып, суреттерін іледі).

– Балалар, бұлар қандай жануарлар? (Үй жануарлары).

2-тапсырма: Дидактикалық ойын. «Төлін тап» .

3-тапсырма: «Қошаканды құрастыр».

Ән: «Қошаканым».

– Балалар, үй жануарлары қайда жайылады? (Жайлауда).

– Жайлауға барғыларың келе ме? (Иә).

– Судан өту үшін көпір жасауымыз керек. Көпірді тіктөрбұрыш пішіндерден құрастырамыз. (Математика негіздері).

Дидактикалық ойын: «Ненің дауысы?».

– Балалар, тапсырмаларды жақсы орындадыңдар. Енді топқа барайық.

Қорытынды.

*Павлодар облысы
Аққулы ауданы
Аққулы ауылы*

«МОЙ РОДНОЙ КАЗАХСТАН»

ДОБРОВА Л.К.,
воспитатель ГККП
«Ясли-сад №1»
г. Текели

Цель: Формирование знаний детей о празднике Независимости РК, о символике государства. Воспитание чувства гордости за свою Родину, уважения к народным традициям, к разным языкам народов Казахстана. Привитие дошкольникам чувства сопричастности с жизнью страны.

Задачи: Формирование у дошкольников основ гражданственности и патриотизма средствами разных видов искусств: танцы, песни, стихи, пословицы; внедрение в разговорную речь дошкольников казахского языка.

Привитие таких качеств, как: дружелюбие, чуткость, взаимовыручка, чувство сопричастности с жизнью страны.

Оборудование: Компьютер, проигрыватель, фортепиано, аудио и видеозаписи, интерактивная доска, слайды.

Песня: «Атамекен». муз. Е.Хасангалиева, сл. К. Мырзалиева.

Дети под музыку входят в зал с флажками в руках.

— Дорогие ребята, уважаемые гости! 16 декабря мы отмечаем самый главный праздник нашего государства — День Независимости Республики Казахстан. Сегодня мы собрались в нашем зале, чтобы в песнях, танцах и стихах рассказать о нашей любви к Родине, воспеть красоту родной земли и поздравить всех с большим праздником — Днём Независимости Республики Казахстан. Пусть наша великая страна с каждым годом становится всё богаче, сильнее и могущественнее! Праздник, посвящённый Дню Независимости Казахстана, объявляется открытым.

Звучит Гимн Республики Казахстан.

Слайдовая презентация.

— Гимн Казахстана прославляет силу, труд и гордость нашего народа. Казахстан — наша родная земля, наше наследство. Встав на новый путь развития, он воплотил вековые мечты народа о свободе. Страна приобрела независимость, возможность развивать свою культуру, язык, веру, религию и традиции. Наша Республика многонациональна, на древней земле ка-

захов переплелись судьбы свыше 140 национальностей. Казахстан объединил под своим шаныраком людей разных национальностей, с разной культурой. Люди разных народов считают своей родиной Казахстан. А их язык, культура, обычаи составляют неповторимое лицо нашей страны, её богатство. Наш необъятный Казахстан славится своим гостеприимством, дружелюбием. Ребята, сегодня у нас праздник и поэтому можно ожидать необычных встреч. (Звучит домбыра, входят Толе би, Казыбек би, Айтеке би).

Толе би: Здравствуйтесь ребята, мы мудрые би. Мы пришли к вам из прошлого и хотим убедиться, достойны ли вы быть наследниками Казахской земли.

— Здравствуйтесь, дорогие гости, познакомьтесь с нашими ребятами поближе.

Толе би: Сначала мы хотим проверить, правда ли вы такие умные, как мы о вас слышали? Назовите государственные символы Республики Казахстан. Что такое гимн? Как нужно исполнять гимн? Какого цвета флаг нашей страны? Что символизирует голубой цвет нашего флага? Что изображено на флаге, на гербе? Почему на флаге мы видим орла? Почему в центре герба мы видим шанырак? Что символизирует шанырак? Как называются сказочные лошади на гербе? (Ответы детей).

Толе би: Молодцы, ребята, вы верно ответили на мои вопросы. А что значит для вас слово «Родина?». (Родина — это самое важное, дорогое и всеми любимое слово. У каждого человека есть своя Родина).

— Что мы Родиной зовём? (Край, где мы живём все вместе).

— Под этим словом мы понимаем и наш любимый детский сад, свою семью, наш прекрасный город Алматы, нашу страну Республику Казахстан. Вы дети, самое дорогое богатство нашей страны, это от вас зависит в дальнейшем, чтоб наш Казахстан был сильным, свободным и счастливым!

1-ребёнок:

Казахстан — это имя страны,

Казахстан — это имя весны.

Казахстан – это имя свободы,
Казахстан – это солнечный свет,
Казахстан – это крылья побед!

Толе би: Какие вы молодцы, как хорошо читаете стихотворения. А песни о Родине вы знаете, петь умеете?

Песня: «Родина моя – Казахстан». Муз. и сл. Л. Воеводской.

Толе би: Ребята, вы порадовали меня, и стихи рассказали, и песню спели.

– Да, уважаемый Толе би, наши дети с любовью относятся к своей Родине и почитают казахский язык. А ещё они умеют танцевать.

Танец: «Бозжорға».

2-ребёнок:

Привет тебе народ родимый,
Герой труда неутомимый.
Среди зимы и в летний зной,
Привет тебе мой край родной!

3-ребёнок:

Казахстан – это край и отар, и пшеницы,
Край и степи, и горы вместивший в границы.
Край заоблачных пиков, джайлау широких,
Неуемных и пенистых речек протоки.

4-ребёнок:

Ты, цветы Казахстан, расцветай,
Наш любимый и солнечный край,
В этот день поздравляем тебя,
Будь прекрасна, родная земля!

Казыбек би: Ребята, вижу, что знаете вы и казахский, и русский языки.

– Уважаемые бии, наши ребята не только стихи могут читать на государственном языке, они ещё и песни на нём поют!

Казыбек би: Так порауйте вы нас, спойте песню нам сейчас.

Песня: «Туған жер». Муз. К. Дуйсекеева, сл. Ш. Сариева.

Казыбек би: Молодцы, ребята! Я предлагаю вам поиграть в игру «Составь пословицу». Это все пословицы о Родине. Я вам говорю начало пословицы, а вы должны закончить эту пословицу.

Одна у человека мать – (одна и Родина).

Тот герой... (кто за Родину горой).

Для Родины своей... (сил не жалеи).

Не будь сыном отца... (а будь сыном народа).

Хороша всякая земля, а лучше всех земля своя,

И лук сладок, как мед, если на родине растёт.

Человек без Родины своей, что без леса одинокий соловей.

Казыбек би: Какие у вас умные дети. Теперь отгадайте мою загадку:

В этом доме нет угла, до того она кругла.

И такое вот жилище ты всегда в степи отыщешь.

Что это? (*Юрта*)

Казыбек би: Верно. А сейчас вы должны быстро собрать две юрты. А я проверю, какие вы ловкие.

Игра: «Кто быстрее соберёт юрту».

Казыбек би: Вы удивили меня, ребята. Так ловко справились с заданием, молодцы! Как хорошо вы играли. За игру я вас хвалю и спасибо говорю.

Айтеке би: Молодцы, ребята, сколько всего, оказывается, вы знаете. Я тоже хочу задать вам вопросы. Традиционное жилище казахов. Казахский музыкальный инструмент. Герой казахских народных сказок. Чем славится город Караганда? Денежная единица Республики Казахстан. Что является символом Астаны? Как называется традиционное блюдо, которое готовится на праздник Наурыз? Назовите части, из которых состоит юрта? Какие традиции и обычаи казахского народа вы знаете? Как называется головной убор невесты? (Ответы детей).

Айтеке би: Какие вы молодцы, на все вопросы ответили. А теперь отгадайте мою загадку.

Ты знаешь край, где степь обильем дышит,

Где воздух чище серебра.

Где ветерок степной ковыль колышет,

В просторных юртах здесь звенит. (*Домбра*)

Айтеке би: Верно. А что вы о ней знаете? (Домбра – древний и самый популярный струнный казахский музыкальный инструмент. Великим изобретением, подаренным миру, по праву признана домбра. В 2010 году домбра – казахский народный инструмент – была занесена в Книгу рекордов Гиннеса. С 2018 года первое воскресенье июля объявлено в Казахстане Днём национального музыкального инструмента домбры).

Айтеке би: Как интересно, как здорово! Наша домбра известна далеко за пределами Казахстана. Невозможно представить наши бескрайние степи без прекрасной чудной мелодии домбры.

– А сейчас наши девочки исполнят танец с домбрами.

Танец: «Қыздар біі».

Звучит песня «Бипыл» в исполнении Р. Рымбаевой.

– Дети расскажут о том, чем богат наш Казахстан. (Дети несут на подносах соответствующие тексту ведущей предметы).

5-ребёнок:

Широко раскинулись хлебные поля,

Славится хлебами Казахстанская земля! (Хлеб и колосья пшеницы).

6-ребёнок:

Баурсаки из муки,

И румяны и вкусны. (Баурсаки).

7-ребёнок:

В Казахстане яблоки,

Зреют ароматные. (Яблоки).

8-ребёнок:

Наши овцы на джайляу,
Очень даже знатные!
Ведь из овечьей шкурки,
Шапки шьют и шубки. (Изделия из овечьей пряжи).

9-ребёнок:

В Казахстане много стали,
С нею мы богаче стали. (Изделия из стали).

10-ребёнок:

Сыр и масло, и каймак,
Нам дают бурёнки.

11-ребёнок:

Чтобы было всем тепло,
Здесь у нас, да и везде.
Добывают газ в Аксае,
Уголёк в Караганде.

– Вот как богат наш Казахстан, и всё это создают руки людей, живущих в Казахстане. Мы славим свою Родину, свой край и поэтому должны знать, понимать и учить казахский язык, на котором говорит народ Казахстана.

Песня: «Отаным». Муз. К. Куатбаева, сл. А. Калманбетова.

Толе би: Дорогие ребята! А казахские пословицы и поговорки о дружбе, о единстве вы знаете? (Да).

– У нашего народа есть свои традиции, обычаи, обряды, пословицы, поговорки. Наши дети расскажут с удовольствием и на казахском, и на русском языках пословицы и поговорки. (Бірлікті ел бұзылмас. Силь-

ная единством страна нерушима. Бірлік, ынтымақ – байлық, бақ. Соғласие и единство – счастье и богатство. Татулық – табылмас бақыт. Дружба – великое счастье. Отансыз адам – ормансыз бұлбұл. Человек без Родины – соловей без леса. Бірлік болмай, тірлік болмас. Без единения нет жизни).

– Как же нужно жить на свете, дружно? (Дружно).

– Взрослым, детям знать об этом нужно? (Нужно).

– Если ссора приключится, скверно? (Скверно).

– Нужно тут же помириться, верно? (Верно).

Песня: «Достық». муз. И. Нусипбаева, сл. Е. Елубаева.

Би: Как хорошо у вас тут, ребята. Нам очень понравилось у вас. Вы молодцы, очень многое знаете о нашей Родине. Вы ответили на наши вопросы, рассказали много стихов, пословиц, пели, танцевали, играли. Мы верим, что вы будете достойными наследниками Казахской земли и своим трудом, знаниями приумножите её благосостояние. Живите в дружбе, мире и согласии. Нам очень не хочется с вами расставаться, но пришла пора отправиться дальше в путь. До свидания, друзья! (Бии ухоят).

Флешмоб. Звучит песня «Мой Казахстан» С. Мусалимова.

Мой Казахстан живи и процветай,

Ты – колыбель великого народа.

Всю красоту и мудрость передай,

И сохрани для будущего рода.

Под грамзапись дети уходят из зала.

«КАЗАХСТАН МОЯ РОДИНА»

СУЛЕЙМЕНОВА Гульнара Алтынбековна,
воспитатель ККП Ясли-сад «Нұршуақ»

Утренник посвященный Дню Республики Казахстан.

Цель: Данного утренника является формирование у дошкольников основ гражданственности и патриотизма, воспитание чувства гордости за свою Родину, уважение к народным традициям. Стихи, песни, игры, танцы исполняемые детьми в ходе праздника воздействуют на эмоциональную сферу, способствуют привитию дошкольникам таких качеств, как: дружелюбие, чуткость, взаимовыручка, чувство сопричастности с жизнью страны. Закрепление приобретенных знаний о символике Республике Казахстан, как многонациональном государстве, где каждый народ имеет право развивать свой язык и культуру. Воспитание гордости за свою Родину, свой народ, любви к родному краю.

Зал празднично украшен. Звучит музыка. Дети входят в зал с флажками под песню «Атамекен».

– Здравствуйте родители и коллеги и наши дети! Примите искренние поздравления с национальным праздником – Днем Республики Казахстан!

Сегодня мы с радостью встречаем этот праздник, являющийся символом единства и дружбы нашего многонационального народа. Поздравляем каждого жителя нашей страны! Желаем счастья, здоровья, мира и благополучия! Пусть в наших сердцах никогда не гаснет тепло родного дома, пусть любовь к родной земле всегда вдохновляет нас на новые свершения во имя процветания нашей Республики! Родина – это самое важное, дорогое и всеми любимое слово. У каждого человека есть своя Родина. Гимн Казахстана прославляет силу, труд и гордость нашего народа. На

планете Земля очень много разных стран, и каждая страна имеет свою символику.

Звучит Гимн РК.

Каусар:

Любимый Казахстан родина моя,
Тебя с днём Республики поздравляю я.

Айсұлу:

Мой Казахстан – мой дом родной,
Мне всё в нём мило и пригоже.
Мой Казахстан – мой край степной,
И нет мне Родины дороже.

Муслим:

Я люблю Казахстан за прекрасные степи,
За высокие горы и шумные реки.
За орла что парит в высоте надо мной,
Из за солнца люблю из за неба покой.

Ибраһим:

Наша сила конечно в единстве,
Мы вместе с любимой страной.
Цвети и дерзай Казахстан!
И мы горды тобой, с тобой мы сильны!

Муслима:

Расцветай и будь прекрасной,
Наша древняя земля,
Пусть живут твои народы,
Как единая семья.

– Ребята, а что для вас означает большое, очень важное слово «Родина»? (Родина это место где я родился и вырос. Это моя огромная и большая страна).

– Правильно. Родина – это место, где родился и растете, это огромная богатая страна. Где мы с вами живем и любимый детский сад, и скверик, где мы гуляем. Ребята, сейчас я вам задам вопросы. Скажите любимый инструмент казахов. (Домбыра).

– Переносное жильё кочевников. (Юрта).

– Ребята, а вы знали, что качественное образование это – залог сильной нации. – Это что значит? (Надо хорошо учиться).

– Необходимо помогать друг другу, уважать и ценить отношение между собой.

Как вы понимаете такие слова? (Надо любить друг друга и быть заботливым).

– В Казахстане есть «Казахские писатели». Давайте поговорим о поэтах.

Великий поэт казахского народа, оставивший нам в наследство слова назидания. (Абай Кунанбаев).

– Ведущим основателем Союза писателей Казахстана считается основоположник современной казахской литературы, выдающийся поэт и писатель, государственный деятель Сакен Сейфуллин. Он организовал первый съезд писателей автономной Казахской Республики, который проходил в Алматы с 12 по 18 июня 1934 года.

Первый ученый-географ казахского народа Шокан Уалиханов внес огромный вклад в развитие гео-

графии не только Казахстана, но и Кыргызстана, и китайского Синьцзяня. Он также стал одним из первых исследователей Семиречья, Иссык-Куля, Джунгарии, Кашгарии, Тянь-Шаня. Валиханов исследовал этническую, политическую, культурную и социально-экономическую историю казахов и других народов Центральной Азии. Охват научных исследований поражает своей широтой, свидетельствует о глубине, разносторонности и оригинальности его познаний. В честь него в Акмолинской области города Кокшетау есть Уалихановский университет, в котором учатся студенты на разносторонние профессии.

Песня: «Тәуелсіздік ел ұраны».

– А сейчас стихи расскажут Бекнур и Даяна.

Бекнур:

С днем Республики,
Поздравляю Казахстан!
По праву занял место ты,
В ряду свободных стран.

Даяна:

Казахстан – это имя страны,
Казахстан – это имя весны.
Казахстан – это солнечный свет,
Казахстан – это крылья побед.

– Посмотрите дети в нашей Республике Казахстан есть спортсмены герои Александр Николаевич Винокуров – велогонщик. Победитель Вуэльта Испании 2006 и олимпийский чемпион 2012 года в групповой гонке. Заслуженный мастер спорта Республики Казахстан. С 2013 года – генеральный менеджер велокоманды.

Геннадий Геннадьевич Головкин – боксёр-профессионал, выступающий в средней и второй средней весовых категориях. Серебряный призёр Олимпийских игр, чемпион мира в категории любителей. Среди профессионалов двухкратный чемпион мира.

Ольга Сергеевна Рыпакова – легкоатлетка, специализирующаяся в прыжках в длину, тройном прыжке и семиборье. Чемпионка Олимпийских игр в Лондоне, серебряный призёр Олимпийских игр в Пекине и бронзовый призёр в Олимпиады в Рио-де-Жанейро в тройном прыжке.

Илья Александрович Ильин – тяжелоатлет. Чемпион Олимпийских Игр 2008 года в Пекине в весовой категории до 94 кг. Рекордсмен Азии в толчке (226 кг). Заслуженный мастер спорта Казахстана. Лучший тяжелоатлет Мира 2005 и 2006 годов. За успешные выступления награжден орденом Курмет.

– Дети так же хочу сказать о наших символах Казахстана. Символ Казахстана Герб. Центральным геральдическим элементом в государственном гербе является изображение шанырака (верхняя сводчатая часть юрты) на голубом фоне, от которого во все стороны в виде солнечных лучей расходятся уйки (опоры). Справа и слева от шанырака расположены изо-

бражения мифических крылатых коней. В верхней части находится объемная пятиконечная звезда, а в нижней части надпись «Qazaqstan». Изображение звезды, шанырака, уыков, мифических коней, а также надписи «Qazaqstan» — выполнены в цвете золота.

Флаг Республики Казахстан — прямоугольное полотнище голубого цвета. На государственном флаге Казахстана символизирует чистое небо, мир и благополучие, солнце символизирует богатство и изобилие, жизнь и энергию. Поэтому лучи солнца на флаге стра-

ны имеют форму зерна — символа достатка и благополучия. Парящий орел это свобода Казахстана.

Дидактическая игра: Собрать флаг.

Танец всех детей Флешмоб Казахстан.

— Вот и подошел наш утренник к концу хочу еще раз поздравить с праздником Республики!

*Атырауская область
Махамбетский район
Село Махамбет*

«СТРАНА ГЕОМЕТРИЧЕСКИХ ФИГУР»

ГЕРДТ Д.В.,
воспитатель ГККП
«Ясли-сад №1»
г. Текели

Цель: Обогащение полученных ранее знаний о геометрических фигурах и их свойствах (круг, квадрат, треугольник).

Задачи: Различать и находить цвета, находить сходства и различия между фигурами, называть их; упражнять детей в правильном назывании фигур: «круг», «квадрат», «треугольник»; воспитывать интерес к познавательной деятельности, самостоятельность, дружеские взаимоотношения; развивать умение обобщать, сравнивать группы предметов, развивать логическое мышление.

Круг приветствия:

«Здравствуй, небо голубое,
Здравствуй, солнце золотое.
Здравствуй, ты и я,
Здравствуйте, все мои друзья.

— Ребята, сегодня мы с вами отправимся в необычную страну - в страну геометрических фигур. Она подготовила для вас интересные задания, но сначала вы должны отгадать загадки. Загадки о геометрических фигурах, цвета. Выбрать понравившуюся геометрическую фигуру и найти ее стол. Страна геометрических фигур хочет знать, умеете ли вы находить предметы похожие на геометрические фигуры? (Ребята называют предметы похожие на круг, квадрат, треугольник).

Задания за столом.

Стол-круг: Счетные палочки, геометрические фигуры, стол-квадрат: фигуры разместить на свои места, стол-треугольник: пазлы.

— Ребята, пока геометрические фигуры с нами играли, их домик заколдовали, на каждое окошко повесили замок и чтобы его открыть и вернуть фигуры домой необходимо подобрать определенный ключик, попробуем. А теперь вернем фигуры в их дом. Молодцы!

Подвижная игра: «Геометрические фигуры». (Круги — хлопают, квадраты — топают, треугольники — танцуют).

— Ребята, вы молодцы, и уже многое знаете о геометрических фигурах, их страна очень этому рада и поэтому она приготовила для вас угощение, но вот неприятность, «тарелочки» на которые можно было бы положить эти угощения разбились. Они не простые на них изображен казахский национальный орнамент. Я думаю, вы сможете их собрать. (Ребята выполняют задания за столом, собирают фигуры-тарелочки).

— А теперь давайте вспомним, какие задания нам задавала страна геометрических фигур. Рефлексия.

— Угощение от страны геометрических фигур мы попробуем чуть позже, а пока давайте послушаем красивую мелодию (кюй).